

Den Europæiske Unions Tidende

C 324

49. årgang

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

30. december 2006

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	
	II <i>Forberedende retsakter</i>	
	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg	
	430. plenarforsamling den 26. oktober 2006	
2006/C 324/01	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grønbog — Erstatningssøgsmål for overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler« KOM(2005) 672 endelig	1
2006/C 324/02	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret (Kodificeret udgave) KOM(2006) 226 endelig — 2006/0073 (COD)	7
2006/C 324/03	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder KOM(2006) 219 endelig — 2006/0071 (COD)	8
2006/C 324/04	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om vildledende og sammenlignende reklame KOM(2006) 222 endelig — 2006/0070 (COD)	10
2006/C 324/05	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anbringelsessted for bagnummerplade på to- og trehjulede motordrevne køretøjer KOM (2006) 478 endelig — 2006/0161 (COD)	11

Pris: 18 EUR

(Fortsættes på omslagets anden side)

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2006/C 324/06	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af spiritus KOM(2005) 125 endelig — 2005/0028 (COD)	12
2006/C 324/07	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets forordning om brug af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur KOM(2006) 154 endelig — 2006/0056 (CNS)	15
2006/C 324/08	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om en EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010) KOM (2006) 13 endelig	18
2006/C 324/09	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 90/424/EØF om visse udgifter på veterinærområdet KOM(2006) 273 endelig — 2006/0098 (CNS)	22
2006/C 324/10	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvalitetskrav til skaldyrvande (kodificeret udgave) KOM(2006) 205 endelig — 2006/0067 (COD)	25
2006/C 324/11	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets direktiv om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve (kodificeret udgave) KOM(2006) 258 endelig — 2006/0097 (CNS)	26
2006/C 324/12	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (Kodificeret udgave) KOM (2006) 286 endelig — 2006/0100 (COD)	27
2006/C 324/13	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets beslutning om fastsættelse af EF-kriterier for foranstaltninger til udryddelse og overvågning af en række dyresygdomme (kodificeret udgave) KOM(2006) 315 endelig — 2006/0104 (CNS)	28
2006/C 324/14	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om En EU-handlingsplan for skovbruget KOM(2006) 302 endelig	29
2006/C 324/15	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om berigtigelse af direktiv 2002/2/EF om ændring af Rådets direktiv 79/373/EØF om handel med foderblandinger KOM(2006) 340 endelig — 2006/0117 (COD)	34
2006/C 324/16	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om en fremgangsmåde til forudgående undersøgelse og forhandling om visse administrative eller ved lov fastsatte bestemmelser, som medlemsstaterne påtænker at udstede på transportområdet KOM(2006) 284 endelig — 2006/0099 (COD)	36
2006/C 324/17	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets forordning om ændring af fællesforetagendet Galileos vedtægter, der er knyttet som bilag til Rådets forordning (EF) nr. 876/2002 KOM(2006) 351 endelig — 2006/0115 (CNS)	37
2006/C 324/18	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1321/2004 om forvaltningsstrukturerne for de europæiske programmer for satellitbaseret radionavigation KOM(2006) 261 endelig — 2006/0090 (CNS)	41

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2006/C 324/19	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om roaming på offentlige mobiltelefonnet i Fællesskabet og om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester« KOM(2006) 382 <i>endelig</i> — 2006/0133 (COD)	42
2006/C 324/20	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om afskaffelse af kontrol ved medlemsstaternes grænser i forbindelse med transport ad landevej og indre vandveje (Kodificeret udgave) KOM(2006) 432 <i>endelig</i> — 2006/0146 (COD)	47
2006/C 324/21	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Overordnede retningslinjer for den økonomiske politik og økonomisk styring — Betingelserne for større sammenhæng i formuleringen af økonomiske politikker i Europa	49
2006/C 324/22	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Centralbank »Tredje rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af euroområdet« KOM(2006) 322 <i>endelig</i>	57
2006/C 324/23	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger« KOM(2006) 16 <i>endelig</i> — 2006/0006 (COD)	59
2006/C 324/24	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En ny ramme-strategi for flersprogethed« KOM(2005) 596 <i>endelig</i>	68
2006/C 324/25	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Grøn bog om et europæisk åbenhedsinitiativ KOM(2006) 194 <i>endelig</i>	74
2006/C 324/26	Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om fastlæggelse af et handlingsprogram for toldvæsenet i Fællesskabet (Told 2013) KOM(2006) 201 <i>endelig</i> — 2006/0075 (COD)	78

II

(Forberedende retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

430. PLENARFORSAMLING DEN 26. OKTOBER 2006

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Grønbog — Erstatningssøgsmål for overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler«

KOM(2005) 672 endelig

(2006/C 324/01)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 19. december 2005 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om: »Grønbog — Erstatningssøgsmål for overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler«

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede María Sánchez Miguel til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 20. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede María Sánchez Miguel til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 99 stemmer for, 28 imod og 22 hverken for eller imod:

1. Resumé

1.1 Kommissionens grønne bog om erstatningssøgsmål for overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler lægger op til en bred debat om behovet for retningslinjer på EU-plan for at gøre det lettere for virksomheder, forbrugere og arbejdstagere at rejse erstatningskrav over for dem, som overtræder EF-traktatens artikel 81 og 82 i forbindelse med deres forretningsvirksomhed.

1.2 EØSU vil for det første gerne understrege, at det drejer sig om at sikre effektiv beskyttelse af alle, der opererer på det europæiske indre marked. Af hensyn til den frie varebevægelighed er det nødvendigt, at rettigheder og pligter i tilknytning til kontrakter og tjenesteydelser har et nogenlunde ensartet indhold i alle lande. Da der er tale grænseoverskridende transaktioner, må der tilstræbes en vis harmonisering mellem alle nationale lovgivninger.

1.3 For det andet må man huske på, at der på såvel europæisk som nationalt plan findes konkurrencemyndigheder, som har til opgave at fastslå, om en givet praksis er forbudt, og fastlægge de økonomiske sanktioner, som de pågældende virksomheder kan idømmes. Men for grønnebogens vedkommende drejer det sig om at sikre skadeserstatning til privatpersoner og virksomheder, dvs. ad rettens vej, og denne private håndhævelse skal

således ses i sammenhæng med de opgaver, der allerede udføres af konkurrencemyndighederne.

1.4 Det skal bemærkes, at EØSU ikke indtager en entydig holdning til alle de grundlæggende spørgsmål, der stilles i grønnebogen, men i hvert enkelt tilfælde fremfører argumenter, som giver Kommissionen mulighed for at fastlægge retningslinjer for en fremtidig lovgivning. Alle spørgsmål besvares og diskuteres i punkt 5 i udtalelsen.

2. Indledning

2.1 EU's indre marked har gennemgået en stor omlægning, hvad konkurrencereglerne angår, hvilket for det første har gjort det muligt at udstyre dette marked med de regler, der er nødvendige for, at virksomhederne kan operere inden for den fri konkurrences rammer. Desuden er der ved denne lejlighed foretaget en tilpasning af medlemsstaternes nationale konkurrenceregler for at gøre det lettere for virksomhederne at udøve retten til fri etablering på samme vilkår.

2.2 Et af de spørgsmål, der rejser sig på det indre marked, er reel beskyttelse af den anden part på markedet, nemlig forbrugere i ordets bredeste forstand. Deres rettigheder svækkes, når kontrakter og tjenester får en grænseoverskridende karakter,

dvs. når virksomheder er etableret i en anden medlemsstat end den, hvori de opererer, idet forbrugernes rettigheder er begrænset til den nationale forbrugerlovgivning, mens konkurrencereglerne dækker hele det indre marked.

2.3 EU's konkurrencelovgivning giver ikke nogen effektiv mulighed for at rejse erstatningskrav ved overtrædelser af EF-traktatens artikel 81 og 82 på det indre marked. Kommissionens nye kurs i konkurrencepolitikken og forbrugerbeskyttelsen har resulteret i fremlæggelsen af denne grøn bog, hvori de vigtigste spørgsmål tages op med henblik på senere lovgivningsinitiativer for at sikre beskyttelse af parter, som lider tab på grund af manglende fri konkurrence i det indre marked.

2.4 Man må ikke glemme den vigtige bestemmelse i EF-traktatens artikel 153, stk. 3 (¹), som giver mulighed for at føre en horisontal forbrugerbeskyttelsespolitik som led i alle politikker.

2.5 Grøn bogen rejser således de vigtigste spørgsmål, der må besvares for at kunne indføre beskyttelsestiltag og fastlægge skadeserstatning for overtrædelse af EU's konkurrenceregler, herunder især traktatens artikel 81 og 82 og tilhørende gennemførelsesbestemmelser. Man må dog huske på, at grøn bogen omhandler et kompliceret lovgivningsområde, som kan resultere i en ændring af de nationale procedureregler, hvilket rejser visse tvivlsspørgsmål, især når det gælder subsidiaritet og tilfælde, hvor bestemmelserne måtte berøre andre civilretlige områder.

2.6 Grøn bogen tager udgangspunkt i den tvedelte håndhævelse af konkurrenceretten. På den ene side er det de offentlige myndigheder, hvormed menes ikke kun Kommissionen, men også de nationale myndigheder, som har beføjelse til at anvende reglerne på enkeltsager. For det første har konkurrencemyndighederne beføjelse såvel til at fastslå, om der foreligger en overtrædelse af reglerne, som til at erklære konkurrencebegrænsende aftaler ugyldige. For det andet har de beføjelse til at idømme bøder i henhold til konkurrencereglernes gennemførelsesbestemmelser.

2.7 For det andet anerkendes privat håndhævelse af konkurrencereglerne ved de ordinære domstole, da reglerne kan anvendes direkte af de nationale domstole. I denne private sammenhæng er det særligt vigtigt, at der kan anmodes om foreløbige foranstaltninger, hvorefter virksomhederne skal indstille den forbudte praksis for derigennem at begrænse skadevirkningerne for konkurrenter og forbrugere.

2.8 Imidlertid er målet med effektiv beskyttelse af de traktatfæstede rettigheder at sikre skadeserstatning ved at give mulighed for anlæggelse af erstatningssøgsmål ved overtrædelse af konkurrencereglerne. Begrænsningen af den fri konkurrence går ud over både virksomheder og forbrugere, som er det sidste led i markeds kæden.

(¹) Se EUT C 185 af 8.8.2006.

2.9 EF-Domstolen har oparbejdet en omfattende retspraksis, som anerkender privatpersoners ret til at kræve erstatning, hvis de lider tab som følge af overtrædelse af traktatens artikel 81 og 82. Desuden fastslås det, at i tilfælde, hvor en national lovgivning strider mod (²) denne ret, har traktatens bestemmelse forrang frem for den nationale retsregel.

2.10 Grøn bogen indeholder forskellige overvejelser med henblik på at indkredse de mulige erstatningssager, der kan anlægges enten af de offentlige konkurrencemyndigheder eller direkte af de skadelidte selv. Der opstilles således en række hovedpunkter, hvori de forskellige muligheder gennemgås med det mål at lægge op til en debat, som kan lede frem til de bedste resultater for såvel den senere håndhævelse som tilpasningen af de nationale retsordner, der ikke altid stemmer overens.

3. Resumé af grøn bogen

3.1 Grøn bogen indeholder en række spørgsmål, der lægger op til en drøftelse af de retlige problemstillinger i forbindelse med erstatningssager med en lang række valgmuligheder, som skal afgrænse og forme Kommissionens fremtidige lovgivningsinitiativ. Det drejer sig om at få indkredset, hvilke betingelser der skal gælde for anlæggelse af en erstatningssag, under hensyntagen til de gældende bestemmelser i nogle medlemsstater, således at det bliver nemmere at anlægge sag.

3.2 Kommissionen stiller tre spørgsmål med en lang række mulige svar:

Spørgsmål A: Bør der indføres særlige regler om udlevering af dokumentbeviser i civile erstatningssager rejst i henhold til EF-traktatens artikel 81 og 82? Hvis ja, i hvilken form bør det ske?

Spørgsmål B: Vil det være nyttigt, at der indføres særlige regler vedrørende aktindsigt i en konkurrencemyndigheds dokumenter for erstatningssøgsmål i kartel- og monopolsager? Hvordan kunne denne aktindsigt tilrettelægges?

Spørgsmål C: Bør der stilles mindre strenge krav til sagsøgerens bevisførelse i retssager om erstatning for overtrædelse af kartel- og monopolreglerne? Hvis ja, hvordan?

Det andet emne er krav om påvisning af skyld, da erstatningssager i mange medlemsstater kræver, at der føres bevis for skyld. Spørgsmålet lyder:

Spørgsmål D: Skal der stilles krav om påvisning af skyld i kartel- og monopolrelaterede erstatningssager?

Vedrørende det tredje emne, skadeserstatning, stilles to spørgsmål:

(²) Se dom i sag C-453/99 *Courage Ltd. mod Bernard Crehan* af 20. september 2001. Anmodning om præjudiciel afgørelse fra Court of Appeal (England & Wales — Civil Division).

Spørgsmål E: Hvordan skal skadeserstatningen defineres?

Spørgsmål F: Hvilken metode bør anvendes til beregning af erstatningsbeløbet?

Overvæltningsargumentet og de indirekte aftageres situation er det næste emne:

Spørgsmål G: Bør der være regler for godtagelse og brug af »overvæltningsargumentet«? Hvis ja, hvilken form skal disse regler antage? Bør den indirekte aftager have søgsmålsret?

Det er spørgsmålet, om denne type søgsmål kan anvendes til at beskytte forbrugernes interesser, da de ikke synes anvendelige i individuelle sager. Det ville her være oplagt at benytte kollektive søgsmål, som allerede findes i nogle EU-lande.

Spørgsmål H: Bør der findes særlige procedurer for kollektive sagsanlæg og for beskyttelse af forbrugerinteresser? Hvis ja, hvordan kunne disse procedurer indrettes?

Sagsomkostningerne har stor betydning for effektiviteten af de foreslåede foranstaltninger, da høje sagsomkostninger kan afholde folk fra at anlægge sag. Spørgsmålet lyder:

Spørgsmål I: Bør der indføres særlige regler for at mindske den finansielle risiko for sagsøgeren? Hvis ja, hvilken slags regler?

Koordineringen af den offentlige og den private håndhævelse af lovgivningen kan være afgørende for effektiviteten af de foreslåede foranstaltninger, og derfor stilles følgende spørgsmål:

Spørgsmål J: Hvordan kan den private og den offentlige håndhævelse af konkurrenceretten koordineres optimalt?

Domstolskompetence og lovvalgsregler er også et vigtigt emne, da mange former for praksis, som er forbudte i henhold til konkurrencereglerne, har grænseoverskridende karakter. Spørgsmålet lyder derfor:

Spørgsmål K: Hvilken materiel lov bør gælde for krav om skadeserstatning i kartel- og monopolsager?

De andre spørgsmål, der stilles, er:

Spørgsmål L: Bør de sagkyndige, der er brug for, udpeges af domstolen?

Spørgsmål M: Bør forældelsesfristerne suspenderes? Og i givet fald hvornår?

Spørgsmål N: Er der behov for en afklaring af det retlige krav om årsagssammenhæng for at lette erstatningssøgsmål?

4. Generelle bemærkninger

4.1 Hvad angår anvendelsen af fællesskabsrettens konkurrenceregler anerkender forordning 1/2003⁽³⁾, at såvel Kommissi-

⁽³⁾ Rådets forordning (EF) n° 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82. EFT L 1 af 4.1.2003, s. 1. EØSU's udtalelse: EFT C 155 af 29.5.2001, s. 73.

onen som de nationale konkurrencemyndigheder er ansvarlige for deres håndhævelse, og at de inden for rammerne af deres beføjelser kan erklære en praksis ulovlig eller fastslå, at der er tale om misbrug af dominerende markedsstilling, og således idømme bøder, som i form og beløbsstørrelse skal modsvare det påførte tab.

4.2 Problemet ligger i den private håndhævelse, i henhold til civilretten, når privatpersoner, herunder forbrugere, som har lidt skade på grund af konkurrencestridig praksis, ønsker at anlægge sag for at opnå erstatning for det tab, de har lidt på grund af en konkurrencebegrænsning. Denne debat må gennemføres på EU-plan, da den frie bevægelighed for varer og tjenesteydelser på det europæiske indre marked kræver en indgriben fra EU's side, især når det tages i betragtning, at situationen er meget forskellig fra medlemsstat til medlemsstat, og at kompetencen ligger hos de nationale domstole, fordi der ikke er fællesskabsregler på området.

4.2.1 Det er ikke givet, at en løsning, som skal gøre det lettere at for forbrugerne at opnå erstatning, også er egnet til at løse tvister mellem virksomheder, som er dem, der fører flest sager vedrørende konkurrencebegrænsning. Kommissionen bør i sit forslag medtage en løsningsmodel for disse tvister. Ligeledes bør der sikres beskyttelse af arbejdstagerne i de virksomheder, der udøver ulovlig konkurrencepraksis.

4.3 Ikke desto mindre og i mangel af en fællesskabslovgivning om erstatning for tab som følge af en overtrædelse af traktatens artikel 81 og 82 har EF-Domstolen⁽⁴⁾ i forbindelse med en anmodning fra en national domstol om præjudiciel afgørelse om anvendelsen af disse regler, fastslået, at EF-traktatens artikler finder direkte anvendelse. Krav om erstatning for tab, som skyldes konkurrencebegrænsning, henhører under de nationale domstole, og EF-Domstolen har i mange domme⁽⁵⁾ understreget, at »der ved traktaten er indført en særlig retsorden, som er integreret i medlemsstaternes retssystemer«, og som pålægger såvel medlemsstaterne som borgerne forpligtelser.

4.4 EF-Domstolen⁽⁶⁾ har også bekræftet, at artikel 81, stk. 1, og artikel 82 »skaber umiddelbare virkninger i forholdet mellem private og fremkalder rettigheder for de retsundergivne, som de nationale domsmyndigheder skal beskytte«. Den tilføjer⁽⁷⁾ endvidere, at »da der ikke findes fællesskabsretlige bestemmelser på området, tilkommer det imidlertid hver enkelt medlemsstat i sin interne retsorden at udpege de kompetente domstole og fastsætte de processuelle regler for sagsanlæg til sikring af beskyttelsen af de rettigheder, som fællesskabsrettens direkte virkning medfører for borgerne«.

⁽⁴⁾ Se den i fodnote 3 nævnte dom, især præmis 17-19.

⁽⁵⁾ Se præmis 19 i den nævnte dom, hvori der henvises til en lang række domme, som henholder sig til det samme princip om direkte anvendelse af EF-traktatens regler.

⁽⁶⁾ Se præmis 23 i ovennævnte dom, hvor der henvises til flere andre domme.

⁽⁷⁾ Se præmis 29 i den nævnte dom.

4.5 EØSU mener, at der kan udarbejdes EU-retningslinjer, som fastlægger betingelserne for at rejse erstatningskrav for tab, som skyldes en overtrædelse af traktaten. Det er nødvendigt, at skadelidte herigennem kan opnå erstatning inden for rimelige grænser for økonomiske tab eller tabt fortjeneste, som en konkurrencestridig praksis har påført dem. Men frem for alt er det nødvendigt, at forbrugerne, i ordets bredeste forstand, får mulighed for at rejse erstatningskrav for at gøre deres økonomiske rettigheder i henhold til forbrugerbeskyttelseslovgivningen gældende, og EØSU ser derfor positivt på udarbejdelsen af en grøn bog om dette emne, men peger dog på, at fristerne for sagsbehandlingen må afkortes for at opnå bedre resultater så hurtigt som muligt.

5. Særlige bemærkninger

5.1 EØSU mener, at det først og fremmest — lige fra den indledende private håndhævelse ad civilretlig vej — må fastsættes, hvilke erstatningssøgsmål der fremover skal kunne anlægges for tab, som kan henføres til forbudt konkurrencestridig praksis.

5.2 Såvel Fællesskabets som de nationale konkurrencemyndigheders anvendelse af konkurrenceretten er reguleret af et instrument til gennemførelse af fællesskabsreglerne, nemlig forordning (EF) n° 1/2003⁽⁸⁾, som giver dem vide handlingsbeføjelser i sager mod virksomheder, der mistænkes for at overtræde konkurrencereglerne. På trods af denne store handlekraft kan konkurrencemyndighederne kun fastslå, at en virksomhed har overtrådt konkurrencelovgivningen, og idømme bøder.

5.3 Problemet kompliceres af, at konkurrencemyndighederne på EU-plan ikke har kompetence til at træffe afgørelse om skadeserstatning, og EF-Domstolen kommer kun ind i billedet i præjudicielle spørgsmål, idet de nationale domstole alene har kompetencen. Domstolen har således peget på nødvendigheden af, at medlemsstaterne fastsætter processuelle regler for anlæggelse af erstatningssøgsmål⁽⁹⁾.

5.4 Privat håndhævelse af EF-traktatens artikel 81 og 82 indebærer, at de anvendes af nationale domstole i civile sager med henblik på skadeserstatning til enkeltpersoner. Det drejer sig om at få indkredset, hvilken type foranstaltning der bedst egner sig og — ikke mindst — om der skal indføres særlige procedurer for udøvelsen af denne ret. De utallige problemer springer i øjnene i den brede vifte af spørgsmål, som Kommissionen stiller i grønbogen. EØSU vil gerne bidrage til debatten med overvejelser over de problemer, der rejses.

5.4.1 **Adgang til bevismateriale.** Reglerne om bevismateriale i civile sager omfatter to grundlæggende aspekter, nemlig bevisbyrde og evaluering af bevismaterialet. Disse spørgsmål

⁽⁸⁾ Det er vigtigt at bemærke den rolle, som netværket af konkurrencemyndigheder (EUT C 101 af 27.4.2004) spiller for samarbejdet mellem Kommissionen og de nationale konkurrencemyndigheder om anvendelsen af konkurrencereglerne.

⁽⁹⁾ Se ovennævnte dom i Courage-sagen.

skal der tages stilling til i retssagerne, som rejses i forskellige sammenhænge: i sager, der anlægges i) efter, at konkurrencemyndigheden har truffet afgørelse, ii) uden en afgørelse fra konkurrencemyndighedens side eller iii) samtidigt med, at konkurrencemyndigheden undersøger en bestemt praksis.

5.4.1.1 Forordning (EF) n° 1/2003 fastsætter alle de tilfælde, hvor konkurrencemyndighederne på EU- og nationalt plan kan kræve oplysninger udleveret for at fastslå, om der foreligger en forbudt praksis⁽¹⁰⁾, og muligheden for at bruge konkurrencemyndighedernes sagsakter som bevismateriale, ville derfor være en måde, hvorpå man kunne løse det problem, som private sagsøgere har med at tilvejebringe bevismateriale. Spørgsmålet er, om adgangen til sagsakterne skal være forbeholdt de domstole, hvor sagen føres, eller om private sagsøgere også skal have adgang hertil. EF-Domstolen⁽¹¹⁾ har udviklet en ret omfattende retspraksis, hvorefter Kommissionen ikke må udlevere materiale fra andre retssager til tredjeparter, før den først indledte retssag er afsluttet.

5.4.1.2 I de såkaldte opfølgende sagsanlæg kunne der anvendes følgende tilgang: når konkurrencemyndighederne har konstateret en overtrædelse og der er rejst erstatningskrav af de berørte parter, videregiver konkurrencemyndigheden bevismaterialet til domstolen for således at koordinere den offentlige og den private håndhævelse⁽¹²⁾.

5.4.1.3 I de tilfælde, hvor erstatningssagen ikke følger i kølvandet på en afgørelse fra konkurrencemyndighedens side, mener EØSU, at det bør være tilstrækkeligt at kræve, at sagsøgerne kan fremlægge tilstrækkeligt indiciemateriale med henblik på en indledende vurdering af sandsynligheden for, at sagen kan vindes (faktiske anbringender). Derfor bør der ikke alene være særlige regler for udlevering af dokumentbeviser, men domstolene bør også tilkendes vide beføjelser, herunder sanktionerende, vedrørende grundlæggende aspekter af sagsbehandlingen, såsom efterforskning, indsamling og udlevering af bevismateriale.

5.4.1.4 Da de nationale domstole, som skal behandle erstatningssøgsmål for overtrædelse af kartel- og monopolreglerne, har parallel kompetence i forbindelse med overtrædelser af konkurrencereglerne (forordning 1/2003), bør der ikke — under overholdelse af den nævnte tavshedspligt — være uoverstigelige hindringer for deres adgang til oplysninger. Reglerne for adgang til bevismateriale bør i første række baseres på *lex fori*, men konkurrencemyndighederne bør også stille det materiale til rådighed for domstolene, som de anmoder om.

⁽¹⁰⁾ I virkeligheden har de fået flere beføjelser på dette område, skønt de i nogle tilfælde skal indhente tilladelse fra de nationale domstole, f.eks. når der er tale om forretningspapirer.

⁽¹¹⁾ Dom af 18. maj 1982, sag 155/79, AM&S mod Kommissionen (Sml. 1982, s. 417).

⁽¹²⁾ Kommissionens meddelelse om samarbejdet mellem Kommissionen og domstolene i EU's medlemsstater om anvendelse af EF-traktatens artikel 81 og 82 (EUT C 101 af 27.4.2004).

5.4.1.5 Det understreges, at adgangen til materiale, som alle-rede er indsamlet i forbindelse med en kartel- og monopolsager, er særligt vigtigt i de respektive erstatningssager, uanset ved hvilken instans sagen er pådømt (administrativ eller retlig) og uanset udfaldet ⁽¹³⁾.

5.4.1.6 Muligheden for, at de administrative myndigheder, som er involveret i en overtrædelsessag, også udvælger det bevismateriale, som skal stilles til rådighed i en erstatningssag, kan medføre uklare linjer og et ansvar for udvælgelseskriterierne.

5.4.1.7 Ud fra den antagelse, at domstolene tilkendes særlige, vide beføjelser i denne type sager, er EØSU af den opfattelse, at en parts uberettigede afvisning af at udlevere bevismateriale bør influere negativt på evalueringen heraf og give domstolen mulighed for at tage afvisningen med i betragtning ved vurderingen af, om det pågældende forhold er blevet bevist eller ej.

5.4.1.8 En anden mulighed i de sager, hvor forbrugere er involveret, er at vende bevisbyrden og lægge den over på sagsøgte. I så fald vil det — når først en bestemt praksis er blevet erklæret konkurrencestridig af konkurrencemyndighederne — kun være muligt for sagsøgte at frigøre sig fra et erstatningskrav ved at bevise, at den pågældende praksis ikke berører sagsøgerne. Dette er et af hovedprincipperne i forbrugerbeskyttelsen, som her skal fremhæves. Skønt reglen om, at bevisbyrden påhviler sagsøger, gælder i de fleste medlemsstater, findes der undtagelsestilfælde, hvor der gælder omvendt bevisbyrde ⁽¹⁴⁾, hvilket fremgår af domstolsafgørelser ⁽¹⁵⁾ ⁽¹⁶⁾. Hvis der i sager, hvor en adfærd er dømt konkurrencestridig, ikke kommer til at gælde omvendt bevisbyrde, vil resultatet blive en uacceptabel dobbelt bevisbyrde, hvor det ikke vil være den myndighed, som har særlige undersøgelsesbeføjelser, der skal fremskaffe bevismaterialet, men derimod de(n) skadelidte part(er), hvilket vil forstærke det skæve styrkeforhold mellem parterne i denne type sager.

5.4.1.9 I denne forbindelse med fremskaffelse af bevismateriale rejses endvidere spørgsmålet om indkaldelse af sagkyndige, som der ofte er brug for i disse komplicerede erstatningssager. Dog må det undgås, at der udpeges for mange eksperter, som ikke nødvendigvis er enige, hvilket ikke er særligt fremmende for en effektiv sagsbehandling. I samklang med domstolens vide beføjelser, som støttes i denne forbindelse, ville det være konsekvent at lade domstolen — eventuelt i samråd med de

administrative konkurrencemyndigheder — udpege eksperter, hvis parterne ikke kan blive enige herom.

5.4.2 **Skadeserstatning.** Dette punkt omhandler først og fremmest spørgsmålet om opgørelsen af tab, der er påført privatpersoner, og beregningen af erstatningsbeløbet. GD for Sundhed og Forbrugerbeskyttelse har udarbejdet en studie ⁽¹⁷⁾ for at indkredse begrebet tab, der påføres forbrugerne, og fastlægge en definition, som kan anvendes på flere områder, herunder konkurrence. Dette emne er meget vidtrækkende, eftersom vurderingen af tabet afhænger af den del af markedet, som er berørt af den forbudte praksis. Under alle omstændigheder er opgørelsen af tabet forbundet med store vanskeligheder, da det som bekendt ofte er nemmere at opgøre virksomhedernes fortjeneste ved en konkurrencebegrænsende aftale, end det tab, som kan henføres til en sådan aftale.

5.4.2.1 Skønt det er vigtigt at udstyre domstolene med vide beføjelser i behandlingen af denne type sager, må der findes en balance. Det er af hensyn til konsekvensen i systemet og fastlæggelsen af en retspraksis ud fra de fremherskende tendenser vigtigt at afstikke retningslinjer for de kriterier, som (ifølge rimelighedsprincippet) skal gælde for beregningen af erstatningsbeløbet.

5.4.2.2 Et andet vigtigt punkt i forbindelse med dette emne er forældelsesfristen ⁽¹⁸⁾ for at rejse erstatningskrav for brud på kartel- og monopolreglerne, som — især i sager, der anlægges efter konkurrencemyndighedens afgørelse — først kan beregnes, når der er faldet endelig dom i sagen om overtrædelse af konkurrencelovgivningen, da det ellers vil blive endnu vanskeligere at få adgang til bevismaterialet.

5.4.2.3 Endelig må spørgsmålet om erstatningskravets juridiske karakter tages op, da det som oftest manglende kontraktforhold mellem den overtrædende virksomhed og forbrugeren gør det vanskeligere at finde et retsgrundlag for sagsanlægget. Her ville en anvendelse af reglerne om forpligtelser uden for kontraktforhold ⁽¹⁹⁾ gøre det muligt at anvende systemet for anlæggelse af erstatningssøgsmål, som bygger på en lang tradition i medlemsstaternes lovgivning.

5.4.3 **Kollektive og individuelle erstatningssøgsmål** ⁽²⁰⁾. Når der er tale om erstatning for brud på kartel- og monopolreglerne opfylder kollektive søgsmål på eksemplarisk vis nogle centrale mål: for det første målet om effektiv skadeserstatning ved at gøre det lettere for organisationerne at kræve erstatning

⁽¹³⁾ F.eks. konkurrencemyndighedernes accept af tilsagn i henhold til artikel 5 i forordning 1/2003.

⁽¹⁴⁾ Se eksempler herpå i »Study on the conditions of claims for damages in cases of infringement of EC competition rules — comparative report« udarbejdet af Denis Waelbroeck, Donald Slater og Gil Even-Shoshan, 31. august 2004 (se s. 50 ff).

⁽¹⁵⁾ I overensstemmelse med forordning (EF) 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT L 12 af 16.1.2001, s. 1). EØSU's udtalelse: EFT C 117 af 26.4.2000, s. 6.

⁽¹⁶⁾ Bevisbyrden og omvendt bevisbyrde er reguleret i forordning 1/2003, artikel 2: »I samtlige medlemsstater og Fællesskabets procedurer vedrørende anvendelsen af traktatens artikel 81 og 82 påhviler bevisbyrden for overtrædelse af traktatens artikel 81, stk. 1, eller artikel 82 den part eller myndighed, der gør overtrædelsen gældende. Bevisbyrden for, at betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3, er opfyldt, påhviler de virksomheder og virksomhedssammenslutninger, der påberåber sig denne bestemmelse.«

⁽¹⁷⁾ »En analyse af spørgsmålet om skade for forbrugerne og de mest passende metodologier til vurdering heraf.« (2005/S 60057291).

⁽¹⁸⁾ Punkt 4 om afbrydelse af forældelsesfristen i konklusionerne i EF-Domstolens dom af 13. juli 2006 i de forenede sager C-295/04 — C-298/04 (anmodning om præjudiciel afgørelse forelagt af fredsdommeren i Bitonto, Italien) — Vincenzo Manfredi / Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA (C-295/04), Antonio Cannito / Fondiaria Sai SpA (C-296/04) og Nicolò Tricarico (C-297/04), Pasqualina Murgolo (C-298/04) / Assitalia SpA.

Det understreges, at denne nylige afgørelse fra EF-Domstolen har haft stor betydning for styrkelsen af den nævnte retspraksis.

⁽¹⁹⁾ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontraktforhold (»ROM II«) — KOM (2003) 427 endelig.

⁽²⁰⁾ Den amerikanske praksis med såkaldte »class actions« (kollektive søgsmål) passer efter EØSU's mening ikke ind hverken i de nationale retssystemer eller i den europæiske retsmodel, i hvert fald ikke i hovedparten af medlemsstaterne, som har et traditionelt system for anlæggelse af erstatningssager.

på de berørte forbrugeres vegne, hvilket bidrager til en reel forbedring af domstolsadgangen; for det andet kan kollektive søgsmål forebygge konkurrencestridig adfærd, fordi de gennem deres større gennemslagskraft har en større afskrækkende virkning. Også set ud fra sagsøgtets synspunkt giver muligheden for at koncentrere forsvaret betydelige fordele i form af omkostningsbesparelser og effektivitet.

5.4.3.1 Det er af afgørende betydning for kollektive søgsmål, at organisationerne får søgsmålsadgang, således som de nu har i henhold til direktiv 98/27/EF⁽²¹⁾ på området søgsmål med påstand om forbud af praksis, som krænker specifikke forbrugereinteresser. Dette direktiv på forbrugerområdet, som er baseret på princippet om gensidig anerkendelse af organisationernes søgsmålsadgang og på anmeldelsen af dem til Kommissionen⁽²²⁾, har — selvom det ikke omhandler erstatning eller kompensation for det lidte tab — på europæisk plan banet vej for, at organer/organisationer kan gå rettens vej for at beskytte kollektive interesser⁽²³⁾.

5.4.4 **Finansiering af sagsomkostningerne.** Erfaringerne viser, at sagsomkostningerne afholder folk fra at rejse erstatningskrav. For det første er de høje omkostninger ved et sagsanlæg i sig selv en forhindring, og for det andet fordyres sagsanlæg af den langsommelige behandling af civile sager. Det kunne overvejes, om de offentlige forbrugermyndigheder kunne oprette en fond til finansiering af kollektive søgsmål.

5.4.4.1 I modsat fald vil der være fare for, at gruppen af skadelidte spredes, og at de individuelle erstatningsbeløb bliver meget små, hvilket vil skabe enorme vanskeligheder for finansieringen af denne type søgsmål i modsætning til de sagsøgte, som har langt større muligheder for at bruge ressourcer på deres forsvær.

5.4.4.2 Erfaringerne har vist, at forskellen mellem de omkostninger, som henholdsvis de skadelidte og den lovovertrædende virksomhed/gruppe af virksomheder skal afholde, lægger førstnævnte under pres. EØSU er af den opfattelse, at friholdelse

for eller reduktion af sagsomkostningerne for parter, der rejser erstatningskrav for brud på kartel- og monopolreglerne, ville kunne rette op på det skæve styrkeforhold mellem parterne i disse sager; det bør dog være strafbart at anlægge sag i ond tro, og sagsøger bør afholde omkostningerne, hvis sagen vindes.

5.4.5 **Overvæltningsargumentet og de indirekte aftageres situation.** Dette spørgsmål er kompliceret for så vidt som de skader, der forårsages af en virksomheds konkurrencebegrænsende adfærd, kan ramme hele forsyningskæden helt ned til den endelige forbruger. Dette gør det endnu vanskeligere at anlægge erstatningssag, især på grund af vanskeligheden ved at bevise årsagssammenhængen mellem tabet og den forbudte praksis. På grund af vanskeligheden ved at bevise tabet bør overvæltningsargumentet udelukkes fra erstatningssøgsmål.

5.4.6 **Domstolskompetence og lovvalgsregler.** Bruxelleskonventionen indeholder regler om domstolens kompetence til at behandle sager og om fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område. Senere blev der med forordning (EF) n° 44/2001 fastlagt regler for anvendelsen på grænseoverskridende tvister inden for EU. På denne måde kan de fleste af de vanskeligheder med gennemførelsen, der måtte opstå i forbindelse med erstatningskrav som følge af konkurrencebegrænsende adfærd, løses. Kollektive søgsmål i erstatningssager for konkurrencestridig praksis anvendes langt fra i alle medlemsstater, og ved en vurdering af muligheden for at åbne adgang hertil må man tage nogle af de særlige karakteristika ved denne type søgsmål med i betragtning, især hvad angår domstolskompetence og lovvalgsregler. Omkostningsbesparelser og effektivitetsgevinster ved denne type søgsmål for såvel sagsøgere som overtrædere vil kun kunne opnås, hvis reglerne håndhæves konsekvent, hvilket forudsætter en prioritering af *lex fori*. Ligeledes vil det være et stort fremskridt for etableringen af en ægte privat håndhævelse af konkurrencepolitikken, hvis der stilles information til rådighed ikke kun om de organer, som har kompetence til at anlægge sådanne sager, men også om verserende sager og de respektive afgørelser.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽²¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF af 19. maj 1998 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (EFT L 166 af 11.6.1998, s. 51). EØSU's udtalelse: EFT C 30 af 30.1.1997, s. 112.

⁽²²⁾ Se Meddelelse fra Kommissionen om organisationer, som er beføjet til at indlede søgsmål i medfør af artikel 2 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF; listen omfatter i alt 276 organisationer (EUT C 39 af 16.2.2006, s. 2).

⁽²³⁾ »(...) ved kollektive interesser forstås interesser, som ikke er en akkumulering af interesser hos enkeltpersoner, der har lidt skade ved en overtrædelse; dette berører ikke individuelle søgsmål anlagt af enkeltpersoner, som har lidt skade ved en overtrædelse.« (jf. direktivets anden betragtning).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om udlejnings- og udlånsrettigheder samt om visse andre ophavsretsbeslægtede rettigheder i forbindelse med intellektuel ejendomsret (Kodificeret udgave)

KOM(2006) 226 endelig — 2006/0073 (COD)

(2006/C 324/02)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 6. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede Daniel Retureau til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 20. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Daniel Retureau til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 95 stemmer for og 4 hverken for eller imod:

1. Kommissionens forslag

1.1 Det drejer sig om en kodifikation, og til trods for visse formelle ændringer resulterer de kodificerede tekster ikke i nogen ændring af gældende ret på tidspunktet for kodifikationen, som foretages med uændrede retsregler.

1.2 I forbindelse med borgernes Europa er forenklingen af fællesskabslovgivningen og dens klarhed af stor betydning. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen har derfor understreget, at det er nødvendigt at kodificere retsforskrifter, der ofte ændres, og i en interinstitutionel aftale er man blevet enige om, at der kan anvendes en hasteprocedure. Der kan ikke foretages nogen ændringer af indholdet i de kodificerede retsakter.

2. Generelle bemærkninger

2.1 EØSU konstaterer, at Kommissionens forslag fuldt ud opfylder de formelle krav til hasteproceduren i forbindelse med kodifikation.

2.2 Der rejser sig dog spørgsmålet om konsolideringen af lovgivningen om ophavsret og visse beslægtede rettigheder. Det er kun oplagt at foretage en kodifikation, når man ikke forventer en yderligere gennemgribende udvikling i lovgivningen på det pågældende område.

2.3 Med tanke på fællesskabslovgivningens fortsatte udvikling (f.eks. de foreliggende forslag om »strafferetlige foranstaltninger») og forskellene på medlemsstaternes omsættelse af EU-lovgivningen i national lovgivning står det klart, at balancen mellem på den ene side ophavshavernes rettigheder, især indehavere af

beslægtede rettigheder, og på den anden side de rettigheder, som brugerne af beskyttede rettigheder har (offentligheden, forskerverdenen og universiteterne osv., dvs. »forbrugere af kulturelle tjenester») ikke opretholdes, idet brugernes rettigheder indskrænkes stadig mere i flere medlemsstater. I mange tilfælde begrænses f.eks. retten til private kopiering gennem fysisk beskyttelse eller softwarebeskyttelse, som bygger på DRM (*digital rights management*). Anvendelsen af den omvendte teknik for at opnå driftskompatibilitet mellem forskellige softwareprogrammer anfægtes af de samme årsager.

2.4 Denne for »forbrugere« negative udvikling forstærkes af indførelsen af strengere straf mod at omgå DRM for at tage private kopier eller sikkerhedskopier.

2.5 EØSU mener derfor, at det er for tidligt at foretage en kodificering af reglerne om ophavsret og beslægtede rettigheder, eftersom balancen i fællesskabsretten bør genetableres, især med henblik på Lissabon-strategien. Desuden falder et stort antal spørgsmål under nærhedsprincippet og forskellene, når det gælder omsætningen i national lovgivning, kunne udgøre en hindring for den frie bevægelighed af værker og »kulturelle tjenester«.

2.6 I den nuværende fase skulle en enkel teknisk konsolidering udført af publikationskontoret have gjort det muligt at klarlægge den gældende retssituation på tidspunktet for konsolideringen. I fremtiden skulle denne teknik kunne anvendes ved vigtige ændringer af gældende ret uden de hindringer, som en eventuel kodificering eventuelt kan indebære for en fremtidig udvikling af lovgivningen.

3. Særlige bemærkninger

3.1 Udvalget så gerne, at man i fællesskabsretten endvidere indførte tilstrækkelig anerkendelse og beskyttelse af licenser som f.eks. LGPL (offentlig licens i »light«-version for teknisk dokumentation) eller »Creative Commons«-licensen i forbindelse med bøger og kunstneriske værker. Sådanne licenser giver brugerne store frihedsgrader, og f.eks. finder »General Public License«-konceptet anvendelse på et stort antal software-programmer, der anvendes i edb-servere (internet browsere, administrationer, virksomheder).

3.2 Disse mere liberale licenser fremmer spredningen af værker og brugernes og målgruppernes tilegnelse heraf og er fuldt og helt i overensstemmelse med målsætningerne om en hurtig spredning af viden og teknologi i henhold til Lissabonstrategien.

3.3 EØSU opfordrer derfor Kommissionen til på ny at overveje spørgsmålet, som synes at stivne med en kodifikation og overveje foranstaltninger til at give flest mulige adgang til værker ved at anerkende frie licenser og skabe en bedre balance mellem ophavsmandenes og brugernes rettigheder i informationsområdet.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelsestiden for ophavsret og visse beslægtede rettigheder

KOM(2006) 219 endelig — 2006/0071 (COD)

(2006/C 324/03)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 6. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede **Daniel Retureau** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 20. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede **Daniel Retureau** til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 104 stemmer for og 1 hverken for eller imod:

1. Kommissionens forslag

1.1 Det drejer sig om en kodifikation, og til trods for visse formelle ændringer resulterer de kodificerede tekster ikke i nogen ændring af gældende ret på tidspunktet for kodifikationen, som foretages med uændrede retsregler.

1.2 I forbindelse med borgernes Europa er forenklingen af fællesskabslovgivningen og dens klarhed af stor betydning. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen har derfor understreget, at det er nødvendigt at kodificere retsforskrifter, der ofte ændres, og i en interinstitutionel aftale er man blevet enige om, at der kan anvendes en hasteprocedure. Der kan ikke foretages nogen ændring af indholdet i de kodificerede retsakter.

2. Generelle bemærkninger

2.1 EØSU konstaterer, at Kommissionens forslag fuldt ud opfylder de formelle krav til hasteproceduren i forbindelse med kodifikation.

2.2 Der rejser sig dog spørgsmålet om konsolideringen af lovgivningen om ophavsret og visse beslægtede rettigheder. Det er kun oplagt at foretage en kodifikation, når man ikke forventer en yderligere gennemgribende udvikling i lovgivningen på det pågældende område.

2.3 Beskyttelsestiden for ophavsret, der ved sin oprindelse i det 19. århundrede var på 10 år, er i dag på 70 år efter ophavsmandens død. Det er ikke udelukket, at nye krav fra ophavsmand eller rettighedshavere vil resultere i en yderligere forlængelse af beskyttelsestiden.

2.4 Der er i dag en kraftig ubalance til fordel for arvinger til ophavshavere (ca. 3 generationer) og til fordel for rettighedshavere til beslægtede rettigheder, og man bør revidere de tidsfrister, der er blevet uforholdsmæssigt lange set i forhold til offentlighedens og skabernes behov. Hvis et medlem af WTO, som f.eks. De Forenede Stater øger den originale beskyttelse til 90 år eller et århundrede (*»Disney-ændringen«*), hvilket ikke er utænkeligt, hvad sker der så i Europa? Bør vi revidere handelsaftalerne om »intellektuel ejendomsret«?

2.5 Et stort antal litterære, filosofiske og andre værker udgives kun én gang på originalsproget og genudgives ikke, hverken medens forfatteren eller arvingerne lever. Selv om de ikke i deres tid var *»bestsellers«*, havde en række af disse en vis værdi, og de bliver hurtigt utilgængelige for enhver potentiel læser. Forlængelsen af ophavsretten i det uendelige er i realiteten kun til fordel for et relativt ringe antal skabere, hvorimod beskyttelsessystemet med sin varighed fastfryser et langt mere betydeligt antal værker, som læserne, de studerende, ikke vil kunne finde, når førsteudgaven er udsolgt.

2.6 Der rejser sig dermed spørgsmålet om stabiliseringen af lovgivningen om ophavsret og visse beslægtede rettigheder. Kodifikationen har i realiteten kun en klar effekt, når man ikke forventer en yderligere gennemgribende udvikling af lovgivningen på det pågældende område.

2.7 I denne digitaliseringens tidsalder bør man grundigt overveje spredningen af værker og offentlighedens ret til at få adgang til det universelt skabte og den universelle kultur. Kodifikationen forekommer derfor forhastet, og EØSU ville have foretrukket en simpel konsolidering og en revision af vilkårene og beskyttelsestiden for ophavsret og beslægtede rettigheder, som harmonerede med Lissabon-strategien.

3. Særlige bemærkninger

3.1 Udvalget så gerne, at man i fællesskabsretten endvidere indførte tilstrækkelig anerkendelse og beskyttelse af licenser som f.eks. LGPL (offentlig licens i *»light«*-version for teknisk dokumentation) eller *»Creative Commons«*-licensen i forbindelse med bøger og kunstneriske værker. Sådanne licenser giver brugerne store frihedsgrader, og f.eks. finder *»General Public License«*-konceptet anvendelse på et stort antal software-programmer, der anvendes i edb-servere (internet browsere, administrationer, virksomheder).

3.2 Disse mere liberale licenser fremmer spredningen af værker og brugernes og målgruppernes tilegnelse heraf og er fuldt og helt i overensstemmelse med målsætningerne om en hurtig spredning af viden og teknologi i henhold til Lissabon-strategien.

3.3 EØSU opfordrer derfor Kommissionen til på ny at overveje spørgsmålet, som synes at stivne med en kodifikation og overveje foranstaltninger til at give flest mulige adgang til værker ved at anerkende frie licenser og skabe en bedre balance mellem ophavsmændenes og brugernes rettigheder i informationsområdet.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om vildledende og sammenlignende reklame

KOM(2006) 222 endelig — 2006/0070 (COD)

(2006/C 324/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 6. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som udpegede **Dirk Westendorp** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 20. september 2006.

På grund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Dick Westendorp til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordrens artikel 20. I Dick Westendorps fravær fremlagde Jorge Pegado Liz udtalelsen.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 86 stemmer for og 1 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 I forbindelse med borgernes Europa er det vigtigt at gøre EU-lovgivningen klarere og lettere tilgængelig. Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen har derfor understreget det nødvendige i at kodificere retsakter, som ofte ændres, og har i

en interinstitutionel aftale fastsat, at der kan anvendes en hasteprocedure. Selve indholdet i de retsakter, som kodificeres, må ikke ændres.

1.2 Kommissionens forslag stemmer helt overens med ovenstående, og EØSU kan derfor godkende det.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anbringelsessted for bagnummerplade på to- og trehjulede motordrevne køretøjer

KOM(2006) 478 endelig — 2006/0161 (COD)

(2006/C 324/05)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 27. september 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium henviste det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 Thomas Janson til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 104 stemmer for og 1 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Det er af afgørende betydning, at bestemmelser, der ofte er blevet ændret, kodificeres, hvis fællesskabslovgivningen skal være klar og gennemsigtig.

1.2 Kodifikationen skal foretages under fuldstændig overholdelse af Fællesskabets normale lovgivningsprocedure.

1.3 Formålet med forslaget er at foretage en kodifikation af Rådets direktiv 93/94/EØF af 29. oktober 1993 om anbringel-

sessted for bagnummerplade på to- og trehjulede motordrevne køretøjer. Det nye direktiv træder i stedet for de forskellige retsakter, som er indarbejdet i det; forslaget ændrer ikke indholdet af de retsakter, der kodificeres, men er blot en sammenskrivning af dem, og der foretages kun de formelle ændringer, der er nødvendige af hensyn til selve kodifikationen.

1.4 Kommissionens forslag stemmer helt overens med ovenstående, og EØSU kan derfor godkende det.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af spiritus

KOM(2005) 125 endelig — 2005/0028 (COD)

(2006/C 324/06)

Rådet besluttede den 25. januar under henvisning til EF-traktatens artikel 95 og artikel 251 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Clive Wilkinson til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På grund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Tadeusz Dorda til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordrens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 76 stemmer for, 3 imod og 11 hverken for eller imod:

1. Resumé og henstillinger

1.1 Udvalget bifalder Kommissionens initiativ til at ajourføre de gældende regler om definition, betegnelse og præsentation af spiritus og især de foreslåede ændringer af systemet med geografiske betegnelser, hvilket indebærer, at registreringsansøgninger indgives af de kompetente nationale myndigheder, samt den foreslåede procedure for ændringer af den nye forordning.

1.2 Udvalget er ikke tilhænger af den klassificering, der fremlægges i forordningsforslaget, da den kunne virke vildledende.

1.3 En opregning af ingredienser er kun ønskelig, hvis dette gælder på ensartet vis for alle alkoholholdige drikkevarer.

1.4 »Ægthedsindikatorer« er væsentlige i kampen mod bedrageri og forfalskning, og bestemmelser for deres anvendelse bør indgå i forslaget.

1.5 Definitionen af vodka er speciel omstridt, især hvad angår, hvilke råstoffer der må anvendes i produktionen af vodka. Udvalget foreslår, at de tilladte råvarer bør begrænses til korn, kartofler og roemelasse, og følgelig vil det ikke være nødvendigt at nævne de anvendte råstoffer på etiketten.

2. Indledning

2.1 De nuværende regler for definitionen, betegnelsen og præsentation af spiritus er indeholdt i Rådets forordning (EØF) 1576/89 ⁽¹⁾ og Kommissionens forordning 1014/90 ⁽²⁾. Med

disse regler har man dybest set kunnet regulere spiritussektoren. Dog er det nu nødvendigt at klarlægge visse punkter og tage hensyn til visse udviklingstendenser siden reglerne blev fastlagt. Dette er baggrunden for det forelæggende forslag til forordning.

2.2 Formålet med dette forslag er at gøre de nuværende bestemmelser mere klare (fodnoterne 1 og 2), tilpasse sig nye tekniske krav og tage højde for nye faktorer som for eksempel WTO's krav. Formålet er også at beskytte det gode omdømme, som EU-produceret spiritus har og at give forbrugerne den nødvendige information.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg bifalder forslaget om at ændre og ajourføre de nuværende forordninger og noterer sig, at spiritusproducenternes europæiske sammenslutning er blevet hørt indgående, og at den støtter initiativet ⁽³⁾.

3.2 Udvalget ifalder især de ændringer, der skal bringe systemet med geografiske betegnelser i overensstemmelse med WTO's krav samt forslaget om at indføre en simpel og transparent procedure for ændringer af den foreslåede forordning.

3.3 Denne nye forordning erstatter to eksisterende forordninger, hvilket klart bør fremgå af de indledende betragtninger ved at nævne, at ikke kun forordning 1576/89, men også forordning 1014/90 ophæves og afløses af denne foreslåede nye forordning.

⁽¹⁾ EFT L 160, 12. juni 1989.
⁽²⁾ EFT L 105, 25. april 1990.

⁽³⁾ CEPS Den europæiske sammenslutning af spiritusproducenter, som repræsenterer industriorganisationer i 27 lande.

3.4 Industrien er af meget stor betydning for EU's økonomi, da eksportindtjeningen er på omkring 5 mia. EUR om året ⁽⁴⁾, beskæftiger direkte ca. 50.000 mennesker (og indirekte omkring 5 gange flere) og med en kapitalinvestering på over 1 mia. euros om året. Industrien er også en væsentlig kunde for EU' landbrugsproducenter. Før den seneste udvidelse brugte den ca. 2 mio. tons korn, 2,5 mio. tons sukkerroer, 300.000 tons frugt og 16 mio. hektoliter vin hvert år; disse tal skal ajourføres for EU-25. Efter de ti nye medlemsstaters tiltrædelse skal kartofler også medtages. Årligt bruges der ca. 100.000 tons kartofler til at producere spiritus.

3.5 EU's spiritusindustri er i dag den mest konkurrencedygtige i verden og der må ikke gennemføres ændringer, som bevirker, at man mister denne fordel. Særlig vigtig i denne forbindelse er, at industrien fastholder sit gode ry og evnen til fortsat at innovere.

3.6 Det er væsentligt, at de ændringer, der foretages i forbindelser med konsolideringen og ajourføringen af de eksisterende forordninger, ikke resultere i, at man mister nogen af de centrale principper heri. Særlig vigtig er de gældende bestemmelser vedrørende mærkning. Kommentarerne til disse fremgår af de detaljerede kommentarer i bilag I.

3.7 De enkelte definitioner på spiritus er komplicerede, og Udvalget drøfter kun disse, hvor det synes væsentligt.

Særlige bemærkninger

4. Kategorier

4.1 Det foreslås, at opdele spiritus i tre kategorier, nemlig A (spiritus), B (specifik spiritus) og C (anden spiritus). Nødvendigheden af en sådan opdeling synes ikke klar, men vi mener, at der kunne opstå forvirring, fordi visse drikkevarer kan placeres i mere end én kategori afhængig af den anvendte produktionsmetode. Udvalget noterer sig også, at man i begrundelsen omtaler kategori A som »en eksklusiv gruppe af spiritus«, som kun omfatter »produkter i den reneste form«. Dette kunne give formodning om, at andre kategorier ikke er rene, hvorimod målet med forordningen er at sikre, at al spiritus produceret i EU har et godt rygte.

4.2 EØSU erkender, at den foreslåede klassificering ikke vil have nogen juridisk effekt, men det mener, at den foreslåede opdeling i kategorier ikke vil være til hjælp for forbrugerne eller andre. Ej heller synes den at være nødvendig for den

⁽⁴⁾ Industrien yder et positivt bidrag til EU's handelsbalance på ca. 4,2 mia. EUR om året.

strukturelle sammenhæng i dokumentet. Udvalget foreslår, at, hvis kategorier skal indføres, skal de berettiges behørigt. Endvidere er EØSU betænkelig ved de beskrivelser, der anvendes for hver kategori.

4.3 EØSU frygter også, at fordelingen på kategorier kan skabe grundlag for diskriminering mellem forskellige former for spiritus, hvad angår etikettering eller beskatning. Udvalget vil modsætte sig en sådan diskriminering.

4.4 Hidtil har denne debat ⁽⁵⁾ vist, at den foreslåede klassificering er kontroversiel og bliver sandsynligvis ændret. Sker dette, bør man derfor overveje en omformulering for at give en bred tilladelse til forskellige former for traditionel praksis. Endvidere skal bilag II til forslaget ændres for mere klart at definere de former for praksis, der tillades for de enkelte produkttyper.

5. Forbrugerinteresser

5.1 EØSU har ikke kendskab til nogen anmodning fra forbrugerorganisationer inden for spiritussektoren. Det, der optager dem mest, er sikkert fortsat, at spiritus skal være af meget høj kvalitet og kunne konsumeres uden risiko (så længe dette ikke overdrives).

5.2 Spørgsmålet om en ingrediensliste indgår ikke i Kommissionens forslag, og EØSU mener også, at dette er unødvendigt og urealistisk på nuværende tidspunkt. EØSU ville dog støtte en opregning af ingredienser, hvis den skulle finde anvendelse på alle alkoholholdige drikkevarer på ensartet vis, og det blev gennemført på en sådan måde, at det gav mening i forbrugernes øjne.

6. Geografiske betegnelser

6.1 EØSU ser med tilfredshed på klarlægningen af reglerne for geografiske betegnelser for spiritus. Det ville være nyttigt klart at tilkendegive, at registreringsanmodninger kun kan indgives til Kommissionen af medlemsstaterne eller om nødvendigt af myndighederne i tredjelande.

6.2 Hvis man ønsker, at geografiske betegnelser skal bevare deres værdi, bør man undgå, at ordningen gælder for for mange produkter.

6.3 EØSU formoder, at artikel 5, som bemyndiger medlemsstaterne til at fastsætte regler, der er strengere end dem, der er fastsat i denne nye forordning, først og fremmest vil gælde for produkter, som har fået tildelt en geografisk betegnelse, men det ville være nyttigt, at præcisere, om denne artikel kan finde anvendelse på ethvert produkt (hvad enten det har en geografisk betegnelse eller ej).

⁽⁵⁾ Jf. f.eks. rapport fra arbejdsgruppen om vin og alkohol (spiritus), Rådet for den Europæiske Union om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om definition, betegnelse, præsentation og mærkning af spiritus, 9871/06 af 8. juni 2006.

7. Aromaer/Aromatisering/Sødning

7.1 Det er nødvendigt at være meget præcis, når man anvender betegnelserne »aromaer« og »aromatisering«⁽⁶⁾ og hvilken proces, der kan anvendes på hvilke produkter. I øjeblikket synes der at herske en vis forvirring i forslaget.

7.2 Der kan være et behov for definitioner på yderligere aromatiseret spiritus. Dette bør overvejes.

7.3 Med hensyn til sødning bør Kommissionen overveje nødvendigheden af at klarlægge spørgsmålet om »afrunding«, hvor en begrænset mængde sødestoffer tilsættes for at tilpasse smagen i det endelige produkt.

8. Fremtidig revision af forordningen

8.1 EØSU støtter forslaget om at anføre definitionerne af de forskellige former for spiritus i et bilag og tillade, at disse ændres efter aftale med forvaltningskomitéen for spiritus uden, at hele forordningen skal fremlægges til debat. Det bliver således lettere at ændre forordningen som følge af nyskabelser.

8.2 Man bør overveje ikke at tillade ændringer i definitionerne af de forskellige former for spiritus i bilag II til Kommissionens forslag i en periode på f.eks. 5 år efter den nye forordnings ikrafttræden for at sikre en vis stabilitet.

9. Ægthedsindikatorer

9.1 I forslaget behandler man ikke spørgsmålet om ægthedsindikatorer, hvilket det burde. Ifølge Den Europæiske Sammenlutning af Spiritusproducenter bør ægthedsindikatorerne være

af levnedsmiddelkvalitet, deres koncentration skal være under 0,1 % i vægt per produktvolumen og bør ikke give produktet nogen særlig karakter. EØSU støtter dette forslag.

9.2 Ægthedsindikatorer får stadig større betydning som led i kampen mod bedrageri og forfalskning. De anvendes også i andre produkter end spiritus, men det er væsentligt, at spiritusproducenterne bliver enige om deres anvendelse inden for rammerne af dette forslag.

10. Vodka

10.1 EØSU ønsker ikke at blive involveret i for mange detaljer om definitionen af produkter, men vodka er et særligt vanskeligt tilfælde, hvilket mødet i Landbrugs- og Fiskerirådet den 20. februar 2006 viste (?). Udvalget har derfor set nærmere på dette spørgsmål og har tilstræbt et bidrag, der kunne skabes konsensus om.

10.2 Udvalget behandler derfor spørgsmålet om vodka i denne udtalelses bilag II og konkluderer, at man bør begrænse de råvarer, der kan anvendes i produktionen af vodka, til korn, kartofler og roemelasse. Det centrale er, at det vil sikre en bedre beskyttelse af denne væsentlige kategori og give de handlende mulighed for at bygge på dens gode navn og rygte. Men der skal fastlægges regler for de produkter, som ikke længere kan anvende betegnelsen »vodka«; for disse produkter bør der tillades en overgangsperiode på omkring tre år fra det tidspunkt, hvor der nås til enighed om den nye forordning, således at kategorien kan ændres og markedsføringen tilpasses.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁶⁾ »Naturlig aroma« er aroma fra råstoffer, der anvendes i produktionsprocessen og forekommer i destillatet; naturidentiske aromastoffer er tilsætningen af naturlige aromastoffer til destillatet.

⁽⁷⁾ Pressemeddelelse 6083/06 (Presse 39), det 2708. Rådsmøde, Landbrug og Fiskeri, Bruxelles, den 20. februar 2006.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets forordning om brug af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur

KOM(2006) 154 endelig — 2006/0056 (CNS)

(2006/C 324/07)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 2. maj 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede **Markus Tornberg** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede José Maria Espuny Moyano til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 94 stemmer for, ingen imod og 2 hverken for eller imod:

1. Indledning

1.1 Rådet har anmodet EØSU om at afgive udtalelse om forslag til Rådets forordning om brug af fremmede ⁽¹⁾ og lokalt fraværende arter ⁽²⁾ i akvakultur.

1.2 Formålet med Kommissionens forslag er at beskytte vandmiljøet og dets biodiversitet imod de risici, der er forbundet med forekomsten af fremmede arter. Kommissionen anser den nuværende fællesskabsramme, der indeholder naturtyperdirektivet ⁽³⁾, for at være utilstrækkelig.

1.3 Kommissionen foreslår, at der indføres en forordning, der bygger på nuværende praksis og adfærdskodekser, uden dermed at foregribe fremtidige strategier.

1.4 Forordningsforslaget beskæftiger sig ikke med problemer i forbindelse med for eksempel lystfiskeri, akvariefisk og andre eksotiske dyr, men søger at forudse, forebygge og behandle fremtidige problemer, der skyldes fremmede arters tilstedeværelse uden for deres naturlige levesteder.

1.5 EØSU mener, at der er en tendens til at overregulere i EU. Dette bør ikke ske med det foreliggende forordningsforslag.

1.6 EØSU anbefaler, at der udarbejdes en oversigt over etablerede arter (dvs. fremmede arter, der er blevet »integreret«) med henblik på at reducere bureaukratiet og lovgivningen for disse arter.

⁽¹⁾ Fremmede arter defineres i forslag til Rådets forordning KOM(2006) 154 endelig (artikel 3).

⁽²⁾ Lokalt fraværende arter defineres i Rådets forordning KOM(2006) 154 endelig (artikel 3).

⁽³⁾ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

1.7 EØSU anbefaler, at termen »lokalt fraværende arter« defineres klart. Termerne »område« og »økoregion« bør også defineres i den kontekst, de optræder i i forordningsforslaget.

1.8 EØSU mener endvidere, at EU er et indre marked, og at der bør være en sondring mellem fremmede og lokalt fraværende arter inden for og uden for EU.

1.9 EØSU gør opmærksom på de forventede problemer, mindre virksomheder vil stå overfor som følge af denne forordnings indførelse. Særligt bemærker EØSU de omstændelige formularer, der skal udfyldes, jf. forordningens bilag 1.

2. Generelle bemærkninger

2.1 Forslaget om på EU-plan at regulere indførelsen af fremmede arter til brug i akvakultur i Fællesskabet hilses i princippet varmt velkommen. Dette vil beskytte variationen i de naturligt hjemmehørende planter og dyr i vandområderne ⁽⁴⁾ og samtidig fremme udviklingen af akvakultur.

2.2 EØSU anerkender betydningen af og behovet for en forordning om brugen af fremmede arter i akvakultur for at beskytte vandmiljøet og dets biodiversitet.

2.3 Såfremt forordningsforslaget vedtages, opfordrer EØSU Kommissionen til at iværksætte en dækkende oplysningskampagne om forordningen for at forebygge, at medierne misbruger den til at skræmme forbrugerne og sælge flere aviser.

⁽⁴⁾ Studiegruppen diskuterede eksemplet med den amerikanske oksefrø, der slap ud i den sydfranske region Aquitaine og andre dele af Europa, med negative følger. Selvom oksefrøen ikke er produkt af en akvakultur, må det antages, at den stammer fra hobby-sektoren, der ikke er omfattet af denne forordning.

2.4 EØSU finder det afgørende, at forordningen støtter udviklingen af akvakultur i Europa ⁽⁵⁾, da det er en voksende sektor, som fremover vil skabe mange muligheder, hvis den ikke bremses af det foreliggende forslag, som det fremstår i sin nuværende form.

2.5 EØSU bemærker de hurtige fremskridt og udviklingen af denne sektor uden for EU, samt at sektoren er mættet, og at der er behov for udvikling af nye arter. EØSU understreger ligeledes, at akvakultursektoren har potentialet til at blive en succeshistorie for fiskerisektoren inden for rammerne af den fælles fiskepolitik.

2.6 EØSU mener, at EU's interne handel bør forenkles, med mindre bureaukrati og dokumentation og uden overregulering.

2.7 EØSU understreger behovet for at sikre, at forordningen ikke er så kompliceret, at den bliver en hæmsko for yderligere udvikling af sektoren, og udtrykker bekymring for sammenhængen mellem forordningens miljømæssige, økonomiske og sociale aspekter. Desuden mener EØSU, at omplantning af arter er tilstrækkeligt kontrolleret inden for EU.

2.8 De reelle problemer for vandmiljøet i EU's regioner skyldes indførelse af eksotiske eller fremmede arter i akvakulturerne. For at forenkle og forkorte forordningen så meget som muligt foreslår EØSU, at man koncentrerer indsatsen om dette problem og behandler lokalt fraværende arter for sig. Brugen af lokalt fraværende arter lader ikke til at være særlig vigtig i akvakultur. Et andet problem i den forbindelse er, at de regioner, hvor en art er fraværende, ikke er defineret af Kommissionen.

2.9 Forordningen ville blive yderligere forenklet af en sondring mellem arter inden for EU og fremmede og lokalt fraværende arter fra tredjelande. EØSU anbefaler, at dette tages i betragtning, da EU bevæger sig hen imod et mere integreret indre marked.

2.10 EØSU bemærker, at det grundet sektorens omskiftelighed muligvis ikke altid er praktisk muligt for opdrættere at planlægge så langsigtet som påkrævet af Kommissionen for at få tilladelse til import og flytning.

2.11 Hvis en opdrætter for eksempel avler en særlig bestand fra Israel, og bestanden dør, skal opdrætteren være i stand til at handle hurtigt og importere fra eksempelvis USA for at undgå at miste kostbar tid. Det foreliggende forslag vil forhindre ham i at fortsætte sit arbejde, indtil han modtager en ny tilladelse. Omplantning og flytning, især handelsflytning, bør undtages fra forordningsforslaget med den videnskabelige begrundelse, at »risikoen« ved at avle en fremmed eller lokalt fraværende art i akvakultur er lav.

2.12 EØSU bemærker frustrationen hos de personer, der er beskæftiget i sektoren, over den holdning, Kommissionen ofte

indtager. Derfor er det også vigtigt at sætte målet ind på at sikre, at forordningen bliver forenklet og mere operationel, samt at omkostningerne minimeres for de berørte parter.

2.13 EØSU bemærker, at prydfisk og laks ikke behandles i dette forslag, men understreger, at de kan være stærkt medvirkende til det generelle problem.

2.14 EØSU understreger betydningen af at sikre, at forordningens mål er tydelige, og dens anvendelsesområde er klart og afgrænset. Da der ikke findes et omfattende og detaljeret regelsæt for sektoren, foreslår EØSU, at Kommissionen fremlægger et forslag til en sådan overordnet forordning, eller i det mindste en handlingsplan for sektorens fremtidige udvikling.

2.15 EØSU er klar over, at forslaget oprindeligt blev udformet før EU's forenklingsinitiativ i 2005, men mener, at det nuværende forslag bør tage hensyn hertil og forenkles.

3. Særlige bemærkninger

3.1 Forslaget er langt mere vidtrækkende end nødvendigt og berettiget; situationen i dag for arter, som i visse tilfælde har været anvendt i europæisk akvakultur i århundreder (f.eks. karpe, regnbueørred, fjeldørred og andre), tages der ikke hensyn til. Indtil videre har dyrkningen af disse arter ikke påført økosystemerne nogen skader. Risikovurderinger for flytning af disse arter på alle stadier i udviklingen og omfattende godkendelsesprocedurer er langt fra virkeligheden og ikke mulige at gennemføre i praksis. Det er almindelig praksis for akvakulturfirmaer i EU at samarbejde over grænserne i overensstemmelse med de veterinære krav samt at flytte karpe, ørred og andre traditionelle fiskearter på kort sigt.

3.2 EØSU anbefaler, at traditionelle fiskearter ⁽⁶⁾ udelukkes fra forordningens bestemmelser ved hjælp af en positivliste eller en undtagelsesliste for de enkelte medlemsstater. Ligeledes bør lokalt fraværende arter udelukkes. Det er uforståeligt, at forslaget forbinder kontrolleret akvakultur med spredning eller flytning af naturligt forekommende, men lokalt fraværende fisk eller andre arter.

3.3 Tilfælde med lokalt fraværende arter er allerede omfattet af særlige bestemmelser i medlemsstaterne. Den foreslåede forordning bør fokusere på beskyttelse af EU's akvatiske biodiversitet mod de risici, fremmede arters indførelse medfører. Det vil være meget svært at gennemføre det foreliggende forslag til forordning for lokalt fraværende arter, for der findes ingen alment accepteret definition af lokale regioner på dette område. Forordningen ville blive mere forståelig og meget lettere og billigere at indføre, såfremt bestemmelserne for lokalt fraværende arter blev udeladt.

⁽⁵⁾ Som det fremgår af EØSU's udtalelse om bæredygtig udvikling af akvakultur, CESE 595/2003, EUT C 208 af 3.9.2003.

⁽⁶⁾ For eksempel karpe (*cyprinus carpio*) og regnbueørred (*oncorhynchus mykiss*) i Polen, for blot at nævne et par stykker.

3.4 EØSU understreger, at en beslutningsperiode på op til et år for en ansøgning om flytning (artikel 10) vil forsinke driftsplanlægningen uacceptabelt og føre til uacceptable økonomiske forstyrrelser, hvorfor EØSU anbefaler, at perioden forkortes.

3.5 EØSU fremhæver endvidere vigtigheden af at undersøge muligheden for et »hypotetisk scenario« i artikel 10 til brug i tilfælde, hvor der ikke modtages svar på en ansøgning om tilladelse. For eksempel er reglen i spansk lovgivning, at tavshed er lig med tilladelse, hvis der ikke er modtaget noget svar inden for den foreslåede deadline på et år. EØSU mener, at det spanske eksempel bør anvendes på denne artikel i forordningen, såfremt det er juridisk muligt.

3.6 Ansøgninger om gentagne flytninger over fem år (artikel 6) er ikke mulige i praksis, da kortsigtede og uplanlagte beslutninger om indkøb, salg og udveksling af fisk på forskellige udviklingsstadier ofte er påkrævet. Forordningsforslaget er i direkte modstrid med de planlagte bestemmelser for de erklærede mål om at fremme akvakultur og støtte diversificeringen af arter i akvakulturer.

3.7 Beslutninger om ansøgninger om indførelse og flytning af akvatiske organismer til brug i akvakultur er vigtige; de bør baseres på videnskabeligt grundlag og meddeles så hurtigt som muligt.

3.8 For de berørte myndigheder, det planlagte rådgivende udvalg og akvakulturopdrætterne vil de vidtrækkende regler medføre et enormt behov for både personale og økonomiske midler, som ikke kan imødekommes med de tilgængelige menneskelige ressourcer. Det strider imod det generelle ønske om at begrænse bureaukratiet både i medlemsstaterne og på EU-plan.

3.9 EØSU mener, at det omfattende regelsæt bør reduceres til det absolut nødvendige. Især bør der være færre kriterier i forordningens bilag 1.

3.10 Indførelse og flytning af fremmede arter kan indebære betydelige risici. Det er nødvendigt at vurdere disse risici ved hjælp af videnskabelige undersøgelser. De videnskabelige data kan ikke, som foreslået i bilag 1, fremskaffes af ansøgerne via deres arbejde. De vil være nødt til at søge ekspertbistand.

3.11 EØSU mener, at der for at hjælpe opdrætterne bør stilles en oversigt over videnskabelige institutioner med den påkrævede viden i EU til rådighed for dem. Endvidere bør information om eller undervisning i ansøgningsproceduren gøres tilgængelig for opdrætterne.

3.12 Det foreslås, at der i stedet for den planlagte individuelle vurdering foretages én test-risikovurdering for hver økoregion eller medlemsstat. Denne test-risikovurdering skal foretages af en kvalificeret videnskabelig institution. Hvis risikoen i denne test-risikovurdering anslås til at være lav, kan fremtidige ansøgninger om rutineflytninger i denne økoregion nøjes med at indeholde oplysninger om lokalitet, personale og datoer. Dette forslag ville medføre en bedre kvalitet af risikovurderingerne og samtidig spare akvakulturopdrætterne og myndighederne for en masse bureaukrati og udgifter, såfremt det blev gennemført. Udgifterne til test-risikovurderingerne foretaget af et videnskabeligt institut skulle afholdes af Den Europæiske Fiskerifond.

3.13 EØSU understreger endvidere behovet for, at økoregionerne bliver defineret i rådsforordningen, med henblik på harmonisering i medlemsstaterne.

3.14 EØSU mener, at det ville være hensigtsmæssigt med et interval på mindst et år mellem forordningens offentliggørelse og dens ikrafttrædelse. Det vil give tid til at tilpasse de nationale lovgivninger til forordningen samt til at informere sektoren og de medarbejdere, der vil blive berørt af de forandringer, der indføres.

3.15 EØSU henleder opmærksomheden på sine tidligere udtalelser om den fælles fiskeripolitik ⁽⁷⁾, akvakultur ⁽⁸⁾ og biodiversitet ⁽⁹⁾. Udvalget fastholder i forbindelse med denne udtalelse og dens anvendelsesområde fuldt ud de holdninger, der kom til udtryk deri.

3.16 EØSU henleder Kommissionens opmærksomhed på genetisk modificerede organismer og polyploide arter. Deres potentielle fare for vandmiljøet bør ikke undervurderes. Der er behov for strengere bestemmelser for gmo'er og for laks i akvakultur samt for indførelse og omplantning af prydfisk.

3.17 EØSU opfordrer Kommissionen til at tage både denne og de nævnte tidligere udtalelser til efterretning med henblik på at skabe et bedre arbejdsmiljø for akvakultursektoren i forbindelse med brugen af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁷⁾ Forenkling af den fælles fiskeripolitik, CESE 961/06, ordfører: Sarró Iparraguirre (vedtaget den 5. juli 2006).

⁽⁸⁾ Ibidem fodnote 4.

⁽⁹⁾ Bevarelse af biodiversitet, CESE 752/2006, ordfører: Lutz Ribbe (vedtaget den 8. maj 2006).

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om en EF-handlingsplan for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd (2006-2010)

KOM(2006) 13 endelig

(2006/C 324/08)

Kommissionen besluttede den 5. april 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Leif E. Nielsen til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Leif E. Nielsen til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006, følgende udtalelse med 92 stemmer for og 1 stemme hverken for eller imod:

1. Konklusion og henstillinger

1.1 Der er stigende interesse for dyrevelfærd og dyrebeskyttelse i betydelige dele af EU og i visse lande uden for EU. Det er derfor hensigtsmæssigt at understøtte markeds kræfterne og tilpasse EU's minimumskrav i nødvendigt omfang. Dette indebærer ikke nødvendigvis mere restriktive krav, men en bedre og mere relevant regulering baseret på videnskabelige og socioøkonomiske undersøgelser. Desuden er det vigtigt at etablere en form for fælles kvalitetsbetegnelse for produkter, som opfylder særlige krav til dyrevelfærd. Endelig er der behov for væsentlige forbedringer for brugen af dyr til forskning og forsøg samt til lovpligtige sikkerhedstests.

1.2 Kommissionens handlingsplan tager overordnet højde for disse behov og kan danne grundlag for den videre prioritering på området. EØSU støtter som udgangspunkt forslaget til strategi, men vil efterfølgende nøje vurdere Kommissionens specifikke forslag med henblik på afbalancering af hensynet til dyrenes velfærd og de socioøkonomiske forhold. Det er imidlertid helt afgørende, at indførelse fra tredjelande med lavere standarder ikke fortrænger EU's produktion. Dette ville bevirke, at dyrene flytter til områder med ringere forhold, og at EU's producenter må indstille produktionen. EØSU er derfor ikke overbevist om, at Kommissionens handlingsplan er tilstrækkelig til at sikre holdbare løsninger.

1.3 EØSU beklager meget, at det ikke er muligt at drøfte dette spørgsmål under den nuværende forhandlingsrunde i Verdenshandelsorganisationen (WTO). Dyrevelfærd må dog på længere sigt nødvendigvis anerkendes som et ikke-handelsmæssigt hensyn i handelen med landbrugsprodukter. EU kan i modsat fald se sig nødsaget til at gennemføre ensidige aktioner for at skabe den nødvendige forståelse af behovet for en tilpasning af retstilstanden. På kortere sigt er det nødvendigt, at

Kommissionen og civilsamfundet lægger pres på detailhandelen og fødevarerindustrien i EU for at sikre tilsvarende krav opfyldt gennem certificeringsordninger og lignende garantier ved import fra tredjelande.

1.4 Indsatsen på det forskningsmæssige område må samordnes og styrkes med henblik på størst mulig fælles udnyttelse af ressourcerne. Reglerne bør desuden med passende mellemrum tages op til revision på baggrund af bl.a. den teknologiske udvikling og ny viden.

1.5 EØSU tilslutter sig herunder forslaget om oprettelse af et center eller laboratorium for dyrebeskyttelse og dyrevelfærd. Det bør dog overvejes at forsøge en mere visionær løsning i retning af et globalt center, der kan bidrage til den internationale håndtering af de problemer, der er i relation til dyrevelfærd og hermed underbygge arbejdet i OIE ⁽¹⁾ og Europarådet samt i relation til EU's bilaterale aftaler.

1.6 Desuden bør Kommissionen i samarbejde med OIE og Europarådet tage initiativ til en international konference med henblik på at skabe mere varige netværk til forskere i tredjelande og en større grad af uformelt internationalt samarbejde på dette område.

1.7 Vedrørende brugen af dyr til forsøg og toksikologisk afprøvning finder EØSU det nødvendigt at udvide strategien til også at inkludere et behovskriterium, således at der skal være en form for dokumenteret samfundsmæssigt behov for det pågældende produkt.

2. Resumé af handlingsplanen

2.1 Det er handlingsplanens primære formål at sikre niveauet for dyrevelfærd i EU og på internationalt plan samt at

⁽¹⁾ Den Internationale Dyresundhedsorganisation (oprindeligt »Office international des épizooties«, nu »Organisation mondiale de la santé animale«/»World Organisation for Animal Health«).

afdække fremtidige behov og sikre en mere effektiv koordinering af de eksisterende ressourcer. Ifølge planen overvåges og evalueres følgende fem hovedindsatsområder for dyrevelfærd for perioden 2006-2010, herunder også med henblik på opfølgning efter 2010:

- tilpasning af de eksisterende minimumskrav i overensstemmelse med nye videnskabelige data og socioøkonomiske vurderinger;
- fremme af ny forskning;
- indførelse af standardindikatorer;
- gennemførelse af initiativer med henblik på information om gældende normer;
- gennemførelse af nye internationale initiativer med henblik på øget bevidsthed og konsensus om dyrevelfærd.

2.2 Planen indeholder endvidere 28 initiativer, som Kommissionen agter at gennemføre frem til 2010. Heraf består de 21 i en opsamling af aktiviteter, som enten er iværksat, bebudet iværksat, eller hvis iværksættelse allerede er fastlagt i specifikke fællesskabsbestemmelser.

2.3 Kommissionen har samtidig fremlagt arbejdsdokumenter med henholdsvis det strategiske grundlag for fastlæggelsen af indsatsen og en beskrivelse af grundlaget for de foreslåede aktioner i handlingsplanen. Som et væsentligt element i handlingsplanen lægger Kommissionen desuden vægt på at efterkomme erklæringen om dyreforsøg, som blev vedtaget i 2005 ⁽²⁾.

2.4 Kommissionen finder, at dens funktion på dyreværnsområdet vil kunne lettes gennem en mere effektiv koordinering mellem de berørte tjenestegrene. Dette vil bidrage til at sikre en mere konsekvent og koordineret indsats på tværs af Kommissionens politikområder, ligesom foranstaltninger af betydning for dyrevelfærden skal vurderes i henhold til Traktatens protokol om dyrebeskyttelse og dyrevelfærd samt under hensyn til de socioøkonomiske virkninger.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Som repræsentant for civilsamfundet og i kraft af sin alsidige sammensætning, er det naturligt for EØSU at tage et medansvar for udformningen af reglerne for dyrevelfærd som en del af »den europæiske samfundsmodele« ⁽³⁾. Det er vigtigt at fastholde den hidtidige retning og sikre dyrevelfærd i EU på et

⁽²⁾ Erklæringen om dyreforsøg, som blev vedtaget i Bruxelles den 7. november 2005, og som vedrører iværksættelsen af handlingsprogrammet til gennemførelse af målsætningen om de tre R'er: *Reduction* (formindskelse af antallet af forsøgsdyr), *Refinement* (videreudvikling af dyreforsøgsmodellerne med mindre belastning af forsøgsdyrene til følge) og *Replacement* (udvikling af alternative metoder til dyreforsøg).

⁽³⁾ Det må derfor beklages, at EØSU først blev anmodet om en udtalelse mere end tre måneder efter handlingsplanens fremlæggelse.

forsvarligt og acceptabelt niveau, uden at dette medfører unødigt konkurrenceforvridning eller undergraves af indførelse fra tredjelande med ringere standarder. Den overordnede strategiske plan medfører større gennemsigtighed omkring arbejdet og fremmer muligheden for konstruktiv medvirken for alle involverede parter. Det gælder ikke mindst landbrugsproducenter, som af hensyn til deres langsigtede investeringer, motivation og management bør inddrages i udformningen af den fremtidige strategi.

3.2 Landbruget i EU er således generelt set positivt indstillet over for rimelige og afbalancerede reguleringer på dyrevelfærdsområdet, men påpeger risikoen for konkurrenceforvridning, dels som følge af medlemsstaternes mulighed for indførelse af supplerende nationale krav og dels som følge af indførelse fra tredjelande med manglende eller lavere standarder. Risikoen for konkurrenceforvridning som følge af supplerende nationale regler forstærkes desuden af kravet om »krydsoverensstemmelse« (»cross compliance«) som led i den fælles landbrugspolitik. Det medfører en usikker retstilstand i medlemslandene og behov for en afklaring af retstilstanden i så henseende.

3.3 For så vidt angår indførelsen fra tredjelande, vil fælles regler i EU i et indre marked med 30 lande og 500 mio. indbyggere ⁽⁴⁾ få afsmittende effekt i lande uden for EU og for deres eksport til EU. F.eks. har International Finance Corporation under Verdensbanken for nylig påpeget den stigende interesse på verdensplan for dyrevelfærd og nødvendigheden af tilpasninger til denne udvikling såvel i primærproduktionen som den industrielle forarbejdning ⁽⁵⁾.

3.4 Det må imidlertid på kort sigt også gøres klart for detailkæder og forarbejdningsindustrien i EU, at de ved import af landbrugsvarer og forarbejdede animalske produkter fra tredjelande i egen interesse og som led i egen profilering må sikre sig, at en rimelig adfærdskodeks er opfyldt i produktionslandet, herunder krav til dyrevelfærd, som modsvarer EU's bestemmelser på området. Dette kan f.eks. ske i form af et forpligtende samarbejde med leverandørerne ⁽⁶⁾. Kommissionen bør under alle omstændigheder tage et initiativ i så henseende, ligesom civilsamfundet bør sætte fokus på problemet ved hjælp af medierne. Det må herunder gøres klart for detailhandelskæderne og fødevarerindustrien i EU, at der i fremtiden vil blive større opmærksomhed omkring produktionsforholdene for importerede landbrugsvarer og forarbejdede animalske

⁽⁴⁾ Herunder Norge, Island og Liechtenstein, som er omfattet af EU's indre marked (European Economic Area) samt Rumænien og Bulgarien.

⁽⁵⁾ »Creating Business Opportunity through Improved Animal Welfare« fra International Finance Corporation (IFC), World Bank Group, april 2006. IFC dækker 178 medlemslande og opfordringen gælder i særlig grad investeringer i udviklingslandene med henblik på eksport til de udviklede lande.

Flede lande har desuden tradition for adfærdskodeks for dyrevelfærd uden egentlig lovgivning. Det gælder f.eks. Australien, New Zealand, Argentina og Brasilien.

⁽⁶⁾ Et forpligtende samarbejde kan f.eks. bestå i fælles bestræbelser mellem produktionssiden (i et tredjeland) og importleddet i EU omkring forskning og udvikling samt certificering for opfyldelse af standarder i produktion og forarbejdning, på samme måde, som det i stigende omfang sker i EU.

produkter fra tredjelande. Forbruger- og landbrugsorganisationer bør i fællesskab påtage sig en tilsvarende opgave på nationalt plan. Ikke desto mindre er det dog samtidig helt afgørende, at dyrevelfærd på længere sigt anerkendes som et ikke-handelsmæssigt hensyn i handelen med landbrugsprodukter, jf. nf.

3.5 For så vidt angår risikoen for intern konkurrenceforvridning i EU vil en harmonisering af bestemmelserne med forbud mod mere vidtgående nationale normer være ulogisk og uacceptabelt for offentligheden i flere medlemsstater. Hvis imidlertid mere saglige kriterier baseret på forskning og videnskabelige undersøgelser på EU-niveau i højere grad lægges til grund for de fremtidige minimumskrav, må det forventes at medføre større forståelse og accept, således at der vil være færre incitamenter til mere vidtgående nationale reguleringer. Det er derfor en helt central forudsætning for en hensigtsmæssig regulering, at nye tiltag baseres på videnskabelige data kombineret med rimelige socioøkonomiske vurderinger. Der bør samtidig skabes sikkerhed for, at forskningsresultater evalueres og anvendes på kompetent vis som led i fastsættelsen af de foreslåede indikatorer. Medlemsstaterne bør samtidig have mulighed for en vis fleksibilitet under hensyn til f.eks. miljøforhold og klimatiske betingelser.

3.6 Tilpasningen, forvaltningen og formidlingen af disse normer samt gennemførelsen af relevante socioøkonomiske undersøgelser og konsekvensanalyser vil ifølge Kommissionen kunne befordres ved oprettelse af et europæisk center eller laboratorium for dyrebekyttelse og dyrevelfærd. EØSU opfordrer til at overveje en mere visionær løsning i retning af et globalt center, der kan bidrage til den internationale håndtering af de problemer, der er i relation til dyrevelfærd og hermed underbygge arbejdet i OIE og Europarådet samt i relation til eventuelle bilaterale aftaler.

3.7 For så vidt angår forsøgsdyr, er EØSU enig i behovet for at fremme det partnerskab mellem Kommissionen og industrien til fremme af alternativer til anvendelse af forsøgsdyr i industrien, herunder i forbindelse med oprettelsen af centret, og fremlæggelse af en strategi om anvendelse af princippet om de såkaldte 3 R'er, som kan guide brugen af forsøgsdyr i EU (7). Kommissionens initiativ kan styrke det arbejde for fremme af alternative metoder, som allerede foregår i andre sammenhænge (8). EØSU finder det dog nødvendigt at udvide strategien

(7) Ca. 90 % af forsøgsdyrene anvendes i forbindelse med forskning og udvikling, og 10 % til lovpligtige, toksikologiske sikkerhedstests af nye lægemidler og kemiske stoffer. Den stigende opmærksomhed omkring dyreforsøg er kommet til udtryk i EU's kosmetikdirektiv, som pålægger industrien at finde alternativer til dyreforsøg.

(8) Herunder især i Det Europæiske Center for Validering af Alternative Metoder (ECVAM) og i European Concensus Platform for Alternatives to Animal Experimentation (ECOPA).

til også at inkludere et behovskriterium, således at gennemførelse af dyreforsøg er betinget af et dokumenteret samfundsmæssigt behov for det produkt, som kemikaliet eller stoffet skal anvendes til.

Konkurrenceforvridning ved indførsel fra tredjelande

3.8 Den intense konkurrence og åbningen af EU's marked medfører betydelig risiko for, at produkter fra tredjelande med ringere eller manglende standarder gradvis vil fortrænge EU's produktion og afsætning, herunder også afsætningen til markeder uden for EU. Den meget begrænsede fortjenstmargen i landbruget sammenholdt med meromkostninger til dyreværns-mæssige foranstaltninger kan således være afgørende for landmandens mulighed for at fortsætte produktionen. Det vil desuden i de fleste tilfælde være for usikkert for landmanden at basere sin produktion på den mindre gruppe forbrugere, som er villige til at betale en merpris (9).

3.9 Indførsel fra tredjelande med ringere krav til dyrevelfærd indebærer derfor meget komplicerede problemstillinger, og EØSU er ikke overbevist om, at Kommissionens handlingsplan er tilstrækkelig til at sikre holdbare løsninger. EØSU beklager meget, at det ikke er muligt at drøfte spørgsmålet i den nuværende forhandlingsrunde i verdenshandelsorganisationen WTO, men EU må på trods heraf fortsat insistere på, at dyrevelfærd anerkendes som et ikke-handelsmæssigt hensyn i handelen med landbrugsprodukter.

3.10 Hvis det hverken er muligt at opnå tilstrækkelige holdbare løsninger ad denne vej eller tilstrækkelig forståelse i WTO-regi, bør EU uanset manglende forudgående international accept kræve tilsvarende regler opfyldt ved indførsel fra tredjelande. En provokation kan således blive nødvendig for at skabe den nødvendige opmærksomhed og forståelse for behovet for en ændring af retstilstanden.

4. Specifikke bemærkninger

4.1 Respekten for EU's regler på området kræver, at EU's institutioner og medlemsstater overholder deres egne tidsfrister for fremlæggelse, vedtagelse og iværksættelse af de konkrete bestemmelser, hvilket langt fra altid har været tilfældet. Tidsfristen for flere af initiativerne i handlingsplanen er således også overskredet i forhold til tidligere beslutninger.

4.2 Handlingsplanen medtager ikke problemerne omkring de lange dyretransporter, som er en konsekvens af EU's indre marked og fjernelsen af de veterinære grænser. Rådet vedtog i 2004 en ændring af reglerne for beskyttelse af dyr under transport, som skal anvendes fra 2007 (10), og Kommissionen har meddelt, at den agter at fremlægge et forslag efter 2010. Det er

(9) Selv om offentligheden oftest er positivt indstillet over for højere forbrugerpriser som betaling for velfærdsforanstaltninger, reagerer forbrugerne ofte anderledes i praksis.

(10) Rådets forordning nr. 1/2005 af 22.12.2004 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter og om ændring af direktiv 64/432/EØF og 93/119/EØF og forordning (EF) nr. 1255/97.

på dette som på andre områder vigtigt, at reglerne baseres på videnskabelige undersøgelser, samt at de afgørende bestemmelser vedrørende transporttid og arealkrav under transporten underkastes en mere effektiv kontrol.

4.3 Alle erfaringer viser, at management er den vigtigste faktor for dyrevelfærd. Fremtidige bestemmelser for dyrebeskættelse og dyrevelfærd bør i særlig grad fokusere herpå bl.a. gennem krav til uddannelse og rådgivning kombineret med løbende registrering i produktionssystemerne af dyrenes velfærd. Det bør samtidig medføre en mindre detailregulering af produktionssystemerne og lovgivning, som er lettere at håndtere.

4.4 Strukturudviklingen inden for den animalske produktion med etablering af større og stadigt mere specialiserede produktionsenheder samt anvendelse af ny teknologi gør det muligt at følge dyrenes velfærd mere indgående end tidligere gennem registrering af en række indikatorer. Det er endvidere muligt at indrette nye produktionsbygninger under hensyn til en stadig mere detaljeret viden om objektive, målelige indikatorer, som har indflydelse på dyrenes velfærd. Definition af videnskabeligt funderede benchmarks gennem det foreslåede center vil kunne fremme udviklingen i så henseende. Iværksættelsen af nye krav bør imidlertid ske under hensyn til den lange afskrivningsperiode for investeringer i landbruget.

4.5 EØSU støtter etableringen af en særlig »informationsplatform« for dyrevelfærd, som skal fremme dialogen og formidlingen af eksperterfaringer mellem forbrugerne, producenter, detailhandlere, industrien osv.⁽¹⁾ Men der er væsentlige begrænsninger i så henseende, og det er i praksis ikke muligt for forbrugerne i EU at overskue forskellene mellem forskellige produktionssystemer samt deres indbyrdes fordele og ulemper. Forbrugerorganisationerne ønsker således, at EU og medlemsstaterne påtager sig ansvaret i form af minimumsstandarder.

4.6 EØSU støtter ligeledes etableringen af et fælles markedsføringsystem, som kan fremme anvendelsen af højere velfærdsnormer end minimumskravene. Det er afgørende, at systemet baseres på fælles objektive kriterier og dokumenteret viden. EU kan stille en sådan mærkningsordning til rådighed

for producent- og handelsleddene, men det er helt afgørende, at udviklingen af produkter med højere standarder så vidt muligt er markedsdrevet. Forudsætningen for succes er imidlertid, at en mærkningsordning ledsages af kontrol og en nøje gennemført informationskampagne, som kan sikre troværdigheden.

4.7 Indførelse af en mærkningsordning med angivelse af oprindelseslandet for varer, der importeres fra tredjelande er genstand for særskilt behandling på generelt plan. En sådan ordning er særlig relevant for animalske produkter og varer produceret på grundlag heraf, som har undergået en industriel forarbejdning. Det bør heraf fremgå, at produktet i givet fald ikke er produceret i overensstemmelse med EU's normer for dyrevelfærd.

4.8 Ifølge handlingsplanen er den økologiske produktion karakteriseret ved en målsætning om en høj standard, og økologi bør ifølge Kommissionen benyttes som et pejlemærke for den højeste standard for dyrevelfærd⁽¹²⁾. Erfaringerne viser, at der kan opnås en bedre dyrevelfærd i den økologiske produktion på nogle områder, men at der samtidig er u hensigtsmæssige forhold og behov for supplerende viden.

4.9 Det er under alle omstændigheder vigtigt at udnytte ressourcerne i EU bedst muligt. Dette gælder ikke alene inden for forskning og videnskabelige undersøgelser, hvor de nationale ressourcer bør samordnes i størst muligt omfang med henblik på størst gensidig udnyttelse. En koordinering gennem etablering af et fælles rådgivende udvalg bestående af kompetente repræsentanter kunne således bidrage til en bedre udnyttelse af ressourcerne. Desuden bør Kommissionen i samarbejde med OIE og Europarådet tage initiativ til en international konference med henblik på at skabe mere varige netværk mellem forskere i og udenfor EU og en større grad af uformelt internationalt samarbejde på dette område.

4.10 EU's veterinære foranstaltninger og sygdomsbekæmpelse indebærer en række velfærdsmæssige aspekter, selv om der ikke altid er nogen entydig sammenhæng. Det giver desuden anledning til bekymring i offentligheden, når et betragteligt antal sunde dyr slås ned og bortskaffes ved udbrud af ondartede smittesomme husdyrsygdomme. Det er derfor vigtigt i højere grad at fokusere på forebyggende foranstaltninger og udvikle brugbare alternativer i bekæmpelsen af disse husdyrsygdomme i snævert samarbejde med videnskaben og dyrlægerne.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ En hjemmeside med beskrivelse af standarder og indikatorer samt deres betydning kunne f.eks. være en del af informationsplatformen, specielt i forbindelse med en mærkningsordning.

⁽¹²⁾ Kommissionens forslag til definition af økologiske produkter fremgår af KOM(2005) 671 indeholdende forslag til Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter samt forslag til Rådets forordning om ændring af forordning 2092/91 om økologisk produktionsmetode for landbrugsprodukter og om angivelse heraf på landbrugsprodukter og levnedsmidler.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets beslutning om ændring af beslutning 90/424/EØF om visse udgifter på veterinærområdet

KOM(2006) 273 endelig — 2006/0098 (CNS)

(2006/C 324/09)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 22. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede **Leif E. Nielsen** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Leif E. Nielsen til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006, følgende udtalelse enstemmigt:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 EU's system for medfinansiering af veterinære forebyggelses- og bekæmpelsesforanstaltninger er gradvist udviklet og tilpasset på baggrund af de hidtidige erfaringer, men bør overvejes mere fundamentalt i lyset af den fremtidige situation, herunder ikke mindst den øgede samhandel. EØSU vil følge denne videre proces og bidrage konstruktivt til den konkrete udformning.

1.2 EØSU kan tilslutte sig Kommissionens forslag, som på nuværende tidspunkt alene indebærer visse begrænsede ændringer og tilpasninger. De ligger på linie med forslagene i den foreløbige evaluering af den samlede politik, og en mere enkel administration samt mulighed for flerårig planlægning er hensigtsmæssig under alle omstændigheder. EØSU kan ligeledes tilslutte sig den foreslåede mulighed for tilskud til datamatisering af procedurerne vedrørende samhandel og import samt de integrerede edb-veterinærssystemer, ligesom den foreslåede liste over sygdomme og zoonoser samt den mere enkle procedure for ændring af listen virker hensigtsmæssig.

2. Baggrund

2.1 Kommissionen har påbegyndt en evaluering af EU's samlede dyresundhedspolitik. Herunder vurderes omkostningseffektiviteten af de eksisterende finansielle instrumenter, der skal sikre overvågning, bekæmpelse og udryddelse af dyresygdomme og zoonoser, ligesom det overvejes, hvorledes producenterne bedst bringes til at træffe nødvendige forebyggende

foranstaltninger. Dette evalueringsarbejde vil kunne danne grundlag for forslag til nye, alternative modeller for ydelse af EU-tilskud til medlemsstaterne⁽¹⁾. På nuværende tidspunkt har Kommissionen valgt at foreslå enkelte begrænsede justeringer, som ikke ændrer politikken for udryddelse, bekæmpelse og overvågning af dyresygdomme og zoonoser. Der er alene tale om umiddelbare og oplagte ændringer, som har vist sig hensigtsmæssige i lyset af den igangværende evaluering.

2.2 Kommissionens forslag indebærer en forenkling af procedurerne for godkendelse og finansiering af nationale programmer for udryddelse, overvågning og bekæmpelse af dyresygdomme og zoonoser. Herunder foreslås mulighed for godkendelse og finansiering af programmer for indtil 6 år ad gangen. Hidtil har medlemsstaterne kunnet forelægge flerårige programmer, men Kommissionen har ikke kunnet godkende finansieringen af programmerne for mere end ét år ad gangen. Desuden foreslås en udvidelse vedrørende finansiering af informationspolitikken omkring dyresundhed og fødevarer sikkerhed for animalske produkter samt for anvendelse af det integrerede edb-veterinærsystem⁽²⁾.

2.3 Ifølge de nuværende regler kan der gives tilskud i forbindelse med 23 endemiske dyresygdomme og 8 zoonoser eller epizootier til udgifter afholdt af medlemsstaterne til finansiering af nationale programmer for udryddelse, bekæmpelse og overvågning⁽³⁾. Listen kan suppleres eller ændres af Rådet med

⁽¹⁾ Som grundlag for evalueringsarbejdet er udarbejdet en omfangsrig rapport af eksterne sagkyndige («Evaluation of the Community Animal Health Policy (CAHP) 1995–2004 and alternatives for the future» af 25.7.2006. http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/final_report_en.htm).

⁽²⁾ I henhold til artikel 37a i beslutning 90/424/EØF kan der ydes EF-tilskud til datamatisering af veterinærprocedurerne ved indførsel. Dette såkaldte *Shift*-projekt og det dermed forbundne edb-baserede kommunikationsnet mellem veterinærmyndighederne (*Animo*) er erstattet af det integrerede system *Traces*, der har været obligatorisk i alle medlemsstater siden 1. januar 2005.

⁽³⁾ Tilskuddet til nationale bekæmpelsesforanstaltninger og –programmer, dækker normalt 50 % af udgifterne, for mund- og klovsyge dog 60 %.

kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen. Med henblik på en mere præcis prioritering foreslår Kommissionen en kortere liste over sygdomme, som kan medfinansieres. Denne liste er ifølge Kommissionen i højere grad opstillet ud fra, i hvilket omfang de forskellige sygdomme påvirker folkesundheden samt den internationale handel og samhandelen inden for Fællesskabet, ligesom listerne over henholdsvis sygdomme og zoonoser foreslås lagt sammen og underlægges samme procedure for tildeling af tilskud (*). Det vil ifølge Kommissionen sikre en mere effektiv udnyttelse af midlerne, og at medlemsstaternes prioriterede mål er i overensstemmelse med EU's prioritering og på linie med andre nationale programmer. Det foreslås desuden, at fremtidige ændringer i listen vedtages ved forskriftskomiteéprocedure, hvilket ifølge Kommissionen især er relevant i forbindelse med nye sygdomme, der udgør en risiko for dyresundheden og folkesundheden.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Fællesskabets medfinansiering af udgifter til udryddelse, bekæmpelse og overvågning af smitsomme husdyrsygdomme og zoonoser har til stadighed været genstand for betydelig interesse som følge af sygdommens kompleksitet og konsekvenser samt de betydelige omkostninger til udryddelse, bekæmpelse og overvågning. Det er imidlertid afgørende for bekæmpelsen af alvorlige smitsomme husdyrsygdomme, at procedurerne for finansiering er klare, og at der på forhånd og i alle tilfælde er sikkerhed for fuld erstatning i forbindelse med nedslagning af dyr og destruktion af produkter etc. I modsat fald opstår risiko for, at der i tilfælde af udbrud eller mistanke om alvorlige smitsomme husdyrsygdomme ikke gribes tilstrækkeligt effektivt ind i starten, og at konsekvenserne derfor bliver mere omfattende end nødvendigt. Dette gælder ikke mindst den nationale politiske beslutningsproces. Der er desuden ofte stor offentlig opmærksomhed omkring udbrud af alvorlige smitsomme husdyrsygdomme med betydelige forbrugerreaktioner til følge, selv om der ikke umiddelbart er nogen entydig sammenhæng for så vidt angår aspekterne omkring fødevarer sikkerhed.

3.2 Med større markedsadgang og samhandel, længere transporter og koncentration af husdyrbestanden på forskellig måde øges såvel risikoen for sygdomsspredning som de økonomiske konsekvenser i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse. Der er også af denne grund behov for en samlet evaluering af Fællesskabets dyresundhedspolitik, herunder en nærmere vurdering af omkostningseffektiviteten af de eksisterende finansielle instrumenter, der skal sikre overvågning, bekæmpelse og udryddelse af dyresygdomme, samt af foranstaltninger til at sikre den

(*) I forhold til den eksisterende liste udgår følgende produktionsbetingede sygdomme: IBR/IPV, enzootisk kvægleukose, Aujeszky's sygdom, salmonella pullorum, salmonella gallinarum, Maedi Visna og CAEV, Johnes syge (paratuberkulose), mycoplasma gallisepticum og visse sygdomme overført af vektorinsekter i de franske oversøiske departementer.

nødvendige forebyggelse i besætningerne. EØSU vil aktivt deltage i udformningen af de nødvendige modeller for medfinansiering af nationale programmer, herunder i forbindelse med etableringen af en mere sammenhængende og effektiv ramme for fødevarer sikkerhedspolitikken, som sikrer større åbenhed.

3.3 EØSU beklager i denne forbindelse uoverskueligheden og kompleksiteten af de nuværende regler og skal derfor i forbindelse med den forestående revision opfordre til udformningen af et mere forståeligt og sammenhængende system samt en bedre klassificering af reglerne for medfinansiering. Der er således behov for at fastlægge og lette anvendelsen af de relevante bestemmelser i EU inden for dyresundhed og fødevarer sikkerhed, som dækker meget bredt. Det vil også lette arbejdet for Kommissionen og medlemsstaterne i international sammenhæng, idet EU's handelspartnere og nabolande vil få større indsigt i og overblik over, hvordan EU's lovgivning er skruet sammen. Indsamling og formidling af oplysninger vil samtidig bidrage til en mere effektiv gennemførelse af reglerne.

4. Specifikke bemærkninger

4.1 Den foreslåede mulighed for godkendelse og finansiering af nationale programmer for flere år ad gangen vil efter EØSU's opfattelse klart indebære en administrativ forenkling og medvirke til en mere effektiv opfyldelse af målene for disse programmer, ligesom det vil bidrage til en bedre og mere åben forvaltning og derigennem sikre en bedre udnyttelse af EU's midler.

4.2 Indsamling af aktuelle oplysninger vedrørende dyresundhed og fødevarer sikkerhed og den videre formidling af disse oplysninger er en forudsætning for bedre lovgivning og en mere effektiv gennemførelse af lovgivningen. Etableringen af en mere overskuelig fællesskabslovgivning og formidlingen af denne lovgivning til de relevante myndigheder, producenterne og forbrugerne, vil være af stor betydning i fremtiden.

4.3 EØSU kan således tilslutte sig den foreslåede formulering, hvorefter EU bidrager finansielt til at etablere en informationspolitik vedrørende dyresundhed, dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed for animalske produkter, herunder etablering og udvikling af informationsværktøjer, f.eks. i form af en hensigtsmæssig database til indsamling og lagring af oplysninger om fællesskabslovgivningen.

4.4 Der bør ligeledes tages hensyn til de tekniske landvindinger inden for datamatiseringen af veterinærprocedurerne,

ligesom der bør afsættes de nødvendige ressourcer til hosting, forvaltning og vedligeholdelse af de integrerede edb-veterinærssystemer.

4.5 I sagens natur bør listen over dyresygdomme og zoonoser, der kan give anledning til medfinansiering, nødvendigvis afspejle en prioritering på basis af de pågældende sygdommes og zoonosers potentielle konsekvenser for folkesundheden samt for den interne og eksterne handel med dyr og animalske produkter. EØSU kan herunder tilslutte sig, at der som foreslået i lidt højere grad fokuseres på zoonoser og folkesundhed på bekostning af de mere produktionsbetingede

husdyrsygdomme, samt at der sker en sammenlægning af listerne for sygdomme og zoonoser med anvendelse af samme procedure for tildeling af EF-tilskud.

4.6 De tekniske kriterier og oplysningskrav vedrørende programmer for udryddelse, bekæmpelse og overvågning, som der ansøges om EF-tilskud til, bør i sagens natur regelmæssigt og rettidigt opdateres og tilpasses den tekniske og videnskabelige udvikling samt erfaringerne fra gennemførelsen af programmerne. Kommissionen bør derfor som foreslået kunne ændre listen samt vedtage og om nødvendigt opdatere de tekniske kriterier under anvendelse af forskriftskomiteéprocedure.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvalitetskrav til skaldyrvande (kodificeret udgave)

KOM(2006) 205 endelig — 2006/0067 (COD)

(2006/C 324/10)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 6. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 175 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til EØSU's Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Seppo Kallio til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På grund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Seppo Kallio til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 111 stemmer for og 1 hverken for eller imod:

1. Indledning

1.1 Formålet med dette forslag er at foretage en kodifikation af Rådets direktiv 79/923/EØF af 30. oktober 1979 om kvalitetskrav til skaldyrvande. Det nye direktiv træder i stedet for de forskellige retsakter, som er indarbejdet i det; forslaget ændrer ikke indholdet af de retsakter, der kodificeres, men er blot en sammenskrivning af dem, og der foretages kun de formelle ændringer, der er nødvendige af hensyn til selve kodifikationen.

2. Generelle bemærkninger

2.1 EØSU finder det meget nyttigt, at alle retsakter samles i et enkelt direktiv. I forbindelse med Borgernes Europa lægger EØSU, ligesom Kommissionen, stor vægt på at forenkle fælles-

skabslovgivningen for at gøre den klarere og lettere tilgængelig for almindelige borgere, således at de får nye muligheder og kan udnytte de specifikke rettigheder, som fællesskabslovgivningen giver dem.

2.2 Efter udvalgets opfattelse bør kodificeringen ske i fuld overensstemmelse med Fællesskabets normale lovgivningsprocedure.

2.3 Det står fast, at der ikke er foretaget nogen ændringer af indholdet i forbindelse med denne samling af reglerne, som kun har til formål at gøre fællesskabslovgivningen klarere og mere gennemsigtig. EØSU udtrykker sin fulde støtte til denne målsætning og hilser på baggrund af disse garantier forslaget velkomment.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets direktiv om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve (kodificeret udgave)

KOM(2006) 258 endelig — 2006/0097 (CNS)

(2006/C 324/11)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 22. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Leif E. Nielsen til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På grund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Leif E. Nielsen til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 enstemmigt følgende udtalelse:

1. Baggrund

1.1 Kommissionens forslag består i en kodificering af direktiv 91/629/EØF om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af kalve under anvendelse af hasteproceduren som fastsat i den interinstitutionelle aftale af 20. december 1994. Kodificering anvendes i forbindelse med retsakter, som ofte er blevet ændret, og som derved er blevet vanskeligt at forstå.

1.2 Ovennævnte direktiv er revideret gennemgribende flere gange, og det er blevet vanskeligt for denne lovgivnings målgruppe at forstå indholdet og dets rækkevidde uden et juridisk analysearbejde og en præcisering af den gældende tekst.

2. EØSU's bemærkninger

2.1 EØSU bifalder derfor forslaget til kodificering, som letter EU-borgernes adgang til EU-retten og bidrager til bedre lovgivning, sådan som udvalget har ønsket og udtrykt det i tidligere udtalelser ⁽¹⁾.

2.2 Ifølge direktivets artikel 6 skulle Kommissionen senest 1. januar 2006 forelægge Rådet en rapport udarbejdet på grundlag af en udtalelse fra Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet, om det eller de intensive opdrætssystemer, der ud fra et patologisk, zooteknisk, fysiologisk og adfærdsmæssigt synspunkt opfylder kravene til kalves velfærd, samt om de forskellige

systemers samfundsøkonomiske følgevirkninger. Rapporten skulle ledsages af relevante forslag, der bygger på rapportens konklusioner. Rådet skulle derefter træffe afgørelse med kvalificeret flertal om disse forslag senest tre måneder efter deres forelæggelse.

2.3 Dette er ikke sket, og tilsyneladende foreslår Kommissionen at kodificere med virkning fra denne dato, selv om den for længst er passeret, hvilket bør indebære, at den forenklede procedure ikke kan anvendes, da ændringen kræver en ny beslutning.

2.4 Som ofte påpeget af EØSU er det uacceptabelt, at institutionerne og medlemsstaterne fastsætter tidsfrister, som de ikke selv er i stand til at overholde. Det mindsker respekten og tilliden til EU's regelsæt og bevirker, at andre involverede heller ikke finder det påkrævet at tage fristerne for pålydende.

2.5 Kommissionen har samtidig i sit forslag til handlingsplan for dyreskyttelse og dyrevelfærd bebudet »fremlæggelse af en rapport for Rådet og Europa-Parlamentet om beskyttelse af kalve, der holdes til landbrugsformål« i 2008 ⁽²⁾. Dette rapportforslag vil blive baseret på EFSA's rapport, som blev offentliggjort i juni 2006 ⁽³⁾. Kommissionen vil nu analysere rapporten, indsamle øvrige data, vurdere de socioøkonomiske aspekter samt konsultere eksperter, medlemsstater og andre stakeholders før fremlæggelse af konkrete forslag. Selv om EØSU bifalder det grundige forarbejde, må det beklage overskridelsen af tidsfristen.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ Se bl.a. EØSU's sonderende udtalelse »Bedre lovgivning« fra 2005 — EUT C 24 af 31.1.2006, s. 39.

⁽²⁾ KOM(2006) 13 endelig af 23.1.2006.

⁽³⁾ http://www.efsa.europa.eu/science/ahaw/ahaw_opinions/1516_en.html.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (Kodificeret udgave)

KOM(2006) 286 endelig — 2006/0100 (COD)

(2006/C 324/12)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 4. september 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede **Franco Chiriaco** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede **Franco Chiriaco** til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 97 stemmer for og 3 hverken for eller imod:

1. Indledning

1.1 Formålet med dette forslag er at foretage en kodifikation af Rådets direktiv 90/219/EØF af 23. april 1990 om indesluttet anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer. Det nye direktiv træder i stedet for de forskellige retsakter, som er indarbejdet i det; forslaget ændrer ikke indholdet af de retsakter, der kodificeres, men er blot en sammenskrivning af dem, og der foretages kun de formelle ændringer, der er nødvendige af hensyn til selve kodifikationen.

2. Generelle bemærkninger

2.1 EØSU finder det meget nyttigt, at alle retsakter samles i et enkelt direktiv. I forbindelse med Borgernes Europa lægger EØSU, ligesom Kommissionen, stor vægt på at forenkle og afklare fællesskabslovgivningen for at gøre den klarere og lettere tilgængelig for almindelige borgere, således at de får nye muligheder og kan udnytte de specifikke rettigheder, som fællesskabslovgivningen giver dem.

2.2 For at bevare og beskytte menneskers sundhed og miljøet bør man træffe alle foranstaltninger for at sikre en optimal

udnyttelse af bioteknologien til især levnedsmidler, og anvendelse af genetisk modificerede mikroorganismer (GMM) bør afgrænses på en sådan måde, at alle negative virkninger undgås.

2.3 EØSU understreger, at kontrollen med genetisk modificerede mikroorganismer kan være vanskelig, hvis reglerne ikke anvendes ens i alle EU's medlemsstater, da disse mikroorganismer i anvendelsesperioden kan formere sig på tværs af landegrænserne.

2.4 EØSU minder om, at en »genetisk modificeret mikroorganisme« er »en mikroorganisme, hvori det genetiske materiale er blevet ændret på en måde, der ikke forekommer naturligt« og tilslutter sig derfor Kommissionens synspunkt vedrørende sikkerhed og hygiejne på arbejdspladsen, forebyggelse af uheld og kontrol med emissioner.

2.5 Det står fast, at der ikke er foretaget nogen ændringer af indholdet i forbindelse med denne samling af reglerne, som kun har til formål at gøre fællesskabslovgivningen klarere og mere gennemsigtig. EØSU udtrykker sin fulde støtte til denne målsætning og hilser på baggrund af disse garantier forslaget velkomment.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets beslutning om fastsættelse af EF-kriterier for foranstaltninger til udryddelse og overvågning af en række dyresygdomme (kodificeret udgave)

KOM(2006) 315 endelig — 2006/0104 (CNS)

(2006/C 324/13)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 11. juli 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 24 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede **Hervé Coupeau** til ordfører uden studiegruppe. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede **Hervé Coupeau** til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006, følgende udtalelse enstemmigt:

1. Indledning

1.1 Formålet med Kommissionens forslag er at foretage en kodifikation af Rådets beslutning 90/638/EØF af 27. november 1990 om fastsættelse af EF-kriterier for foranstaltninger til udryddelse og overvågning af en række dyresygdomme. Den nye beslutning træder i stedet for de forskellige retsakter, som er indarbejdet i den. Forslaget ændrer ikke indholdet af de retsakter, der kodificeres, men er blot en sammenskrivning af dem, og der foretages kun de formelle ændringer, der er nødvendige af hensyn til selve kodifikationen.

2. Generelle bemærkninger

2.1 EØSU bifalder derfor forslaget om kodifikation, som fremmer EU-borgernes adgang til EU-retten og bidrager til bedre lovgivning.

3. Særlige bemærkninger

3.1 Det er ligeledes relevant at stille sig spørgsmålet, om andre forenklende procedurer kan anvendes, samtidig med at effektiviteten af systemet for overvågning og udryddelsen af dyresygdomme bevares.

3.2 De patogene elementer hos dyr kommer i stadig stigende grad fra tredjelande. EU og dets medlemsstater skal i nær fremtid være endnu mere på vagt og mobilisere sin ekspertise inden for bekæmpelse af dyresygdomme for derved at beskytte folkesundheden, således at borgerne vil kunne spise kødvarer i fuld sikkerhed.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om En EU-handlingsplan for skovbruget

KOM(2006) 302 endelig

(2006/C 324/14)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 19. juli 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

EØSU's præsidium henviste den 4. juli 2006 det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 Hans-Joachim Wilms til hovedordfører og vedtog enstemmigt følgende udtalelse:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) påpeger, at en EU-handlingsplan for skovbruget skal udarbejdes på en sådan måde, at der er balance mellem økonomi, økologi og social bæredygtighed, og at disse vejer lige tungt. Det samme gælder den praktiske gennemførelse af de centrale opgaver.

1.2 Udvalget er af den opfattelse, at antallet af målsætninger bør stige fra 4 til 5 ved at tilføje »skoven som arbejdsplads«, hvilket vil indebære, at »man bevare og udvider de faglige kompetencer hos de ansatte i skovbruget« og »styrker og bevare landdistrikterne«.

1.3 Udvalget foreslår, at der tages hensyn til spørgsmålet om at bevare og udvide de faglige kompetencer hos de ansatte i skovbruget, når skoven betragtes som arbejdsplads. Dette er et rimeligt forslag, da det i sidste ende er de ansatte i skovbrugsvirksomheder og i ministerier og forvaltninger i medlemsstaterne, der i samarbejde med skovejere forventes at stå for den praktiske gennemførelse af handlingsplanen i landdistrikterne.

1.4 EØSU ser styrkelsen og bevarelsen af landdistrikterne som en vigtig faktor for at sikre, at EU's handlingsplan for skovbruget kan blive gennemført effektivt ude på stedet i medlemsstaterne. Med handlingsplanens afsnit om landdistrikterne sikres det aktivt, at disse områder har en fremtid i Europa og ikke halter bagefter og svinder hen som økologiske og sociale ørkener.

1.5 Udvalget lægger vægt på, at EU's handlingsplan for skovbruget er et fuldstændig pålideligt projekt og ikke blot en hensigtserklæring. Pålidelighed er nøglen til, at en EU-handlingsplan for skovbruget kan opnå accept og troværdighed.

2. Indledning

2.1 Under udarbejdelsen af en EU-handlingsplan for skovbruget har Kommissionen og medlemsstaterne udviklet et fælles

syn på skovbrug og på skovenes og skovforvaltningens bidrag til det moderne samfund:

2.2 Skov i samfundets tjeneste: Langsigtet, mangesidet skovbrug, der opfylder nuværende og fremtidige samfundsbehov og støtter skovbrugsrelaterede eksistensmuligheder.

2.3 Et mangesidet skovbrug indebærer økonomiske, økologiske, samfundsmæssige og kulturelle fordele. Det giver fornyelige og miljøvenlige råmaterialer og spiller en vigtig rolle for den økonomiske udvikling og for beskæftigelse og velstand i Europa, ikke mindst i landdistrikterne. Skovene bidrager til livskvaliteten, idet de skaber behagelig leveomgivelser og muligheder for fritidsaktiviteter, samtidig med at de står for værdier som miljøbevarelse og økologi. Skovene bør bevare den åndelige og kulturelle arv, som de repræsenterer.

2.4 I overensstemmelse med ovenstående har handlingsplanen fire hovedmål:

— at forbedre konkurrenceevnen på længere sigt

— at forbedre og beskytte miljøet

— at bidrage til livskvaliteten

— at fremme samordning og kommunikation.

2.5 Den femårige handlingsplan (2007-2011) består af en række nøgleaktioner, som Kommissionen vil udføre sammen med medlemsstaterne. Der foreslås også supplerende foranstaltninger, som medlemsstaterne kan udføre afhængigt af deres særlige forhold og prioriteringer med støtte fra Fællesskabets nuværende ordninger, selv om udførelsen også kan kræve nationale ordninger.

2.6 Med henblik på den praktiske gennemførelse af EU's handlingsplan for skovbruget er der behov for gennemskuelige rammer for skovrelaterede foranstaltninger og beslutninger på EU- og medlemsstatsniveau.

2.7 Sigtet med handlingsplanen bør være at oplyse om og videreudvikle målrettede skovpolitiske aktiviteter som et middel til samordning mellem EU-foranstaltninger og medlemsstaternes skovpolitik.

2.8 Målene med EU's handlingsplan for skovbruget er at vedligeholde, støtte og udbygge økonomisk, økologisk og social bæredygtig skovforvaltning og skovens mangesidige rolle.

2.9 Tanken er at opstille nationale, sammenlignelige programmer for skovbruget som et bindende grundlag for gennemførelsen af internationale skovbrugsrelaterede forpligtelser og regler. Det faktum, at overordnede, tværsektorielle temaer som brugen af træ som energikilde får stadig større betydning i skovpolitikken, kræver bedre sammenhæng, information og koordinering.

2.10 I lyset af de mange forskellige økologiske, samfundsmæssige, økonomiske og kulturelle forhold og de forskellige former for skovejerskab i EU mener EØSU, at handlingsplanen bør tage højde for behovet for særlige regionale tiltag og foranstaltninger for de forskellige former for skovforvaltning og ejendomsforhold. Handlingsplanen fremhæver den vigtige rolle, skovejere, ansatte i skovforvaltningen og landdistrikterne spiller for bæredygtig forvaltning af skovene i EU.

2.11 EØSU opfordrer Kommissionen til at inkludere de følgende fem målsætninger i EU's handlingsplan for skovbruget:

- Forbedring af konkurrenceevnen på længere sigt
- Forbedring og beskyttelse af miljøet
- Forbedring af livskvaliteten gennem bæredygtig skovforvaltning
- Fremme af samordning og kommunikation
- Fremme af skoven som arbejdsplads.

3. Foranstaltninger

3.1 Forbedring af konkurrenceevnen på længere sigt

3.1.1 EØSU mener, at overvejelserne inden for rammerne af denne målsætning ikke kun bør inkludere træ, men også andre mulige skovbrugsprodukter som forsyning af drikkevand af høj kvalitet eller forholdet mellem CO₂ og handlen med emissioner.

3.1.2 Vedrørende nøgleaktion 2: »Fremme forskning og teknologisk udvikling for at øge skovbrugssektorens konkurrenceevne«.

3.1.2.1 Ud over fremme af forskningsresultater og teknologisk viden burde almindelig udveksling/overførsel af viden mellem europæiske forskningscentre også medvirke til at forbedre skovbrugssektorens konkurrenceevne.

3.1.2.2 Med sigte på en overordnet forbedring af skovbrugets konkurrenceevne bør handlingsplanen på grundlag af videnskabelige data og i samarbejde med medlemsstaterne specificere, hvor mange medarbejdere med relevante kvalifikationer, der er brug for i medlemsstaterne for at drive bæredygtig og rentabel skovforvaltning på grundlag af nationale love og regler.

3.1.3 Vedrørende nøgleaktion 3: »Udveksle og vurdere erfaringer i forbindelse med værdiansættelse og afsætning af andre skovbrugsprodukter og skovbrugstjenester end træ«.

3.1.3.1 EØSU mener ikke, at skovejere skal modtage støtte i form af godtgørelse for produkter og tjenester, der ikke aktuelt afsættes. Betaling for tjenester bør ske direkte til skovejere fra de enkelte brugere og modtagere.

3.1.3.2 EØSU anbefaler Kommissionen at foreslå Den Stående Skovbrugskomité at oprette en ad hoc-arbejdsgruppe, der skal kortlægge og dokumentere de enkelte medlemsstaters aktiviteter og erfaringer med mulighederne for yderligere markedsføring af skovbrugsprodukter og -tjenester. Alle skovejere og medlemsstater vil kunne drage fordel af en sådan udveksling af dokumentation.

3.1.4 Vedrørende nøgleaktion 4: »Fremme udnyttelsen af skovbiomasse til energifremstilling«.

3.1.4.1 I forarbejdningen af trærester til energiproduktion må det sikres, at der ikke sker en udpining af jordkvaliteten med deraf følgende reduceret arts mangfoldighed.

3.1.4.2 Ved anvendelse af kemisk behandlet træaffald som energikilde bør det sikres, at der ikke i forbrændingsprocessen udledes farlige rester i luften og jorden.

3.1.4.3 EØSU mener, at EU-beslutninger skal tages på grundlag af videnskabelige forskningsresultater, der viser hvilke medlemsstater der anvender træ som energiressource, samt hvordan og hvor en sådan anvendelse er bæredygtig. Alene i udviklingslandene anvendes 50 % af det træ, der forbruges, som uerstatteligt brændstof (energikilde) uden en tilsvarende merværdi. Dette bør ikke have lov til at ske i EU's medlemsstater. Det bør udelukkes. Der bør foretages en strategisk, langsigtet og praktisk vurdering af, hvordan man fra et økologisk, økonomisk og samfundsmæssigt synspunkt bedst udnytter træ i den europæiske energiproduktion.

3.1.4.4 Genetisk modificeret frø- og plantemateriale må først anvendes i skovbruget, når det er sikret, at det er miljømæssigt forsvarligt.

3.1.5 Vedrørende nøgleaktion 5: »Fremme samarbejdet mellem skovejere og forbedre skovbrugsuddannelserne«.

3.1.5.1 Det er ikke kun samarbejdet med skovejere, der bør fremmes, men også samarbejdet med de ansatte i skovbruget. I den sammenhæng spiller skovforvaltere og mellemledere i landdistrikterne en særlig rolle som forbindelsesled mellem skovejere og industrien. Denne rolle bør bevares og fremmes gennem hensigtsmæssige strukturer. Det er helt afgørende for mobiliseringen af træressourcer og skovforvaltningen, at der er kvalificeret ledelse på stedet.

3.1.5.2 På denne baggrund slår EØSU til lyd for, at medlemsstaterne bør støtte faglig uddannelse og videreuddannelse af skovejere, skovforvaltere, skovarbejdere og skovbrugsvirksomheder. Medlemsstaterne bør ikke kun fremme skovejersammenslutninger, men også arbejdstagerorganisationer gennem oprettelsen af rådgivningstjenester. Sådanne tiltag er et element i bæredygtig (samfundsmæssig) udvikling, som der er særlig brug for i landdistrikterne.

3.1.5.3 For at forbedre skovbrugets konkurrenceevne og økonomiske bæredygtighed kan medlemsstaterne inden for rammerne af deres prioriteringer også:

- støtte udviklingen af faglige organisationer;
- systematisk inddrage skovbrugssammenslutninger i skovpolitiske beslutninger;
- fremme de enkelte beskæftigelsesmuligheder i skovbruget på grundlag af EU's handlingsplan for skovbruget;
- støtte den frivillige skovbrugscertificering inden for anerkendte systemer.

3.2 Forbedring og beskyttelse af miljøet

3.2.1 EØSU mener, at det er vigtigt at bevare, beskytte og udvikle miljømæssig bæredygtighed inden for skovbrug og naturbeskyttelse for at nå Kommissionens målsætning.

3.2.2 Når det drejer sig om at sikre, fremme og udvikle bæredygtighed, ville det efter EØSU's opfattelse være yderst nyttigt, om skovbrugsvirksomheder frivilligt lader sig certificere under anerkendte systemer.

3.2.3 Vedrørende nøgleaktion 8: »Arbejde for indførelse af et europæisk skovovervågningssystem«.

3.2.3.1 EØSU bifalder tanken om et europæisk skovovervågningssystem. De relevante internationale organisationer, der skal inddrages i denne proces, bør opføres med navn på en liste for at sikre, at vigtige aktører og værdifuld ekspertise ikke overses.

3.2.3.2 Et europæisk skovdatacenter skal i overensstemmelse med direktiverne om databeskyttelse formidle de indsamlede og videnskabeligt evaluerede oplysninger til en bredere offentlighed og sikre, at disse oplysninger, om nødvendigt, er tilgængelige.

3.2.4 Vedrørende nøgleaktion 9: »Give skovene i EU større beskyttelse«.

3.2.4.1 De aktuelle oplysninger om skovenes tilstand stammer først og fremmest fra de skovrapporter, der årligt udarbejdes og offentliggøres i de enkelte medlemsstater. EØSU finder derfor, at udarbejdelsen af de enkelte rapporter bør støttes med hjælp fra ELFUL og LIFE+-ordningen.

3.2.4.2 Der bør gøres en større indsats for at sikre overgangen fra monoafgrøder, der er sårbare over for brand, til samdyrkning af flere afgrøder for herved at forebygge skovbrande.

3.3 Hvad angår den tredje målsætning i Kommissionens handlingsplan (»at bidrage til livskvaliteten«), foreslår EØSU følgende omformulering: **»Forbedre livskvaliteten ved hjælp af bæredygtig skovforvaltning«.**

3.3.1 Kommissionen bemærker i sin meddelelse, at medlemsstaterne kan fremme investeringer, der øger skovenes fritids- og rekreative værdi. EØSU finder, at ELFUL også bør støtte bevarelse og udvikling af landdistrikter i betragtning af, at skovene her spiller en vigtig rolle.

3.3.2 Vedrørende nøgleaktion 10: »Fremme miljøundervisning og miljøoplysning«.

3.3.2.1 Fremme af uddannelse og oplysning bør ikke begrænses til miljøområdet; det sociale område bør også fremmes. De to områder overlapper hinanden. Underviseres sociale ansvar og den kulturelle dimension kræver f.eks. mest mulig uddannelse og oplysning på det sociale område.

3.3.3 Vedrørende nøgleaktion 12: »Undersøge mulighederne for skov i byområder og bynære områder«.

3.3.3.1 Der er ingen tvivl om, at der i alle medlemsstaterne bliver færre og færre skovområder og skovressourcer i byområder og bynære områder. Skovområder udsættes ikke kun i stigende grad for skadelige emissioner, men også for rydning. I det samme naturområde findes der kun sjældent jord, der kan kompensere for den mistede jord, på grund af den voldsomme efterspørgsel efter bolig- og industriområder og den konstante udbygning af infrastrukturen. Dette skyldes i høj grad udvidelse af veje, jernbaner og lufthavne.

3.4 *Fremme af samordning og kommunikation*

3.4.1 Vedrørende nøgleaktion 13: »Styrke Den Stående Skovbrugskomité's rolle«.

3.4.1.1 EØSU mener, at der i forbindelse med gennemførelsen af handlingsplanen bør arrangeres fælles møder med organisationer og aktører, der beskæftiger sig med bæredygtig skovforvaltning i Europa, for at de kan træffe hinanden og repræsentere deres respektive områder. Det samme gælder nedsættelsen af ad hoc-arbejdsgrupper. Disse foranstaltninger vil sikre, at handlingsplanen accepteres og støttes af mange aktører inden for skovforvaltning.

3.4.2 Vedrørende nøgleaktion 16: »Styrke EU's profil i internationale skovbrugsrelevante processer«.

3.4.2.1 Som en foranstaltning til at formindske den globale skovrydning kunne man vedtage en europæisk lovgivning om beskyttelse af urskove, der bl.a. fastsætter de juridiske betingelser for import i EU af træ fra tropiske skove og urskove og dets forarbejdning og anvendelse her. Kommissionen bør undersøge passende lovgivningsinitiativer og senest i 2012 have vedtaget en europæisk lovgivning om beskyttelse af urskove. EØSU understreger, at den igangværende europæiske FLEGT-proces (Forest Law Enforcement, Governance and Trade) kan være et middel til bekæmpelse af global skovrydning og forringelse af urskovene. FLEGT-lovgivningen bør fungere som et system, der

skal forhindre import af illegalt træ på EU's markeder og i forarbejdningsindustrien.

3.4.3 Vedrørende nøgleaktion 18: »Forbedre kommunikationen og udvekslingen af oplysninger«.

3.4.3.1 For at der kan opnås en multiplikatoreffekt, bør alle aktører inden for skovforvaltning inddrages i denne proces og støttes finansielt i forbindelse med arrangementer, der kan have stor indflydelse på offentligheden i medlemsstaterne.

3.5 EØSU mener, at det af hensyn til den bæredygtige skovforvaltning i EU bør sikres, at skovansatte har de nødvendige faglige kvalifikationer. Styrkelse og bevarelse af landdistrikter spiller også en vigtig rolle i den forbindelse. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at tilføje følgende målsætning: **»Fremme af skoven som arbejdsplads«.**

3.5.1 EØSU understreger, at skoven kun kan udføre alle sine funktioner og sociale opgaver, hvis der er tilstrækkeligt med ansatte (skovarbejdere, maskinoperatører, ansatte inden for skovforvaltning og skovforvaltere) til at tage sig af skovens forvaltning og bevarelse. Disse ansatte bør have grundlæggende specialiserede kompetencer og deltage i videreuddannelse. Det samme gælder naturligvis skovejere, der arbejder sammen med deres ansatte. Kompetencer bør tilpasses de økonomiske, miljømæssige og sociale jobkrav. Dette gælder især bevarelse af skove.

3.5.2 For at dette mål kan nås, foreslår EØSU følgende nye nøgleaktioner:

- Nøgleaktion 19: »Fremme uddannelse og videreuddannelse«
- Nøgleaktion 20: »Undersøge forbindelsen mellem bæredygtig skovforvaltning og erhvervsuddannelse/faglige kompetencer i skovsektoren«
- Nøgleaktion 21: »Landdistrikter«.

3.5.3 Vedrørende nøgleaktion 19: »Fremme uddannelse og videreuddannelse«:

3.5.3.1 Kommissionen og medlemsstaterne bør gøre en større indsats for at fremme uddannelse/videreuddannelse, forskning, udvikling og teknologioverførsel inden for skovbrug, træ og beskyttelse.

3.5.3.2 EØSU mener, at Kommissionen bør støtte anerkendte certificeringssystemer vedrørende skovforvaltning, der kan være med til at sikre og skabe flere beskæftigelsesmuligheder på basis af indikatorer for bæredygtig personaleplanlægning og udvikling i skovbrugsvirksomheder.

3.5.4 Vedrørende nøgleaktion 20: »Undersøge forbindelsen mellem bæredygtig skovforvaltning og erhvervsuddannelse/faglige kompetencer i skovsektoren«.

3.5.4.1 Kommissionen bør støtte videnskabelig forskning i forbindelsen mellem bæredygtig skovforvaltning og erhvervsuddannelse/faglige kompetencer hos skovejere og ansatte inden for skovforvaltning (definition af krav).

3.5.4.2 EØSU råder Kommissionen til at undersøge, hvilke specifikke jobprofiler der er brug for, for at forbedre skovbrugssektorens konkurrenceevne på længere sigt.

3.5.5 Vedrørende nøgleaktion 21: »Landdistrikter«.

3.5.5.1 Skovområder findes hovedsagelig i struktursvage landdistrikter i medlemsstaterne. Skovsektoren sikrer i disse områder vedligeholdelse af infrastrukturen samt beskæftigelsesmuligheder og indtægter til skovejere og landbefolkningen. Uden et økonomisk sundt skovbrug ville disse økologisk værdifulde turistområder være hægtet af den generelle udvikling i et land. Konsekvenserne af dette ville formentlig være afvandring fra landdistrikter, en aldrende befolkning, forsømte skovområder og mangel på infrastruktur. Opløsningen af landstrukturer vil

uundgåeligt gøre det vanskeligere at anvende træ som råmateriale på et tidspunkt med stigende global efterspørgsel.

3.5.5.2 Kommissionen bør fremme og støtte undersøgelser og forskning i skovbrugets betydning i landdistrikter.

3.5.5.3 EØSU mener, at man bør anmode medlemsstaterne om at sikre og forbedre arbejdsmarkedssituationen i landdistrikter. Social nød som følge af vedvarende strukturændringer bør undgås. En sådan udvikling bør, om nødvendigt, imødegås ved hjælp af koordinerede programmer. Landdistrikter bør gøres mere attraktive for befolkningen, ikke mindst de unge.

3.5.5.4 EØSU opfordrer Kommissionen til at yde landdistrikterne finansiel støtte fra ELFUL. Der bør efter anmodningens modtagelse ydes finansiel støtte direkte til skovejere/skovbrugsvirksomheder eller sammenslutninger af skovbrugsvirksomheder.

4. Vurdering

4.1 Kommissionen bør sikre, at alle aktører inden for europæisk skovbrug repræsenteres i Den Rådgivende Gruppe for Skovbrug og Korkproduktion.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om berigtigelse af direktiv 2002/2/EF om ændring af Rådets direktiv 79/373/EØF om handel med foderblandinger

KOM(2006) 340 endelig — 2006/0117 (COD)

(2006/C 324/15)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 10. juli 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 152 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Leif E. Nielsen til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. september 2006.

På grund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Leif E. Nielsen til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 85 stemmer for og 1 hverken for eller imod:

1. Baggrund

1.1 Reglerne fra 1979 for produktion og handel med foderblandinger til produktionsdyr har undergået en række ændringer, herunder vedrørende mærkning og oplysninger om sammensætning⁽¹⁾. Balancen mellem hensynet til fortrolighed (som støttes af foderstofbranchen) og fuld information om indhold og sammensætning (som støttes af landbruget), er herunder ligeledes ændret flere gange.

1.2 I 1990 blev mærkningsreglerne harmoniseret, hvorefter de anvendte fodermidler skulle opregnes efter faldende vægt uden forpligtelse til angivelse af mængderne. Som følge af kriserne vedrørende bovin spongiform encephalopati (BSE) og dioxin blev det i 2002 besluttet at gennemføre såkaldt »åben mærkning« med både kvantitativ og kvalitativ angivelse af indholdet. Dette indebar angivelse af de anvendte mængder i rækkefølge efter faldende vægt udtrykt i vægtprocent med en tolerance på 15 % af den angivne værdi. Desuden skulle de nøjagtige vægtprocenter af de fodermidler, der indgår i foderblandingerne, oplyses efter anmodning fra kunden⁽²⁾.

1.3 Disse krav blev forelagt Domstolen til præjudiciel afgørelse i forbindelse med behandlingen af en række stævninger indgivet af foderstofbranchen med krav om annullering eller suspension af de pågældende nationale bestemmelser. Ved dom af 6. december 2005⁽³⁾ gav Domstolen i det store og hele EU's institutioner medhold, herunder ikke mindst vedrørende gyldigheden af direktivet. Domstolen fandt dog, at kravet om oplysning efter anmodning fra kunden om de nøjagtige

vægtprocenter af de fodermidler, der indgår i foderblandingerne, var ugyldigt under hensyn til proportionalitetsprincippet. Domstolen fandt bl.a., at forpligtelsen ikke kan retfærdiggøres med hensynet til beskyttelse af den offentlige sundhed, og at den går videre end nødvendigt for at nå dette mål.

1.4 På denne baggrund foreslår Kommissionen en »berigtigende beslutning« efter princippet om, at ændringsretsakter ikke bør ændres, men at de kan berigtiges. Det vil ifølge Kommissionen »sikre en gennemsigtig og klar fællesskabslovgivning uden at pålægge medlemsstaterne en direkte forpligtelse til at ændre deres nationale lovgivning, da de under alle omstændigheder har pligt til at træffe alle foranstaltninger, som er egnede til at sikre opfyldelse af Domstolens dom i de nationale retssystemer«.

2. EØSU's bemærkninger

2.1 Domstolens afgørelse er velkendt for foderstofbranchen i EU, og med ovenstående bemærkning erkender Kommissionen, at berigtigelsen er uden praktisk betydning. EØSU finder imidlertid, at reglerne skal afspejle den aktuelle retstilstand og støtter derfor Kommissionens forslag til berigtigelse.

2.2 I øvrigt støtter EØSU princippet om »åbne blandinger« af hensyn til brugernes dispositioner og konkurrencen på området. Det er for landbrugsproducenten vigtigt at kende foderblandingsindhold så præcist som muligt, herunder ikke blot af hensyn til selve fodersammensætningen, men også for at muliggøre en sammenligning af priser og kvalitet. Foderstofbranchens argumenter med krav om fortrolighed af hensyn til konkurrencen på markedet og muligheden for patentering synes mindre tungtvejende i betragtning af de hidtidige erfaringer omkring markedsforholdene for foderblandinger.

⁽¹⁾ Rådets direktiv 79/373/EØF om handel med foderblandinger med senere ændringer.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/2/EF af 28. januar 2002, som skulle anvendes af medlemsstaterne fra november 2003.

⁽³⁾ Forenede sager C-453/03, C-11/04, C-12/04 og C-194-04.

2.3 EØSU erkender dog, at der i enkelte tilfælde og for helt specielle foderblandinger, herunder f.eks. til fiskeopdræt, gør sig særlige forhold gældende⁽⁴⁾. EØSU skal derfor anmode Kommissionen om at overveje en undtagelse for ganske få typer specialblandinger fra kravet om angivelse af de anvendte mængder i rækkefølge efter faldende vægt udtrykt i vægtprocent for at give mulighed for fortrolighed af hensyn til den teknologiske udvikling. Denne mulighed skal dog kun kunne anvendes i undtagelsestilfælde, og hvor den er absolut nødvendig.

2.4 Bestemmelsen om angivelse af vægtprocent med en tolerance på 15 % af den angivne værdi er i hovedsagen velbegrundet under hensyn til de praktiske forhold. Såfremt det i praksis ikke er muligt at kontrollere mindre mængder, f.eks. 10 %, med så stor nøjagtighed, skal den nationale kontrolmyn-

dighed kunne foretage kontrollen på grundlag af virksomhedens dokumentation.

2.5 Det hævdes undertiden, at det i praksis ikke er muligt at analysere indholdet i en blanding. Denne påstand er med ovennævnte undtagelse ukorrekt, idet der i samtlige medlemsstater er oprettet laboratorier, som fuldt ud er i stand til at varetage opgaven på betryggende vis.

2.6 Sidst, men ikke mindst, finder EØSU det imidlertid helt afgørende for den interne samhandel og respekten for EU's regelsæt på området, at det kontrolleres og overholdes fuldt ud af medlemsstaternes myndigheder, hvilket ikke altid har været tilfældet. Kommissionen bør således i så henseende varetage sine forpligtelser ved hjælp fra Food and Veterinary Office (FVO) med større entusiasme, end det hidtil har været tilfældet.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁴⁾ For fiskeopdræt gælder således specifikke behov for de forskellige fiskearter, ligesom der er betydelig variation i sammensætningen af de biprodukter fra fiskerisektoren og -industrien, der indgår som råvarer i blandingerne.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om en fremgangsmåde til forudgående undersøgelse og forhandling om visse administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser, som medlemsstaterne påtænker at udstede på transportområdet

KOM(2006) 284 endelig — 2006/0099 (COD)

(2006/C 324/16)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 23. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 157, stk. 3, at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

EØSU's præsidium henviste den 4. juli 2006 det forberedende arbejde til Sektionen for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 Janos Tóth til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 110 stemmer for og 5 hverken for eller imod.

1. Indledning

1.1 Forslaget til beslutning ⁽¹⁾ ophæver Rådets beslutning af 21. marts 1962 ⁽²⁾ om indførelse af en fremgangsmåde til forudgående undersøgelse og forhandling om visse administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser, som medlemsstaterne påtænker at udstede på transportområdet.

1.2 Formålet med dette forslag er at foretage en kodificering af Rådets beslutning af 21. marts 1962, og forslaget ændrer derfor ikke indholdet af de retsakter, der kodificeres, men er blot en sammenskrivning af dem, og der foretages kun de formelle ændringer, der er nødvendige af hensyn til selve kodifikationen.

1.3 Kommissionen besluttede den 1. april 1987 ⁽³⁾ at pålægge sine medarbejdere at kodificere alle retsakter senest efter den tiende ændring af dem for at sikre, at fællesskabsreglerne er klare og letforståelige. Det aktuelle kodificeringsforslag er en konsekvens heraf.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

2. Generelle bemærkninger

2.1 Udvalget er særlig bekymret for den seneste udvikling, der skaber afstand mellem de europæiske borgere og den europæiske ide, men hvad værre er: borgerne fremmedgøres over for den europæiske lovgivnings- og beslutningsproces. Det er udvalgets opgave at mindske den stadig større afstand mellem Europa og det organiserede civilsamfund, dvs. borgerne.

2.2 Det er klart, at det medfører et stort opsporingsarbejde, at en række bestemmelser, som er blevet ændret gentagne gange, stadig ikke er samlet, men skal findes dels i den oprindelige retsakt, dels i senere ændringsretsakter. Dette hindrer mange almindelige borgere og utallige organisationer fra det civile samfund i, hurtigt at finde de juridiske oplysninger de har brug for.

2.3 Derfor støtter udvalget fuldt ud det nuværende forslag i håbet om, at det vil hjælpe alle borgere og interessegrupper fra civilsamfundet til bedre og mere præcise informationer om en given europæisk retsakt.

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ KOM(2006) 284 endelig.

⁽²⁾ EFT 23. af 3.4.1962, s. 720-762.

⁽³⁾ KOM (87) 868 PV.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets forordning om ændring af fællesforetagendet Galileos vedtægter, der er knyttet som bilag til Rådets forordning (EF) nr. 876/2002

KOM(2006) 351 endelig — 2006/0115 (CNS)

(2006/C 324/17)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 19. juli 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 171 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium henviste den 4. juli 2006 det forberedende arbejde til Den Faglige sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet.

På grund af sagens hastende karakter besluttede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 at overdrage det forberedende arbejde til **Antonello Pezzini** som hovedordfører, og vedtog følgende udtalelse med 116 stemmer for og 2 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg understreger endnu engang, at det tillægger en vellykket gennemførelse af det satellitbaserede radionavigationsprogram Galileo meget stor betydning. EØSU har i adskillige udtalelser⁽¹⁾ på området fremhævet, at Galileo-projektet er forbundet med stor videnskabelig og teknisk prestige for Den Europæiske Union, især på grund af den strategiske udfordring, som det civile europæiske satellitbaserede radionavigationssystem udgør for ikke alene det globale satellitnavigations- og positionsbestemmelssystem, men også for tjenester til virksomheder, borgerne, samfundet og for en europæisk industri, der er mere konkurrencedygtig på verdensplan.

1.2 Efter EØSU's mening er det helt afgørende, at Galileo-programmets strategiske betydning generelt anerkendes, eftersom det er det største offentlig-private partnerskabsprojekt, som til dato er udført på europæisk plan, og den første offentlige infrastruktur med tredive satellitter i tre forskellige kredsløb. Det er ejet af de europæiske institutioner og kan tilbyde en ny offentlig global tjeneste på et marked i voldsom vækst⁽²⁾ og med nøjagtig positionsbestemmelse i rum og tid på hele planeten.

1.3 EØSU kan ikke skjule sin bekymring over forsinkelserne i udviklingsfasen og valideringen af satellitterne i kredsløb og af

systemets jordbaserede komponenter, som fællesforetagendet Galileo havde ansvaret for at afslutte i løbet af 2006, men som nu ikke vil være tilendebragt før begyndelsen af 2009. Den efterfølgende positionsbestemmelse af satellitkonstellationen og anlæg af alle de jordbaserede komponenter samt overvejende kommercielle idriftsættelse vil derfor ikke være afsluttet før i begyndelsen af 2010.

1.4 EØSU er helt enig i, at det er nødvendigt at undgå det spild af ressourcer og kompetencer, som vil være resultatet af en forlængelse af fællesforetagendet Galileos aktiviteter. Dets opgave var at forestå hele udviklingsfasen og valideringen i kredsløb efter oprettelsen af Den Europæiske Tilsynsmyndighed for GNSS, som begyndte sit virke i midten af 2006⁽³⁾ efter Rådets forordning af 12. juli 2004.

1.5 Som understreget i sin nylige udtalelse finder EØSU imidlertid, »at det er nødvendigt, at overgangsperioden mellem Galileo-fællesforetagendet »Galileo Joint Undertaking« (GJU) og Galileo-tilsynsmyndigheden »Galileo Supervisory Authority« (GSA) forløber gnidningsløst« og dermed garanterer

— retssikkerheden ved overførslen af aktiviteter fra fællesforetagendet til tilsynsmyndigheden;

— tilsynsmyndigheden beføjelser til at gribe ind i udviklingsfasen;

⁽¹⁾ EØSU's udtalelse om »Det europæiske program for satellitbaseret radionavigation (Galileo)«, EFT C 311 af 7.11.2001, s. 19.

EØSU's udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning om oprettelse af et fællesforetagende GALILEO«, EFT C 48 af 21.2.2002, s. 42.

EØSU's udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Statusrapport om forskningsprogrammet Galileo i begyndelsen af 2004«, EUT C 302 af 7.12.2004, s. 35.

EØSU's udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om gennemførelse af etablerings- og ibrugtagningsfasen samt driftsfasen af det europæiske program for satellitbaseret radionavigation«, EUT C 221 af 8.9.2005, s. 28.

EØSU's udtalelse om »Galileo-programmet: Hvordan sikres en vellykket oprettelse af EU's tilsynsmyndighed«.

⁽²⁾ Det anslås, at den årlige globale omsætning på de markeder, der benytter Galileo, i 2020 vil være på 300 mia. EUR, og at der vil være 3 mia. modtagere i drift. Det er forventningen, at der alene i EU vil blive skabt 150.000 arbejdspladser, se KOM(2006) 272 endelig, »Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om Statusrapport om Galileo-programmet«.

⁽³⁾ EUT L 246 af 20.7.2004. Tilsynsmyndigheden varetager offentlighedens interesser i forbindelse med de europæiske GNSS-programmer og fungerer som reguleringsmyndighed for disse programmer. Dens administration består af en bestyrelse og en administrerende direktør. Bestyrelsen består af en repræsentant, som hver enkelt medlemsstat udpeger, og af en repræsentant udpeget af Kommissionen.

- afstemte løsninger på problemer, der udspringer af aftalen mellem Den Europæiske Rumfartsorganisation og Galileo-fællesforetagendet, og problemer vedrørende overførslen af aktiviteter fra tredjelande ⁽⁴⁾ i fællesforetagendet til tilsynsmyndigheden;
- tilstrækkelige og erfarne menneskelige ressourcer;
- klarhed om det internationale ansvar for de medlemsstater, hvorfra satellitterne opsendes.

1.6 EØSU tilslutter sig de principper, som forslaget til ændring af fællesforetagendet Galileos vedtægter ⁽⁵⁾ bygger på, og om hvilket forslag EØSU ifølge artikel 171 i EF-traktaten skal høres, men ønsker dog at fremsætte følgende bemærkninger og henstillinger:

1.6.1 Efter EØSU's mening er det ikke nok blot at foreslå ændringer til de bilagte vedtægter, som EØSU i øvrigt er enig i. Man bør også:

- ændre ordlyden af forordningens artikel 1 til: »Til gennemførelse af Galileo-programmets udviklingsaktiviteter og overførslen af disse til tilsynsmyndigheden oprettes der for en periode, der løber indtil 31. december 2006, et fællesforetagende i henhold til traktatens artikel 171«;
- tilføje et nyt stk. 6 til forordningens artikel 1: »Med virkning pr. 1. januar 2007 indtræder tilsynsmyndigheden i alle det opløste fællesforetagendes rettigheder og forpligtelser, herunder også dem, der følger af aftalen med Den Europæiske Rumfartsorganisation«;
- tilføje følgende nye bestemmelse til artikel 21 i bilaget om fællesforetagendets vedtægter: »Inden likvidationsproceduren sættes i gang, skal der indgås aftale med Fællesskabet om betingelserne for deltagelse i tilsynsmyndighedens aktiviteter for tredjelande, der er medlem af fællesforetagendets bestyrelse, og tredjelande, der er medlem af ESA, men ikke af EU«.

1.6.2 For så vidt angår tilsynsmyndigheden mener EØSU, at det er nødvendigt at ændre »forordningen om tilsynsmyndigheden med henblik på at tilføje de opgaver, der er overdraget fra fællesforetagendet til tilsynsmyndigheden, som f.eks. pilotering af udviklings- og valideringsfasen under flyvning, forvaltning af aktiviteterne under de europæiske rammeprogrammer for forskning og udvikling samt derudover opfølgning på og forvaltning af det operationelle systems tekniske udvikling«.

1.6.2.1 Tilsynsmyndigheden blev oprettet ved Rådets forordning (EF) nr. 1321/2004 af 12. juli 2004 og har været operationel siden midten af 2006. Dens opgave er at varetage offentlighedens interesser i forbindelse med de europæiske satellitbaserede radionavigationsprogrammer Egnos og Galileo og at fungere som koncessionsgivende myndighed over for den fremtidige koncessionshaver af de satellitbaserede radionavigationstjenester. Den har derimod ikke mulighed for at styre hverken

udviklingsfasen eller forskningsaktiviteter eller forskningsarbejde knyttet til denne eller efterfølgende faser, ligesom den heller ikke er tildelt de nødvendige menneskelige og økonomiske ressourcer til at varetage disse opgaver.

1.6.2.2 EØSU er ikke blevet hørt om forslaget til Rådets forordning, KOM(2006) 261 endelig af 2. juni 2006 om ændring af forordning (EF) nr. 1321/2004 om forvaltningsstrukturerne for de europæiske programmer for satellitbaseret radionavigation. En gennemgang heraf ligger derfor uden for rammerne for denne udtalelse.

1.7 Med henblik på at sikre kontinuiteten i Galileo-programmet og en tilfredsstillende overførsel af fællesforetagendet Galileos aktiviteter til tilsynsmyndigheden og for på bedst mulig vis at sikre, at programmets udviklingsfase fuldføres efter fællesforetagendets afvikling, finder EØSU imidlertid, at der er behov for at foretage ændringer i forordning (EF) nr. 1321/2004. Det er ligeledes nødvendigt at skabe klarhed over de nærmere vilkår og de juridiske, tekniske og økonomiske spørgsmål efter 31. december 2006, således at det bliver lettere at gennemføre de forskellige faser, og den bedst mulige drift af systemet sikres.

1.8 EØSU understreger vigtigheden af, at Kommissionen, fællesforetagendet Galileo, Den Europæiske Tilsynsmyndighed for GNSS og Den Europæiske Rumfartsorganisation gør alt, hvad der står i deres magt for at sikre, at Galileo-systemet er fuldt operationelt ved udgangen af 2010, som fastlagt i konklusionerne fra mødet i Rådet (transport, telekommunikation og energi) den 12. oktober 2006. Rådet bifaldt endvidere Kommissionens lovgivningsforslag, som sigter mod en overførsel af fællesforetagendet Galileos resterende aktiviteter til tilsynsmyndigheden i løbet af 2006.

1.9 EØSU beder om at blive holdt underrettet om Galileo-programmets udvikling og om den afgørende rolle, som ESA spiller i udformningen og udviklingen af de europæiske GNSS-programmer. EØSU vil i øvrigt gerne høres af Kommissionen om den grønne bog om anvendelsen af Galileo-programmet, som Kommissionen har til hensigt at offentliggøre inden udgangen af 2006 ⁽⁶⁾.

2. Begrundelse

2.1 EØSU har helt fra starten fulgt etableringen og udviklingen af det europæiske Galileo-program for satellitbaseret radionavigation og positionsbestemmelse og anerkendt dets strategiske rolle for det europæiske systems konkurrenceevne. Det gælder både dets innovative, beskæftigelsesmæssige og sociale virkninger og den forbedring af borgernes livskvalitet, som vil være resultatet deraf.

⁽⁴⁾ En kinesisk organisation, National Remote Sensing Centre of China, og et israelsk kommercielt selskab, MATIMOP, er medlemmer af fællesforetagendet og er repræsenteret i bestyrelsen med et antal stemmer i forhold til den indbetalte kapital. De har hver især indbetalt en startkapital på 5 mio. EUR.

⁽⁵⁾ Knyttet som bilag til forordning 876/2002.

⁽⁶⁾ Jf. Rådskonklusionerne om statusrapport om Galileo-programmet, Luxembourg, 12. oktober 2006.

2.2 Galileo-programmet er opdelt i fire på hinanden følgende faser:

- Definitionsfasen, afviklet fra 1999 til 2001, hvor systemarkitekturen blev udformet og de fem kategorier af tjenester, der nævnes nedenfor, blev fastlagt. Denne fase blev hovedsagelig finansieret via det femte FTU&D-rammeprogram 1998-2002.
- Udviklings- og valideringsfasen, hvor satellitterne og det jordbaserede udstyr udvikles, og systemet valideres »i kredsløb«. Den påbegyndtes i 2002 og skulle have været afsluttet i 2005. På grund af forsinkelser kommer den imidlertid til at vare til begyndelsen af 2009. Den offentlige finansieringsramme EU/ESA, som oprindeligt var sat til 1,2 mia. EUR, ud over 100 mio. EUR fra det sjette FTU&D-rammeprogram 2002-2006, er på 1,5 mia. EUR, som indtil 31. december forvaltes af fællesforetagendet Galileo og fra 1. januar 2007 af tilsynsmyndigheden. Den første forsøgssatellit, GIOVE-A, har allerede fuldført sin væsentligste opgave, og der skal nu gennemføres visse grundlæggende tekniske foranstaltninger, før projektet kan fortsættes.
- Etableringsfasen, hvor satellitterne fremstilles og opsendes, og hvori indgår konstellationen og det fulde anlæg af systemets jordbaserede komponenter. Denne fase skulle have været gennemført fra 2006 til 2007, men vil i stedet blive afviklet fra 2009 til 2010. Den samlede finansieringsramme var oprindeligt på 2,1 mia. EUR, hvoraf 1/3 (dvs. omkring 700 mio. EUR) kommer fra fællesskabsbudgettet og 2/3 (dvs. omkring 1,4 mia. EUR) fra private konsortier. Etableringsfasen og den efterfølgende kommercielle udnyttelsesfase vil blive givet i koncession i en periode på ca. 20 år. Tilsynsmyndigheden vil være den koncessionsgivende myndighed.
- Den kommercielle udnyttelsesfase kan først begynde ved udgangen af 2010. Det skønnes, at årlige drifts- og vedligeholdelsesomkostninger vil være på omkring 220 mio. EUR, som alene skal finansieres af den private sektor, med undtagelse af en særlig bevilling fra EU for de første år af fasen i overensstemmelse med de beslutninger, der vil blive truffet om fællesskabsbudgettets finansielle overslag 2007-2013.

2.3 EØSU er meget bekymret over forsinkelserne i udviklingsfasen og valideringen i kredsløb og den deraf følgende forsinkelse af den efterfølgende kommercielle udnyttelsesfase. Dette indebærer en overskridelse, som gør det umuligt at overholde projektets overordnede tidsplan. Det betyder endvidere en udsættelse af gennemførelsen af et helt enestående redskab, som sammenfatter den europæiske forsknings kompetencer og resultater, og som kan medvirke til at sikre en afgørende del af verdensmarkedet for produkter og tjenester med tilknytning til

satellitbaseret radionavigation. I 2005 repræsenterede dette marked en værdi svarende til 60 mia. EUR med en årlig vækstrate på 25 % og skabte alene i EU 150.000 arbejdspladser, hovedsageligt inden for højteknologi og forskning samt i tjenesteydelsessektoren.

2.4 EØSU er endnu mere bekymret over den aktuelle usikkerhed omkring de nærmere vilkår og de juridiske, tekniske og økonomiske spørgsmål, som fremhævet i sin nylige udtalelse ⁽⁷⁾. Hvis disse usikkerheder, som vedrører både fællesforetagendet Galileo og tilsynsmyndigheden, ikke bliver ryddet af vejen inden udgangen af 2006, er der fare for, at de enkelte faser ikke kan gennemføres på korrekt vis. Disse faser er tilrettelagt for at sikre den bedst mulige drift af systemet og kan være afgørende for realiseringen af en europæisk videnøkonomi, der er mere konkurrencedygtig på verdensplan.

2.5 Da Galileo er det største europæiske offentlig-private partnerskabsprojekt, har EØSU, lige siden fællesforetagendet Galileo blev oprettet, gjort opmærksom på muligheden for at inddrage private aktører i udvikling og anvendelse af systemet for derved at sikre vedvarende støtte i gennemførelsesfasen.

2.6 Efter definitionsfasen oprettedes fællesforetagendet Galileo i henhold til EF-traktatens artikel 171 i maj 2002 ved forordning (EF) nr. 876/2002 med EU og ESA ⁽⁸⁾ som stiftende medlemmer for en periode på fire år med det formål at »sikre enheden i forvaltningen og den finansielle kontrol med hensyn til projektet i forsknings-, udviklings- og demonstrationsfasen af Galileo-programmet og med henblik herpå tilvejebringe midlerne til dette program.«

2.7 Fællesforetagendet Galileo er oprettet med det formål at sikre en vellykket afvikling af udviklingsfasen og forberede Galileo-projektets efterfølgende faser med to hovedopgaver:

- at lede og koordinere det nødvendige forsknings- og udviklingsarbejde ved hjælp af en aftale med Den Europæiske Rumfartsorganisation, som er ansvarlig for dette arbejdes udførelse;
- at forestå proceduren til udvælgelse af systemets fremtidige koncessionshaver.

2.8 I sin beslutning om handlingsplanen for gennemførelsen af den europæiske rumpolitik ⁽⁹⁾ af 29. januar 2004 bemærker Europa-Parlamentet ligeledes, at Galileo-programmet har meget stor betydning for industriens og transportområdets udvikling, for miljøbeskyttelsen og for opnåelsen af de mål, der er fastlagt i Lissabon-strategien, og anmodede Kommissionen og Rådet om at oprette tilsynsmyndigheden og forsyne Galileo med effektive strukturer for at garantere såvel gennemsigtighed i driften som systemets sikkerhed ⁽¹⁰⁾.

⁽⁷⁾ EØSU's udtalelse om »Galileo-programmet: Hvordan sikres en vellykket oprettelse af EU's tilsynsmyndighed«, CESE 1179/2006 af 13. september 2006.

⁽⁸⁾ ESA, Den Europæiske Rumfartsorganisation.

⁽⁹⁾ P5_TA(2004)0054 af 29. januar 2004.

⁽¹⁰⁾ Tilsynsmyndighed og sikkerhedsforanstaltninger var emnet for Rådets beslutning af 12. juli 2004.

2.9 Tilsynsmyndigheden blev oprettet ved Rådets forordning (EF) nr. 1321/2004 af 12. juli 2004 og har været operationel siden midten af 2006. Dens opgave er at varetage offentlighedens interesser i forbindelse med de europæiske satellitbaserede radionavigationsprogrammer Egnos og Galileo og at fungere som koncessionsgivende myndighed over for den fremtidige koncessionshaver af de satellitbaserede radionavigationstjenester.

2.10 Ifølge den gældende forordning er det således ikke muligt for tilsynsmyndigheden at gribe ind i styringen af udviklingsfasen eller i forskningsaktiviteter eller forskningsarbejde knyttet til denne eller efterfølgende faser, ligesom den heller ikke er tildelt de nødvendige menneskelige og økonomiske ressourcer til at varetage disse opgaver.

2.11 Derimod er der i forordningen vedrørende fællesforetagendet (GJU) ⁽¹⁾ kun berammet en periode på fire år. Den periode udløb i midten af 2006. Forordningen bør derfor forlænges, således at ikke kun hele udviklingsfasen for satellitterne og de jordbaserede komponenter, men også forhandlingerne om udvælgelsen af systemets fremtidige koncessionshaver og systemets validering »i kredsløb« kan afsluttes.

2.12 For at undgå yderligere forsinkelser i færdiggørelsen af projektet og for ikke at skabe usikkerhed mellem de forskellige aktører finder EØSU det hensigtsmæssigt at foretage en hurtig og transparent revision af såvel forordningen vedrørende fællesforetagendet Galileo som forordningen vedrørende tilsynsmyndigheden, så det sikres, at overførslen af kompetencer og forholdet mellem de to organer er helt klar.

2.13 EØSU er enig i målet med forslaget, der behandles i denne udtalelse: at undgå det spild af ressourcer og kompetencer, som ville være resultatet af en forlængelse af fællesforetagendet Galileos aktiviteter efter oprettelsen af tilsynsmyndigheden, som allerede begyndte sit virke i midten af 2006.

2.14 Imidlertid finder EØSU ikke, at forslaget er vidtgående nok: både fordi det er begrænset til fællesforetagendet Galileos vedtægter bilagt forordning (EF) nr. 876/2002, og fordi det burde knyttes sammen med revisionen af tilsynsmyndighedsforordningen. Dette revisionsforslag er EØSU endnu ikke blevet hørt om.

2.15 I betragtning af Galileo-programmets nuværende stade vil udviklingsfasen ikke kunne afsluttes før ved udgangen af 2008. Først på det tidspunkt vil man kunne ibrugtage de fire satellitter, som Den Europæiske Rumfartsorganisation skal bygge og opsende i den fase, der kaldes »validering i kredsløb«. Fællesforetagendet Galileo bør derfor, og ifølge sine nuværende vedtægter, ikke indstille sine aktiviteter før ved udgangen af 2008, hvilket indebærer en forlængelse af dets eksistensperiode med omkring tre år i forhold til den oprindeligt planlagte periode.

2.16 Det bør desuden nævnes, at tilsynsmyndigheden er blevet oprettet for at varetage offentlighedens interesser i forbindelse med programmerne for satellitbaseret radionavigation, Egnos og Galileo, og varetage rollen som koncessionsgivende myndighed over for den fremtidige koncessionshaver af satellitbaserede radionavigationstjenester, og ikke for at styre udviklingsfasen eller forskningsaktiviteter og -arbejde knyttet til denne fase, ligesom den heller ikke har de menneskelige og økonomiske ressourcer, der er nødvendige for at varetage disse opgaver.

2.17 EØSU er enig i Rådets anbefalinger om, at det for at opnå kommerciel succes er vigtigt at fremme det satellitbaserede navigationssystem, navnlig via forskningsaktiviteter. Ifølge Rådet stammer hovedparten af de økonomiske fordele ved Galileo fra downstream-anvendelse ⁽¹²⁾.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁾ GJU = Galileo Joint Undertaking.

⁽¹²⁾ Jf. Rådskonklusionerne om statusrapport om Galileo-programmet, Luxemburg, 12. oktober 2006.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1321/2004 om forvaltningsstrukturerne for de europæiske programmer for satellitbaseret radionavigation

KOM(2006) 261 endelig — 2006/0090 (CNS)

(2006/C 324/18)

Rådet besluttede den 29. september 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 171 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium henviste den 25. oktober 2006 det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 **Stéphane Buffet** til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 111 stemmer for, 1 imod og 2 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg lægger, som påpeget ved flere tidligere lejligheder, meget stor vægt på Galileo-programmets succes.

1.2 Som anført i initiativudtalelsen om »Galileo-programmet: Hvordan sikres en vellykket oprettelse af EU's tilsynsmyndighed« er det ifølge udvalget nødvendigt, at overgangsperioden mellem Galileo-fællesforetagendet og Galileo-tilsynsmyndigheden forløber gnidningsløst.

1.3 Det kan derfor godkende Rådets retlige tilgang til ændring af forordning (EF) 1321/2004 om forvaltningsstrukturerne for de europæiske programmer for satellitbaseret radionavigation, med det sigte at garantere kontinuiteten i Galileo-programmet og en hensigtsmæssig overdragelse af fællesforetagendet Galileos aktiviteter til tilsynsmyndigheden.

1.4 Det mener, at den foreslåede ændring af artikel 2, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1321/2004, hvori tilsynsmyndighedens opgaver fastsættes, er en relevant reaktion på det nødvendige i at sætte tilsynsmyndigheden i stand til at varetage udviklingsfasens fuldførelse og iværksætte de aktiviteter, der er nyttige og nødvendige for de europæiske GNSS-programmer.

1.5 Udvalget vurderer ligeledes, at forslaget til ny affattelse af artikel 3, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1321/2004 er en passende reaktion på det nødvendige i at garantere retssikkerheden for ejendomsretten til systemet — inden udviklingsfasens ophør — og til de materielle og immaterielle goder, der er skabt eller udviklet inden fællesforetagendets udløb, samt i udviklingsfasen efter fællesforetagendets ophør.

1.6 Det fremhæver ligesom Rådet, at man i videst muligt omfang bør undgå en »dobbelt struktur«, som både er

formålsløs og dyr, og at der bør sørges for et harmonisk samarbejde mellem strukturerne i overgangsperioden.

1.7 EØSU udtrykker afslutningsvis tilfredshed med, at det fremlagte oplæg stemmer overens med henstillingerne i dets initiativudtalelse TEN 246.

2. Rådets forslag

2.1 Forslaget til Rådets forordning skal afhjælpe de retlige og ejendomsretlige vanskeligheder, der kunne være opstået i kraft af de nugældende lovttekster som følge af fællesforetagendets ophør inden udviklingsfasens afslutning og den europæiske tilsynsmyndigheds overtagelse af dets aktiviteter.

2.2 For at undgå, at disse vanskeligheder skal opstå indeholder forordningsforslaget et forslag om en tilføjelse til den nuværende affattelse af artikel 2, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1321/2004 og en ny formulering af samme forordnings artikel 3, stk.1.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Da Galileo-programmet startede, var fællesforetagendets og den europæiske tilsynsmyndigheds opgaver af forskellig art og med forskellige tidsplaner. Nu gør udviklingsfasens forsinkelse med hen ved to år og den europæiske tilsynsmyndigheds reelle indførelse det nødvendigt af økonomiske, juridiske og tekniske grunde at gøre det muligt for tilsynsmyndigheden at intervenere i udviklingsfasen og at opløse fællesforetagendet. Dette gør det selvsagt nødvendigt at ændre gældende ret, nemlig forordning (EF) nr. 1321/2004.

3.2 I den uundgåelige overgangsperiode er det nødvendigt, at disse enheder arbejder snævert sammen, så aktiviteterne kan overdrages så harmonisk som muligt.

3.3 Overdragelsen af aktiviteter og knowhow kan kun foregå korrekt, hvis retsrammen er klart fastsat og retssikkerheden garanteret.

3.4 Sigtet med forordningsforslaget er netop at opbygge denne retsramme og garantere retssikkerheden i de væsentlige spørgsmål, som er:

- Overtagelse af fællesforetagendets aktiviteter i udviklingsfasen, hvor den europæiske tilsynsmyndighed ikke har beføjelser i dag;
- Muligheden for at den europæiske tilsynsmyndighed iværksætter forskningsaktiviteter;

— En retlig løsning på spørgsmålet om ejendomsretten til systemet og til de materielle og immaterielle goder; ejendomsretten skal overgå til den europæiske tilsynsmyndighed.

3.5 Forordningsforslaget opfylder ovenstående krav og der kan kun udtrykkes tilfredshed med, at Rådet klart viser vilje til at undgå enhver overlapning af organer, som både ville være formålsløse og dyr.

3.6 Et supplerende retlig emne, som ikke har direkte tilknytning til den nævnte forordning, men som Rådet bør tage op, er opsendelseslandenes internationale ansvar for Galileo-konstellationens satellitter.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om roaming på offentlige mobiltelefonnet i Fællesskabet og om ændring af direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester«

KOM(2006) 382 endelig — 2006/0133 (COD)

(2006/C 324/19)

Rådet besluttede den 4. september 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

EØSU's præsidium henviste den 12. september 2006 det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet.

På grund af sagens hastende karakter besluttede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling, mødet den 26. oktober 2006, at udpege **Bernardo Hernández Bataller** til hovedordfører, hvorefter det vedtog følgende udtalelse med 131 stemmer for, 7 imod og 12 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 EØSU er enig med Kommissionen, som i lyset af de høje priser, mobilkunder påfører sig ved at anvende en international roamingtjeneste i deres mobiltelefoner, har fremlagt et forslag til forordning med henblik på at indføre et harmoniseret retsgrundlag med sigte på at indføre foranstaltninger, som fremmer virkeliggørelsen af det indre marked for elektronisk kommunikation og samtidig sætter borgerne i centrum for EU's politik.

1.2 Forslaget er nødvendigt og proportionalt og øger beskyttelsesniveauet for forbrugeren ved konkret at øge deres ret til at få adgang til oplysninger gennem dets gennemsigtighedsforan-

staltninger og beskytter deres økonomiske interesser ved at indføre en mekanisme med beskyttede maksimumstakstgrænser på jordbaserede mobiltelefonoperatører i Fællesskabet for levering af roamingtjenester for taletelefoniopkald mellem medlemsstaterne på såvel detail- som engrosniveau.

1.3 EØSU foretrækker, at Kommissionen i revisionen af forordningens funktionsmåde baserer sine senere forslag på principperne om, at »det er den part, der foretager kaldet, der betaler« (»*Calling Party Pays*«), og at den takst, som kunden skal betale for roaming, er den samme, som den, der anvendes af kundens hjemmeoperatør (»*princippet om indlandstakst*«).

2. Indledning

2.1 De europæiske borgere bevæger sig mere og mere ud over de nationale grænser, især inden for EU, og det har skabt et voksende behov for at sikre telefonisk kommunikation via de mere og mere udbredte mobiltelefoner. »Roaming« er i den sammenhæng, det at en bruger kan foretage og modtage opkald, når han eller hun begiver sig til udlandet, takket være aftaler mellem de enkelte landes operatører.

2.1.1 Der er således tale om tjenester, som leveres af en national mobiloperatør (et besøgt net) for en mobiloperatør i et andet land (et hjemmenet). Markedet omfatter generelt følgende tjenester:

- adgangstjeneste fra en mobiltelefon leveret til mobiloperatører i en anden medlemsstat eller et tredjeland;
- opkaldstjeneste fra en mobiltelefon leveret til mobiloperatører i en anden medlemsstat eller et tredjeland;
- dataudvekslingstjeneste fra en mobiltelefon leveret af mobiloperatører i en medlemsstat eller et tredjeland;
- overførelsestjeneste af såvel telefonopkald som data til brugere af mobiltelefonnet, fastnet, nationale og internationale, leveret af en mobiloperatør i en medlemsstat eller et tredjeland.

2.1.2 Det anslås, at næsten 150 millioner europæiske borgere allerede bruger disse tjenester i forbindelse med turistaktiviteter og især (omkring tre fjerdedele af det samlede tal) i forbindelse med deres arbejde.

2.2 Roaming indebærer helt klart økonomiske og sociale fordele for borgerne, men der rejses til stadighed kritik fra mobiltelefonbrugere, forbrugerorganisationer, tilsynsmyndigheder og politisk hold af taksterne, som er meget højere end for nationale opkald. Kritikken går på, at der mangler gennemsigthed i roamingtaksterne for slutbrugere. Det er ikke berettiget, når man ser på de underliggende omkostninger, der er forbundet med at levere tjenesten, og der er store forskelle mellem lande og operatører: groft sagt svinger taksten fra 0,20 EUR, som en finsk kunde, der ringer til sit hjemland fra Sverige, skal betale, og 13,05 EUR, som en malteser, som befinder sig i Litauen, skal betale. Forskellige sektorundersøgelser viser, at telefonselskaberne årligt tjener omkring 8,5 mia. EUR i hele EU for denne tjeneste, og det repræsenterer mellem 3 % og 7 % af deres omsætning og tallet er stadigt stigende.

2.3 Kommissionens bekymring vedrørende de høje roamingtakster for mobiltelefonkunder under rejse i Europa er siden slutningen af det forgangne tiår kommet til udtryk gennem forskellige initiativer:

— I midten af 1999 besluttede Kommissionen at gennemføre en sektorundersøgelse vedrørende nationale og internationale roamingtjenester og indledte procedurer med påstand om overtrædelser for visse mobiloperatører i Det Forenede Kongerige og Tyskland.

— Efter i 2002 at have fastlagt den fælles rammebestemmelse for elektronisk kommunikation ⁽¹⁾, medtog Kommissionens henstilling af 11. februar 2003 ⁽²⁾ om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor det nationale engrosmarked for international roaming på offentlige mobiltelefonnet blandt tjenester, som er genstand for forhåndsregulering.

— I maj 2005 tilkendegav De Europæiske Tilsynsmyndighedsgruppe ⁽³⁾, at detailtaksterne er meget høje, uden at der er klar begrundelse herfor; at dette tilsyneladende er resultatet af en kombination af høje engrostakster, der opkræves af den udenlandske værtsnetoperatør, og også i mange tilfælde af en høj detailavance, der opkræves af kundens egen netoperatør; at nedsættelser af engrostaksterne ofte ikke videregives til detailkunden, og at forbrugerne ofte mangler klar information om roamingtaksterne.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 33). Samme dato vedtoges ligeledes direktiv 2002/19/EF om adgang til og samtrafik mellem elektroniske kommunikationsnet og tilhørende faciliteter (adgangsdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 7), direktiv 2002/20/EF om tilladelser til elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (tilladelsesdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 21) og direktiv 2002/22/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder i forbindelse med elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (forsyningspligtdirektivet) (EFT L 108 af 24.4.2002, s. 51). Hertil skal føjes direktiv 2002/58/EF af 12. juli 2002 om behandling af personoplysninger og beskyttelse af privatlivets fred i den elektroniske kommunikationssektor (EFT L 201 af 31.7.2002, s. 37).

⁽²⁾ Kommissionens henstilling af 11. februar 2003 om relevante produkt- og tjenestemarkeder inden for den elektroniske kommunikationssektor, som er underlagt forhåndsregulering i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (meddelt under nummer K(2003) 497) (EFT L 114 af 8.5.2003, s. 45). Her udpeges 18 markeder, der anerkendes værende afgrænset i overensstemmelse med EU-lovgivningen.

⁽³⁾ Jf. Kommissionens afgørelse 2002/627/EF af 29. juli 2002 om nedsættelse af de europæiske tilsynsmyndighedsgruppe vedrørende elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (EFT L 200 af 30.7.2002, s. 38), ændret ved Kommissionens afgørelse 2004/641/EF af 14. september 2004 (EFT L 293 af 16.9.2004, s. 30).

- I oktober 2005 henlede Kommissionen opmærksomheden på problemet med de høje internationale roamingtakster og den manglende gennemsigtighed i taksterne gennem offentliggørelse af et forbrugeroplysningswebsted, som ikke kun bekræftede det forhold, at taksterne i mange tilfælde tydeligvis er for høje, men også viste en variation i taksterne i Fællesskabet for opkald med de samme karakteristika, som ikke kunne begrundes.
- Europa-Parlamentet hilste i en beslutning af 1. december 2005 om elektronisk kommunikation i EU, regulering og markeder, 2004 (*), Kommissionens initiativ om gennemsigtighed inden for international roaming velkommen og opfordrede Kommissionen til at tage nye initiativer for at reducere de høje omkostninger i forbindelse med grænseoverskridende mobiltelefontrafik.
- I december 2005 gav De Europæiske Tilsynsmyndigheders Gruppe over for Europa-Kommissionen udtryk for sin bekymring for, at de foranstaltninger, de nationale tilsynsmyndigheder havde truffet, ikke ville løse problemet med de høje takster, og pegede på, at roaming fremkalder en ekstraordinær situation, hvor et indlysende tilfælde af skade for forbrugerne ikke ville kunne løses ved anvendelse af ovennævnte rammebestemmelser.
- I marts 2006 noterede Det Europæiske Råd i sine konklusioner, at det er af stor betydning for konkurrenceevnen at nedbringe roamingtaksterne i sammenhæng med behovet for en målrettet, effektiv og integreret informations- og kommunikationsteknologipolitik både på europæisk og nationalt plan for at nå Lissabon-strategiens (†) fornyede mål om økonomisk vækst og produktivitet.

2.4 På trods af de kritiske røsters klare problembeskrivelse, EU-institutionernes initiativer, nogle medlemsstaters gennemførte foranstaltninger og visse aktørers nedsættelse af taksterne har det hidtil ikke været muligt at træffe effektive og hurtigtvirkende foranstaltninger for at sikre en betydelig og harmoniseret nedsættelse af mobilroamingtaksterne i EU.

2.5 Efter at have gennemgået forskellige reguleringsmetoder og deres konsekvenser fremlagde Kommissionen endelig den 12. juli 2006 et forslag til forordning om roaming på offentlige mobiltelefonnet i EU, som søger at begrænse de takster, som operatørerne kan pålægge hinanden for at afvikle opkald via mobiltelefoner, såvel som den takst, kunden opkræves for at foretage og modtage disse opkald i udlandet, men dog inden for EU. Forordningen ændrer de nugældende rammebestemmelser for elektronisk kommunikation, som blev fastlagt i direktiv 2002/21/EF.

(*) Europa-Parlamentets beslutning 2005/2052 (INI).

(†) Meddelelse til Det Europæiske Råds forårsmøde — Vækst og beskæftigelse: en fælles opgave — Et nyt afsæt for Lissabon-strategien (KOM (2005) 24 af 2.2.2005) og formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råds møde den 22.-23. marts 2005.

3. Kommissionens forslag

3.1 Kommissionens formål med dette forslag til forordning er at tilvejebringe et harmoniseret, objektivt, sammenhængende og proportionalt retsgrundlag, som kan fremme virkeliggørelsen af det indre marked for elektronisk kommunikation, som er tilpasset den fornyede Lissabon-strategi for fremme af vækst og beskæftigelse gennem øget konkurrenceevne, og som kan følge op på Kommissionens tilhørende i-2010-initiativ.

3.2 Dette retsgrundlag vil gøre det muligt at fastsætte maksimale minuttakster på jordbaserede mobiltelefonoperatører i EU for levering af taletelefoniopkald mellem medlemsstaterne, og det gælder både for takster, der opkræves mellem netoperatører på engrosniveau, og for takster, der opkræves af hjemmeudbyderen på detailniveau. Maksimumtaksterne bør tage højde for de forskellige elementer, der indgår i et internationalt roamingopkald (herunder generalomkostninger, signalering, opkaldsop-rindelse, transittjenester og terminering) og forskellene i de underliggende omkostninger, der er forbundet med at levere internationale roamingtjenester.

3.3 I overensstemmelse med den såkaldte europæiske hjemmemarkedsmetode søger man at sikre et højt beskyttelsesniveau for brugerne af offentlige mobiltelefonnet under rejse i Fællesskabet, samtidig med at operatørerne tillades at konkurrere ved at differentiere deres udbud og tilpasse deres takststruktur til markedsforholdene og forbrugernes præferencer.

3.4 Hvad angår taksterne, fastsættes takstgrænserne på følgende måde:

- Engrostaksterne for opkald til en destination i et besøgt land må ikke overstige det dobbelte af den gennemsnitlige mobiltermineringstakst i Fællesskabet for mobiltelefonoperatører, der er udpeget som havende en stærk markedsposition. Den gennemsnitlige mobiltermineringstakst skønnes at være et pålideligt benchmark, idet disse termineringstakster i forvejen er underlagt tilsyn i overensstemmelse med rammebestemmelserne for elektronisk kommunikation fra 2002 og derfor bør fastsættes efter princippet om omkostningsbaserede takster.

- Når der er tale om opkald fra et besøgt land til hjemlandet eller et tredjeland i Fællesskabet, må taksten ikke overstige det tredobbelte af førnævnte gennemsnitlige mobiltermineringstakst.

- På detailniveau fastsættes takstgrænsen for samme kategorier af roamingopkald til 130 % af den gældende engrostakstgrænse, eksklusive moms, men omfattende alle faste elementer i tilknytning til leveringen af regulerede roamingopkald, som f.eks. opkaldsafgifter eller afgifter for tilvalgte tjenester. De anførte takstgrænser for detailtaksterne for foretagelse af regulerede roamingopkald vil få retsvirkning seks måneder efter den foreslåede foranstaltnings ikrafttræden for at give markedsaktørerne mulighed for at foretage de fornødne tilpasninger.

— Forslaget fastsætter også en takstgrænse på 130 % af den gennemsnitlige mobiltermineringstakst for de takster, der skal betales af roamingkunder for modtagelse af opkald i udlandet i Fællesskabet, eksklusive moms, men omfattende alle faste elementer i tilknytning til leveringen af regulerede roamingopkald som f.eks. opkaldsafgifter eller afgifter for tilvalgtjenester.

3.5 Forordningsforslaget tager også fat på behovet for gennemsigtighed i taksterne ved at indføre en forpligtelse for mobiltelefonudbydere til efter anmodning at give personaliserede oplysninger om detailroamingtaksterne til deres roamingkunder. Disse oplysninger vil være gratis, og hver kunde kan enten vælge at modtage oplysningerne via sms eller mundtligt via deres mobiltelefon. Derudover skal mobiltelefonudbydere give oplysning om roamingtaksterne ved tegning af abonnement, holde dem løbende underrettet herom og meddele større ændringer af roamingtaksterne.

3.6 Takstkravene i forordningsforslaget bør finde anvendelse, uanset om roamingkunderne har en kontrakt om forudgående eller efterfølgende afregning med deres hjemmeudbydere, således at det sikres, at alle brugere af mobiltelefoni falder ind under dens bestemmelser.

3.7 Forslaget tildeler de nationale tilsynsmyndigheder beføjelse til og ansvaret for at sikre overholdelse, hvilket svarer til deres nuværende rolle under Fællesskabets rammebestemmelser for elektronisk kommunikation. Udover at oplyse om den gennemsnitlige mobiltermineringstakst, som vil blive offentliggjort af Kommissionen med regelmæssige mellemrum, pålægges det også de nationale tilsynsmyndigheder at overvåge udviklingen i detail- og engrostatksterne for levering af tale- og datakommunikationstjenester, inklusive sms («Short Message Service»)- og mms («Multimedia Message Service»)-tjenester, til mobilkunder, der roamer i Fællesskabet, navnlig i de mest perifere regioner, for at vurdere gennemførligheden og operatørernes omkostningsdækning og i tilfælde af manglende overholdelse af forordningen anvende sanktioner.

3.8 De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette forslag til forordning vedtages efter Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁽⁶⁾. Tidsperioden i artikel 5, stk. 6, i afgørelse 1999/468/EF fastsættes til tre måneder. Kommissionen bistås af Kommunikationsudvalget, som er nedsat i henhold til artikel 22 i direktiv 2002/21/EF.

3.9 Forslaget indeholder bestemmelser om en fornyet vurdering af forordningen efter to år. Dette betyder, at hvis markedsudviklingen på det tidspunkt viser, at der ikke længere er behov for forordningen, vil Kommissionen i overensstemmelse med principperne om bedre regulering overveje at foreslå, at den ophæves.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU anerkender Kommissionens indsats for at fastlægge et retsgrundlag, der gør det muligt at gennemføre effektiv handling med henblik på at få nedsat taksterne for roamingtjenester for taletelefoniopkald i Europa. Det er værd at bemærke, at Kommissionen forudser en nedbringelse af roamingtaksterne på op til 70 %, hvilket vil betyde en besparelse for forbrugerne på omkring 5 mia. EUR.

4.1.1 EØSU mener, at den foreslåede foranstaltning indebærer et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne: på den ene side beskytter den deres økonomiske interesser ved at nedbringe roamingtaksterne og på den anden side øger den prisgennemsigtigheden ved at forbedre brugernes adgang til oplysninger. Udvalget er enig i de kriterier, som har fået Kommissionen til at fremlægge dette forslag, som udvalget derfor støtter.

4.2 Udvalget er også klar over, at det er vanskeligt at nå til enighed om disse foranstaltninger vedrørende nedbringelse af roamingtaksterne, eftersom visse tilsynsmyndigheder og operatører har betænkeligheder. Generelt er kritikken gået på: at Kommissionens forslag går for langt i sine reguleringsforanstaltninger; at de berørte aktører ikke i tilstrækkeligt omfang er blevet hørt; at forslaget træder i kraft umiddelbart og med for kort frist, uden at operatørerne har haft mulighed for at tilpasse sig; at operatørerne bør have mulighed for selvregulering; at man skulle have reguleret detailtaksterne, men ikke engrostatksterne; at forslaget især kan være til skade for operatører i lande med et stort antal besøgende, eller kan have den uønskede effekt at få taksterne for andre telekommunikationstjenester til at stige og bringe fremtidige investeringsbehov for udvikling af elektronisk kommunikation (3G, bredbånd, osv.) i fare.

4.3 På den anden side skal det understreges, at teleselskabernes indtjening er så høj, at deres økonomiske levedygtighed er sikret selv ved en nedbringelse af roamingtaksterne, hvilket anerkendes i operatørernes egne sektorundersøgelser.

4.3.1 Valget af en forordning er berettiget, og selvom man må anerkende den indsats, som visse operatører har gjort for at nedbringe roamingtaksterne, viser erfaringen, at sådanne initiativer ikke kan sikre hverken det passende tempo eller den passende harmonisering, som skal til for at løse problemet.

4.3.2 EØSU mener, at en forordning er nødvendig, da den kan anvendes direkte af medlemsstaterne. En forordning er derfor at foretrække frem for simpel selvregulering af markedet eller foranstaltninger, som medlemsstaterne selv kan gennemføre. Da roaming er af transnational karakter, har man at gøre med et grænseoverskridende problem, som de nationale tilsynsmyndigheder ikke kan sætte ind over for.

⁽⁶⁾ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

4.4 Endvidere peger muligheden for, at der i fremtiden skabes virtuelle operatører, på faren for, at der træffes forskellige beslutninger for forskellige dele af EU, som kan skade den overordnede udvikling af elektronisk kommunikation i hele EU.

4.5 Udover alt dette beklager EØSU, at Kommissionens foreslåede foranstaltninger til at sætte en stopper for operatørernes uberettiget høje takster for denne tjeneste langt fra lever op til brugernes forventninger og heller ikke til de foranstaltninger, som Kommissionen selv oprindeligt lagde op til at gennemføre.

4.6 Udvalget mener, at målet bør være at få fjernet alle forskelle i roamingrelaterede takster mellem medlemsstaterne, uden at det går ud over konkurrencen mellem de forskellige operatørers tilbud. Det vil i praksis sige, at kunderne betaler samme pris som i deres hjemland, uanset hvor de befinder sig («den europæiske hjemmemarkedsmetode»). Med dette forordningsforslag vil det ikke være muligt at nå målet om lighed mellem nationale takster og roamingtakster, uanset at taksterne nedbringes.

4.7 Hvad angår roamingkundernes betaling for modtagelse af opkald, fastsætter forordningen maksimumtakster, men sætter ikke en stopper for denne praksis, hvilket længe har været ønsket af brugeroperatører og kunder og Kommissionen oprindeligt havde lagt op til. Udvalget mener, at man i fremtiden bør arbejde henimod at få indført princippet om, at det er den part, som foretager opkaldet, der betaler, hvilket er mere rimeligt.

4.8 EØSU beklager, at Kommissionen ikke har foretaget en vurdering af, hvilke sociale indvirkninger på beskæftigelsen, forslagens vedtagelse vil få, og håber, at dets gennemførelse ikke vil underminere hverken beskæftigelsen eller arbejdsvilkårene i sektoren, og at de forventninger, som den europæiske sociale dagsorden ⁽⁷⁾ har skabt, kan bevares.

4.8.1 Fristen på seks måneder for ikrafttrædelse af de maksimale detailtakstgrænser, dvs. den takst, som slutbrugerne skal betale, er efter udvalgets mening for lang, da operatørerne nemt kan tilpasse sig den nye situation, og bør derfor fjernes.

4.8.2 Det ville være mere rimeligt at lade forordningsforslaget give mulighed for, at der i denne seks måneders periode indføres overgangsforanstaltninger for at korrigere de skævheder, som forordningens ikrafttræden kan påføre nogle operatører — især i de nye medlemsstater — forudsat at en sådan overgangsordning ikke forskelsbehandler kunderne i disse lande.

4.9 Udvalget håber, at forordningens gennemførelse ikke fører til en justering af mobiltakster, hvor nogle operatører under visse omstændigheder forsøger at få dækket deres udgifter ved at øge indtjeningen fra andre tjenester. Det må derfor sikres, at mekanismerne til fastsættelse af engros- og detailtakster dækker alle de udgifter, der er forbundet med tjenesten.

4.9.1 Markedet for elektronisk kommunikation er meget dynamisk, og udvalget er derfor enig i Kommissionens intention om at tage forordningens funktionsmåde op til revision senest to år efter ikrafttrædelsesdatoen. I den planlagte rapport må Kommissionen vurdere, om der fortsat er behov for regulering eller om den kan ophæves i lyset af markedsudviklingen og konkurrencesituationen.

4.9.2 Når forordningens funktionsmåde tages op til revision, må dens indvirkning på beskæftigelse og arbejdsvilkår og på operatørernes investeringer evalueres med henblik på at drage passende konsekvenser.

4.10 Udvalget mener endvidere, at man bør udnytte forordningens vedtagelse til at løse andre roamingrelaterede problemer udover de uberettiget høje takster for tjenesten, som f.eks. den lige så uberettigede praksis med aktivering af roamingtjenester i EU-medlemsstaternes grænseområder.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁷⁾ KOM(2005) 33 endelig. Kommissionens meddelelse om Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om afskaffelse af kontrol ved medlemsstaternes grænser i forbindelse med transport ad landevej og indre vandveje (Kodificeret udgave)

KOM(2006) 432 endelig — 2006/0146 (COD)

(2006/C 324/20)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 27. september 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 71 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

EØSU's præsidium henviste den 12. september 2006 det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Transport, Energi, Infrastruktur og Informationssamfundet.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006, **Jan Simons** til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 133 stemmer for og 3 hverken for eller imod.

1. Konklusioner og henstillinger

1.1 Udvalget bifalder, at Det Europæiske Råds formandskab lægger stor vægt på kodifikation, fordi kodifikation giver sikkerhed med hensyn til, hvilke retsakter der gælder vedrørende et bestemt spørgsmål på et bestemt tidspunkt. Kodifikation gør fællesskabslovgivningen klarere og mere tilgængelig for den europæiske borger.

1.2 Formålet med det foreliggende forslag er at foretage en kodifikation af Rådets forordning (EØF) nr. 4060/89 af 21. december 1989 og de ændringer af denne, der er gennemført med forordning 3356/91 om afskaffelse af kontrol ved medlemsstaternes grænser i forbindelse med transport ad landevej og indre vandveje. Udvalget mener, at det er værd at undersøge, om lovgivning på andre transportområder, som f. eks. jernbanetransport, intermodal transport, nærskibsfart og luftfart bør inddrages i det foreliggende kodifikationsforslag.

1.3 Udvalget kan tilslutte sig forslaget om en kodificeret version, men stiller som forudsætning, at indholdet i de retsakter, der kodificeres, ikke ændres, så der blot er tale om en sammenskrivning af dem, og der kun foretages de formelle ændringer, der er nødvendige af hensyn til selve kodifikationen.

1.4 Set i lyset af de europæiske borgeres interesse i at have adgang til en gennemskuelig fællesskabslovgivning vil udvalget opfordre Kommissionen til at undersøge, om og i hvilket omfang der eksisterer flere muligheder for kodificering af lovgivning.

1.5 Kontrol, eftersyn og inspektion bør medlemslandene koordinere. For at sikre et gnidningsløst rejseforløb bør det som et minimum sikres, at resultaterne af disse foranstaltninger udveksles, så det undgås, at hvert land gennemfører en ny inspektion eller kontrol. Med RIS bør det ikke være noget problem, når det gælder de indre vandveje.

2. Indledning

2.1 I et Europa med meget fællesskabslovgivning, og hvor der ofte sker ændringer i den eksisterende lovgivning, er det vanskeligt for borgerne at bevare overblikket på grund af den store opsplitning.

2.2 Kommissionen har gjort det klart, at den lægger stor vægt på forenkling og tydeliggørelse af fællesskabslovgivningen for at gøre den lettere tilgængelig for borgerne.

2.3 Derfor har Kommissionen pålagt sine tjenestegrene at kodificere alle retsakter senest efter den tiende ændring.

2.4 Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Edinburgh i december 1992 understregede, at kodifikation er vigtig, fordi kodifikation giver sikkerhed med hensyn til, hvilke retsakter der gælder vedrørende et bestemt spørgsmål på et bestemt tidspunkt, og dermed forøger gennemsigtigheden.

2.5 Eftersom der ved kodifikation ikke foretages nogen ændringer af indholdet i de kodificerede retsakter, blev Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i en interinstitutionel aftale af 20. december 1994 enige om at anvende en hasteprocedure til formålet.

2.6 Formålet med det foreliggende forslag er at foretage en kodifikation af Rådets forordning (EØF) nr. 4060/89 af 21. december 1989 om afskaffelse af kontrol ved medlemsstaternes grænser i forbindelse med transport ad landevej og indre vandveje. Det nye forslag til forordning integrerer forordning (EØS) nr. 4060/89 og de forskellige ændringsretsakter.

2.7 Kommissionens forslag ændrer ikke ved indholdet af ændringsretsakterne og er blot en sammenskrivning af dem med de formelle ændringer, der er nødvendige af hensyn til selve kodifikationen.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Udvalget har bemærket, at det foreliggende forslag fra Kommissionen kun vedrører kodifikation af forordning (EØS) nr. 4060/89 om afskaffelse af kontrol ved medlemsstaternes grænser i forbindelse med transport ad landevej og indre vandveje og ikke andre transportformer som jernbanetransport, intermodal transport, nærskibsfart og luftfart. Også ved de sidstnævnte transportformer er der stadig grænsekontrol. Efter udvalgets opfattelse, bør der også ses nærmere på disse forhold.

3.2 Udvalget vil udtrykkeligt gøre opmærksom på, at forordning (EØS) nr. 4060/89 og kodifikationsforslaget drejer sig om afskaffelse af systematisk kontrol ved medlemslandenes grænser. Som det slås fast i artikel 3 i forordningen, ændres der ikke ved muligheden for, at kontrollen foregår som en del af de normale kontrolforanstaltninger, der anvendes på en ikke-diskriminerende måde på hele en medlemsstats område.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

3.3 Udvalget glæder sig over det initiativ, Kommissionen har taget med sit forslag til kodifikation. Jo mere gennemsigtighed i fællesskabslovgivningen desto bedre for de europæiske borgere. Udvalget vil således opfordre Kommissionen til at undersøge, om og i hvilket omfang der eksisterer flere muligheder for kodificering af lovgivning.

3.4 Selv om medlemsstaterne ifølge betragtning 4 i forslaget har ret til inden for rammerne af den eksisterende fællesskabslovgivning frit at beslutte, hvor kontrol, eftersyn og inspektion skal udføres, bør de koordinere indsatsen. For at sikre et gnidningsløst rejseforløb bør det som et minimum sikres, at resultaterne af disse foranstaltninger udveksles, så det undgås, at hvert land gennemfører en ny inspektion eller kontrol. Med RIS bør det ikke være noget problem, når det gælder de indre vandveje.

4. Specifikke bemærkninger

Ingen.

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Overordnede retningslinjer for den økonomiske politik og økonomisk styring — Betingelserne for større sammenhæng i formuleringen af økonomiske politikker i Europa

(2006/C 324/21)

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 19. januar 2006 i henhold til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, på eget at afgive udtalelse om: *Overordnede retningslinjer for den økonomiske politik og økonomisk styring — Betingelserne for større sammenhæng i formuleringen af økonomiske politikker i Europa.*

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som udpegede **Lars Nyberg** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 7. september 2006.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006, følgende udtalelse med 86 stemmer for, 9 imod og 10 hverken for eller imod:

Resumé og henstillinger

EØSU har i årets udtalelse om den økonomiske politik valgt ikke at kommentere de treårige økonomiske retningslinjer, men i stedet behandle det formelle grundlag for retningslinjerne. Grundlaget for EU's ageren i monetære og finanspolitiske spørgsmål findes i Maastricht-traktatens bestemmelser vedrørende den fælles valuta, i stabilitets- og vækstpagten og i traktatens regler for de økonomisk-politiske retningslinjer. Målet er at fastlægge regler, som har en så positiv effekt som muligt for de overordnede målsætninger om prisstabilitet, vækst og beskæftigelse.

For at undgå, at det ene politikområde lægger alt for snævre bånd på det andet, bør ECB og Økofin overveje samme sæt mål i deres politik. Det er især vigtigt, at Eurogruppen inden for Økofin og ECB har samme mål.

Udtalelsen er opdelt efter forskellige emneområder — pengepolitik, stabilitets- og vækstpagten, de økonomiske retningslinjer, løndannelsen og sammenhængen mellem inflation og vækst. Vi vil dog redegøre for vore henstillinger ud fra, hvem der forventes at gøre hvad — Økofin, ECB, Kommissionen samt arbejdsmarkedets parter.

Den Europæiske Centralbank (ECB)

- Prisstabilitetsmålet bør justeres til et symmetrisk mål, f.eks. 2 % +/- 1 procentenhed. At have et mål med et midtpunkt gør det lettere at bedømme, hvor tæt på målet man er, og er vigtigt for at opnå tilsvarende skridt fra ECB, når inflationen ændres, fordi efterspørgslen falder eller stiger.
- For en politik med en klarere sammenhæng mellem pengepolitiske foranstaltninger og finanspolitiske foranstaltninger fremstår den underliggende inflation som det inflationsmål, der bør anvendes. Det er renset for prisændringer, som ECB ikke kan påvirke og som kan være tilfældige. Dette mål viser

bedre tendensen i ændringen af priserne. Desuden bør ECB i sine vurderinger af prisændringerne tage hensyn til, om de skyldes skatteændringer.

- En justering af kravene om prisstabilitet til kandidater til den fælles valuta er nødvendig. Formelt kræver det en ændring af traktaten. Men i betragtning af, at en sådan ændring end ikke indgik i forfatningstraktaten, vil en fleksibel fortolkning af traktaten være på sin plads, hvor det er hensigten bag kravet og ikke den konkrete konstruktion, som afgør, om man kan få adgang til euroområdet. Det naturlige må være at sætte samme prisstabilitetsmål som for medlemmerne i euroområdet.
- Stabiliteten og tilliden til den monetære politik forudsætter ikke et inflationsniveau på under 2 procent. Et noget højere niveau som mål for prisstabilitet bør ikke rokke ved stabiliteten. Det afgørende er snarere, at man ved, at der er vilje og evne til at kontrollere inflationen, så det mål, man vælger, opfyldes.
- ECB bør offentliggøre referatet fra deres møder.

Økofin

- Der er begrænset risiko for en procyklisk politik, så længe kapacitetsudnyttelsen endnu ikke har nået det niveau, hvor tendenser til øget inflation begynder at vise sig. Arbejdsløsheden ligger fortsat på et urimeligt niveau, og der findes store ressourcer til at udvide erhvervsdeltagelsen. I år med gode økonomiske forhold bør hovedmålet for den økonomiske politik være at planlægge med tanke på kommende økonomiske problemer som følge af den demografiske udvikling. I en situation med en positiv økonomisk udvikling er det ikke nok med de overordnede EU-mål for offentlige budgetter og gæld. Medlemsstater, som allerede har nået disse mål, må ikke stille sig tilfreds hermed.

- EØSU finder, at indikatorerne for budgetbalance og statsgæld bør bevares, men diskussionen må føres et skridt videre, ved at man ser på de reale mål for den økonomiske politik.
- De treårige økonomiske retningslinjer bør som hovedmål have et mindsteniveau for økonomisk vækst, kvantificerede mål for nedbringelse af ledigheden samt Lissabon-dagsordenens procentsatser for erhvervsdeltagelse. Nationale mål bør fastlægges, men de må dog ikke være lavere end målene EU som helhed.
- Finansministrene skal være konsekvente og ikke sige ét i Bruxelles og gøre noget andet derhjemme.

Arbejdsmarkedets parter/Køln-processen

- Mellem møderne i Køln-processen bør der foretages fælles undersøgelser af økonomiske sammenhænge, virkningerne af forskellige politiktiltag og lignende spørgsmål.
- Køln-processen kan være det sted, hvor der kan lægges tilstrækkelig vægt på kravet til alle berørte parter om at opfylde deres forpligtelser, hvad angår økonomisk statistik.
- Parlamentet bør inden hvert møde udarbejde en resolution om den økonomiske situation og den ønskede politik.
- Både Økofin og Eurogruppen bør være til stede for at få repræsentation fra både den samlede kreds af finansministre og fra de finansministre, som har det direkte ansvar for den finanspolitik, som skal kombineres med ECB's monetære politik.

Kommissionen

- Der bør gennemføres en fortsat analyse af den underliggende inflation. En mere tilbundsående undersøgelse af, hvilken politik der er blevet ført i lande med en god relation — lav inflation i forhold til væksttakte — bør danne grundlag for en fremtidig benchmarking.
- Det kan være interessant med undersøgelser af, hvor meget f.eks. ændringerne i produktiviteten har været medvirkende til forskellene i vækst? Hvor stor en del af forskellene i produktivetsfremgangen skyldes forskelle i investeringer og innovationer? Hvilke andre metoder er der for at øge produktiviteten? EØSU vil derfor opfordre Kommissionen til at studere sammenhængen mellem de overordnede mål for vækst og beskæftigelse og f.eks. produktivetsstigninger og inflationsniveauer.

Sammenfatning

Der skal sikres en bedre koordination mellem penge- og finanspolitikken, ved at prisstabilitet, vækst og beskæftigelse bliver vigtige mål for alle beslutningstagere inden for den økonomiske politik: ECB, Kommissionen, Økofin, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne. Når alle aktører har alle tre mål som udgangspunkt for deres politikforslag, tvinges de til at se på alle konsek-

venser af deres forslag, så der bliver tale om en mere ensartet politik, som giver et bedre samlet resultat.

1. Indledning

1.1 EU's overordnede økonomiske retningslinjer — »Broad Economic Policy Guidelines« — er nu treårige. Dette års retningslinjer indeholder blot mindre justeringer af de retningslinjer, som blev vedtaget i 2005.

1.2 EØSU har derfor i årets udtalelse om den økonomiske politik valgt ikke at kommentere disse forandringer, men i stedet behandle det formelle grundlag for retningslinjerne. En sådan undersøgelse kan ikke stoppe op ved det, som rent formelt behandles i de økonomiske retningslinjer, men det er også nødvendigt at komme ind på den monetære politik og sammenhængen mellem den og finanspolitikken.

1.3 Grundlaget for EU's ageren i penge- og finanspolitiske spørgsmål kan findes i de traktatsbestemmelser, som blev vedtaget i Maastricht om den fælles valuta, i stabilitets- og vækstpacten og i traktatens regler for de økonomisk-politiske retningslinjer. Med forandringerne i løbet af 2005 er behandlingen af disse retningslinjer blevet indført i den årlige »Lissabon-proces«.

1.4 Hensigten er at se på samspillet mellem disse regler og deres virkninger på den faktiske politik såvel i EU i dets helhed som nationalt. For at få en fuldstændig analyse må man også komme ind på løndannelsen. En sådan analyse bliver nødvendigvis temmelig teoretisk, hvis diskussionen skal kunne føres fremad og politikken forbedres. Målet er at se, om dagens regler har en så positiv virkning som muligt på de overordnede målsætninger for prisstabilitet, vækst og beskæftigelse.

1.5 Vore henstillinger går derfor ikke blot på den aktuelle politik, men også på regelændringer, som kan gennemføres med det samme, især om ændret adfærd hos beslutningstagerne. Kun i et enkelt tilfælde sigter vore forslag på ændringer af traktaten.

2. Maastricht og den fælles valutapolitik

2.1 Den Europæiske Centralbank (ECB) har prisstabilitet som sit overordnede mål. Som et andet mål nævnes i traktatens bestemmelser, som de blev vedtaget i Maastricht, at ECB skal støtte væksten, når prisstabilitet er opnået. I den forbindelse plejer man at sammenligne med den amerikanske centralbank, Federal Reserve, hvis målsætning mere bygger på et samlet syn på såvel prisstabilitet som beskæftigelse og vækst. I formuleringerne kan der anes en gradforskelle, men i den førte pengepolitik bliver forskellene mere tydelige. Federal Reserve anvender oftere udviklingen i beskæftigelsen som kriterium for sine renteændringer. For ECB synes prisstabilitet at være den eneste grund til renteændringer.

2.2 Ud over de faktiske pengepolitiske foranstaltninger har selve målformuleringen derfor også betydning for, hvordan den samlede økonomiske politik påvirkes.

2.3 I et samlet billede af den økonomiske politik — både penge- og finanspolitikken — er det derfor ikke blot den førte rentepolitik, der bliver afgørende for, hvordan finanspolitikken kan føres, men i lige så høj grad valget af pengepolitikens mål. En finansminister tænker sikkert ofte: Hvis jeg gør på denne måde, vil det da blive modvirket af, at renten ændres for at justere effekten? For at undgå, at det ene politikområde lægger alt for snævre bånd på det andet, bør ECB og Økofin overveje samme opstilling af mål i deres politik. Det er især vigtigt, at Eurogruppen inden for Økofin og ECB har samme orientering. Målet for pengepolitikken må fastlægges på meget lang sigt. I mange forbindelser har ECB fremført, at man har baseret målet om 2 procent på tidligere udtalelser fra Økofin. Synet på, hvad en ønskværdig inflation er, adskiller sig måske ikke så meget, men målet og foranstaltningerne skal kunne overholdes af alle

2.4 Når ECB har fastlagt målet for prisstabilitet, har man valgt en inflationsniveau på under 2 procent. Allerede i 2003 ændrede man målet til under, men tæt på 2 procent. Målet er dermed noget mere realistisk, eftersom det første mål på under 2 procent tilmed kunne indebære, at man accepterer deflation.

2.5 Der er imidlertid to problemer med en sådan definition: Det er næsten umuligt at afgøre, hvor langt fra målet man er og hvilken afstand der er acceptabel. Med et symmetrisk mål fastlægges et interval ved den mest ønskede inflationsrate. Med ECB's ønske om at ligge tæt på 2 procent skulle et mål på 2 procent +/-1 procentpoint være den bedste målangivelse. Et sådant mål vil også fjerne en del af den uro, som til og med opstår ved enkeltændringer på promillenniveau. EØSU mener, at alt taler for at justere ECB's mål til et symmetrisk mål. At have et mål med et midtpunkt kan også være af betydning, hvis man ønsker en tilsvarende ageren fra ECB, når inflationen ændres, fordi efterspørgslen falder eller stiger. Historisk set skete renteforhøjelsen hurtigt, da det gik godt for den europæiske økonomi inden årtusindskiftet, mens sænkningerne i de dårlige år et par år senere foregik betydeligt langsommere.

2.6 Det tilbageværende problem er, hvilken inflation er det, man måler? I ECB's formelle mål er det HICP (det harmoniserede forbrugerprisindeks), dvs. målet for det dækkende inflationsniveau. Man kan f.eks. trække energipriser eller fødevarerpriser ud af dette indeks for at opnå et inflationsniveau, som kan anses for at være mere påvirkeligt af pengepolitikken og som ikke afhænger af faktorer, man ikke har kontrol over. Dette er især for at undgå en effekt fra olieprisstigninger, der er tilfældige, og som temmelig hurtigt kan gå i den modsatte retning. For at undgå en direkte effekt fra tilfældige ændringer af ECB's politik har man brug for et modificeret prisindeks. Selv med en sandsynligvis langsigtet stigning i oliepriserne kan tilfældige oliepris-

ændringer aldrig modvirkes af renteændringer, som først påregnes at have en effekt efter 1-2 år.

2.7 Det inflationsbegreb, som almindeligvis kaldes den underliggende inflation, skal måle den interne inflationstendens i økonomien (euroområdet for ECB). Disse ændringer af prisniveauet er mere tendenser, og det er sådanne, som det er vigtigst for ECB at påvirke. Den mest direkte virkning af renteændringer på prisstigningstakten bør logisk set findes mellem det mål for inflationen og ECB's rentepolitik. Når ECB har accepteret en inflation over det opstillede mål, kan man se en sandsynlig virkning af, at man i virkeligheden også ser på nogle af disse reducerede inflationsserier. Hvis man også henviser til den underliggende inflation, bliver det lettere for ECB at opnå forståelse for sin politik. For en politik med en klarere forbindelse mellem de penge- og finanspolitiske foranstaltninger fremstår den underliggende inflation som det mål, der bør anvendes. Dette skulle gøre det lettere at opnå en mere positiv effekt på vækst og beskæftigelse for den samlede økonomiske politik.

2.8 En sammenligning af den officielle inflation ifølge HICP og de mål, som findes for den underliggende inflation, udviser de fleste år (ifølge bilagene) kun små forskelle. Det er kun i 2005, at energipriserne i noget nævneværdigt omfang har påvirket det generelle prisniveau. Hvis man sammenligner inflationen med ECB's målsætning er det kun i årene 2000 og 2005, at man har fået den underliggende inflation for langt ned under målsætningen. Hvis man havde opstillet målet i henhold til den underliggende inflation, ville politikken i f.eks. 2005 have været mindre restriktiv.

2.9 En anden faktor, som påvirker inflationsniveauet, men som ikke direkte er en effekt af den hjemlige efterspørgsel, er skatte- og afgiftsændringer. Hvis f.eks. medlemsstaterne forhøjer momsens for at mindske budgetunderskuddet, så stiger inflationen. Det kan få ECB, hvis man anvender HICP som inflationsmål, til at hæve renten. Men momsforhøjelsen får en afdæmpende virkning på efterspørgslen i samfundet og skal da med et samlet syn på den økonomiske politik snarest kombineres med en rentesækning. I disse situationer, hvilket f.eks. bliver aktuelt, når Tyskland ved årsskiftet 2006/2007 hæver momsens fra 16 til 19 procent, bør ECB altså se nøje på både årsagen til inflationen, og at den er en enkeltstående begivenhed, som ikke forårsager en tendensmæssig forhøjelse af inflationen. Et yderligere aspekt er, at hvis ECB giver en sådan skatteforhøjelse i et enkelt land lov til at påvirke pengepolitikken, får det også negative virkninger på alle andre lande i euroområdet.

2.10 For tilslutning til den fælles valuta gælder fortsat for de medlemsstater, som endnu ikke deltager, at de ifølge traktaten skal ligge tæt på inflationen »i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet...«. Tæt på svarer til højst 1,5 procent fra. Med bedst menes i den

forbindelse den laveste inflation. Dette er ikke lige så naturligt et mål i dag, som det var i begyndelsen af 1990'erne. Med de seneste års situation kan det indebære krav om en lavere inflation end i eurolandene. Kravet bliver endnu mere absurd, eftersom det er baseret på inflationen i EU-landene og ikke blot i eurolandene. I den seneste tid har ikke-eurolande domineret blandt de tre, som afgør kravet om prisstabilitet for de, der ansøger om optagelse i euroområdet. En justering af kravene om prisstabilitet for kandidaterne til den fælles valuta må derfor foretages. Formelt kræver det en ændring af traktaten. Da en sådan ændring end ikke indgik i forfatningstraktaten, vil en formel ændring tage så lang tid, at flertallet af euro-ansøgende lande tvinges til at forsøge at opfylde det nuværende krav. En fleksibel fortolkning af traktaten er derfor på sin plads, hvor hensigten bag kravet og ikke den konkrete konstruktion afgør, om man kan få adgang til euroområdet. Det naturlige krav bør være, at man sætter samme mål for dem som for euroområdets medlemmer. Hvis dette mål skal justeres til 2 procent +/-1 procentenhed, så skal det også gælde som krav for eurokandidaterne.

2.10.1 Det kan også være nødvendigt med et mere fleksibelt syn på prisstabiliteten i lande med en meget hurtig økonomisk vækst. At en noget højere inflation er en nødvendig del af de tilpasninger, som der er brug for i en hurtigt voksende økonomi, kan f.eks. Irland være et eksempel på.

2.11 Inflation er et statistisk mål. Der er brug for et sådant grundlag for den økonomiske politik. Borgerne oplever dog prisstigninger på en anden måde. Man føler tydeligt effekten af husleje, fødevarerpriser, benzinpriser osv. På den anden side er der få, som overhovedet mærker de prissænkninger, som finder sted på visse varer. Mere alvorligt er imidlertid, at effekterne påvirker forskellige personer meget forskelligt. Når de stigende priser mest gælder nødvendige varer, rammes de fattige hårdest. En generel prisstigning på 2-3 procent kan for dem indebære en betydelig forøgelse af leveomkostningerne. Disse virkninger må politikerne tage hensyn til og modvirke gennem forskellige politiske tiltag. Det gælder dog ikke omfanget af budgetpolitikken men dens konkrete indhold.

3. Stabilitets- og vækstpagten anno 2005

3.1 Har medlemsstaternes politik ændret sig i og med den nye formulering af stabilitets- og vækstpagten og har Kommissionens og senere Rådets vurdering af landene ændret sig? Det ser ud som om, at kun Litauen har anvendt forklaringer vedrørende underskud, der er hentet fra den nye pagt. Den nye pagt har imidlertid fået alle medlemsstater til at opstille nationale mål

for de offentlige finanser på mellemlangt sigt. Målet tager afsæt i den aktuelle situation i de respektive lande.

3.2 Med den økonomiske udvikling efter pagtens omformulering er det naturligt, at denne ikke har haft nogen synlig effekt. De fleste ændringer, som blev indført, handlede om situationer, hvor man går ind i perioder med større økonomiske problemer. Nu har der i stedet været en periode med økonomisk opsving og fremgang, som også fremgår af pagtens indikatorer.

3.3 Med den forventede økonomiske udvikling i 2005 og 2006, især på baggrund af den mere positive udvikling i Tyskland, kan man altså forvente en generelt bedre opfyldelse af indikatorerne i stabilitets- og vækstpagten. At dette sker i en periode med meget store olieprisstigninger, viser, at de økonomiske forbedringer har temmelig stor styrke. Effekten af olieprisstigningerne kan have forskellig stor betydning for forskellige lande alt efter, hvor afhængig man er af olieimport. Selv i de »gode« år findes der dog nogle lande, som fortsat er langt fra at opfylde målet om budgetligevægt. Disse lande bør have god hjælp af udviklingen i de øvrige EU-lande.

3.4 Med den opnåede eller forventede vækst har man dog i de fleste lande ikke nået det niveau, hvor pagtens hårdere linje for budgetforanstaltninger i økonomisk gode år bør anbefales. Der er begrænset risiko for en procyklisk politik, så længe kapacitetsudnyttelsen endnu ikke har nået det niveau, hvor tendenser til øget inflation begynder at vise sig. Ledigheden ligger fortsat på et urimeligt niveau, og der findes store ressourcer til at øge erhvervsdeltagelsen. Samspillet mellem finanspolitik og pengepolitik sættes på en ny prøve i forhold til tidligere års meget svage økonomiske situation. I år med gode økonomiske forhold bør hovedmålet for den økonomiske politik være at planlægge med tanke på kommende økonomiske problemer som følge af den demografiske udvikling.

3.5 I en situation med en positiv økonomisk udvikling er det ikke nok med de overordnede EU-mål for offentlige budgetter og gæld. Medlemsstater, som allerede har opfyldt disse mål, må ikke stille sig tilfreds hermed. Det er vigtigt, at de udnytter de nationale mål i henhold til den nye stabilitets- og vækstpagt for at forbedre den økonomiske situation.

3.6 Ud over at den vanskelige økonomiske situation før 2005 har været hovedårsagen til problemerne med at opfylde pagtens indikatorer, findes der også statistiske forklaringer, som man sjældent er opmærksom på. I en økonomi med lav inflation bevarer statsgælden sin værdi. Der kræves konkrete foranstaltninger til at reducere den. Med stærk vækst reduceres statsgælden som andel af BNP, uden at man behøver at gøre noget, og budgetbalancen forbedres. Ved høj inflation mindskes

den offentlige sektors økonomiske bidrag som andel af BNP — budgetbalancen forbedres statistisk og det samme gør statsgælden. Ved vækst øges det offentlige indtægter, uden at man formelt er nødt til at hæve skatterne. I en vis forstand er de negative statistiske effekter på statsgælden og budgetbalancen altså i den seneste tid blevet afløst af positive statistiske effekter.

3.7 I de dårlige år har en anden effekt været en usædvanlig høj opsparing. Uden investeringsalternativer i Europa er denne kapital søgt til USA. Med den øgede tillid til økonomien, som følger med de bedre tider, kan man forvente, at den mindskede frygt for fremtiden fører til mindre opsparing. En god cirkel kan skabes med yderligere øget efterspørgsel.

3.8 Endelig kan nævnes, at finanspolitikken på EU-niveau har et særligt problem. De, som skal udforme den og sørge for, at den overholdes, udskiftes konstant. Det sker, at en fjerdedel af finansministrene udskiftes i løbet af et enkelt år. Ansvarsfølelsen over for den politik, som er blevet fastlagt af tidligere ministre, bliver ikke videre stærk. Der er derfor brug for mere langsigtede beslutninger inden for Økofin, så en ny gruppe ministre ikke forpurrer den politik, som er blevet iværksat. Den konstante udskiftning af ministre gør det også svært at nå at få et Økofin, der har den politiske vilje til at føre en fælles politik.

4. De økonomiske retningslinjer og Lissabon-processen

4.1 »De overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker« har eksisteret siden 1993. Fra udelukkende at have handlet om finanspolitik er også beskæftigelsesspørgsmål blevet inkluderet, og fra og med 2005 er de blevet koblet sammen med beskæftigelsesretningslinjer og Lissabon-dagsordenen i en samlet proces. Her handler det i praksis om national politik, hvor Kommissionen og Rådet fastlægger retningslinjerne. I modsætning til stabilitets- og vækstpagten rummer retningslinjerne ingen sanktioner.

4.2 Den diskussion, som er blevet ført siden ØMU's oprettelse, har været domineret af ubalancen mellem en central pengepolitik og en finanspolitik, som fortsætter med at være national. Stabilitets- og vækstpagten er en »hybrid«, hvori der også indgår fællespolitiske elementer og sanktioner, mens de økonomiske retningslinjer bygger på henstillinger.

4.3 Hvordan kan man udvikle de økonomiske retningslinjer? For at gøre dette er det nødvendigt at skelne klart mellem opstillingen af målene for den økonomiske politik og hvilke midler der anvendes til at opfylde dem.

4.4 Hvad stabilitets- og vækstpagten angår, er budgetbalancen og statsgældens andel af BNP i den generelle debat begyndt at blive opfattet som mål. Disse to udgør dog i sig selv ingen slutmål. De er snarere et fingerpeg om politikken retning. Balance eller overskud på de officielle budgetter skal skabe forudsætningerne for at kunne udnytte dette i en situation med

økonomisk nedgang. Overskud bliver da et middel til senere at kunne anvende pengene til at stimulere økonomien. EØSU finder, at indikatorerne for budgetbalance og statsgæld bør bevares, men at diskussionen må tages et skridt længere, ved at man ser på de virkelige mål for den økonomiske politik.

4.5 De overordnede målsætninger for hele den økonomiske politik, både penge- og finanspolitikken, er prisstabilitet, vækst og fuld beskæftigelse. Disse mål skal formuleres. Prisstabilitet har vi allerede set på. Grundlaget for de økonomiske retningslinjer bør derfor være, at man på EU-niveau også fastsætter definitioner for ønsket vækst og fuld beskæftigelse. I praksis er der store problemer hermed. Hvis målene skal være realistiske, må de ses i relation til den aktuelle økonomiske situation. Det betyder, at det kan være nødvendigt at revidere dem temmelig ofte, og at de ikke kan være lige så langsigtede som prisstabilitetsmålet.

4.6 Man kan diskutere, hvor godt væksten måler den økonomiske udvikling. De mål, som almindeligvis anvendes, tager ikke hensyn til sociale og miljømæssige effekter. Hvis man kun ser på den rene økonomiske vækst, er der to fastlagte mål: Forøgelse af den reale BNP pr. indbygger og det samme mål i henhold til den såkaldte købekraftsparitet (PPP). Det sidstnævnte forsøger at ligestille den faktiske økonomiske situation i forskellige lande. Det har ingen betydning her, hvilket mål man vælger, eftersom det er stigningstakten, vi vil fastsætte. Den afviger næppe år fra år afhængig af, hvilken type BNP man måler. For nogle år siden forsøgte man at fastlægge, ved hvilken valutaratte ledigheden begynder at falde. Målet var da at have mindst én sådan vækstrate for BNP (ca. 3 %). Den type mål for vækst kan dog variere over tid ligesom mellem forskellige økonomier. I betragtning af problemerne med at mindske ledigheden er det dog svært at forestille sig et vækstmål, som er lavere end dér, hvor ledigheden begynder at falde. Der er ikke særligt mange lande, som i de senere år faktisk har opnået et sådant mindsteniveau for vækst.

4.7 Når man sammenligner lande indbyrdes og valg af politik til at øge væksten, er det vigtigt at skelne mellem de to hovedmetoder til at øge væksten. Enten kan væksten øges ved, at man producerer mere med samme teknologi, oftest ved at arbejdskraften øges, eller også kan man øge produktiviteten. Man producerer da mere med samme arbejdskraft. I de næste år er der fortsat mulighed for at udnytte den første metode, men om nogle år har man som følge af den demografiske udvikling næsten kun den anden metode til rådighed.

4.8 For beskæftigelsen er det langt vanskeligere at fastlægge et mål. Målet skal bestå af to dele, dels hvor stor en andel af befolkningen i de erhvervsaktive aldre, som deltager på arbejdsmarkedet (beskæftigelsesgraden), dels hvor mange af de arbejdsdygtige som er ledige. I Lissabon-dagsordenen har man opstillet mål for beskæftigelsesgraden til samlet (70 %), kvinder (60 %) og personer mellem 55 år og pensionsalderen (50 %).

4.9 For ledigheden er ingen mål angivet i procenter. Der findes til at begynde med flere forskellige metoder til at måle, hvem der skal medregnes blandt de ledige. Årsagen til, at der er brug for mindst to mål, er imidlertid, at man dels har den åbne ledighed, dels ledige, som deltager i en eller anden form for arbejdsmarkedspolitiske foranstaltninger. Yderst få lande er tæt på det, som man kunne kalde fuld beskæftigelse (kun nogle få procents ledighed, som altid findes i en dynamisk økonomi, hvor der konstant er nødt til at ske forandringer). Det kan derfor i stedet være passende, hvis man lang tid fremover har et vist procentmæssigt fald i ledigheden som mål.

4.10 Det ræsonnement fører til, at de treårige økonomiske retningslinjers vigtigste forslag bør være et mindsteniveau for økonomisk vækst og en takt for nedbringelse af ledigheden. Som mål for erhvervsdeltagelsen kan man indtil videre bibeholde procentsatserne i Lissabon-dagsordenen. Samme situation som for pengepolitikken — med tydelige mål, som politikken kan bedømmes ud fra — er nødvendige inden for finanspolitikken.

4.11 De økonomiske retningslinjers rolle derefter bør snarere være, at landene redegør for, hvad de gør for at opfylde målene, hvorefter Kommissionen og Rådet bedømmer, om de opfylder målene tilstrækkeligt. Hvis man ikke når målene, bør EU kunne kritisere den valgte politik og fremlægge forslag på basis af en benchmarking af effektiv politik i andre lande. Hvert land må dog bedømmes ud fra dets forudsætninger og aktuelle økonomiske situation.

4.12 Eftersom finanspolitikken forbliver et nationalt anliggende, er den aktuelle betoning af den samlede økonomiske situation i EU ikke særlig relevant ved bedømmelsen af hvert lands politik. De økonomiske retningslinjer bør derfor justeres. I fremtidige retningslinjer bør der fastlægges nationale målsætninger for de overordnede mål, som dog ikke bør være lavere end målene for hele EU, og hvert land bør bedømmes efter, hvordan de opfylder deres målsætninger.

4.13 Med en kraftigere betoning af, hvad hver medlemsstat foretager sig ud fra sine egne økonomiske forudsætninger, og med en kobling til Lissabon-dagsordenens klarere mål for beskæftigelsen kan de økonomiske retningslinjer knyttes nærmere til Lissabon-dagsordenens øvrige målsætninger. Den overordnede økonomiske politik kan blive en mere naturlig del af de nationale reformprogrammer og dermed øge hele tempoet for gennemførelsen af Lissabon-dagsordenen.

5. Løndannelsen og de økonomiske retningslinjer

5.1 I 1999 skabtes det, som i dag kaldes Köln-processen. Dette årlige diskussionsforum mellem Økofin, ECB, Kommissionen og arbejdsmarkedets parter (EFS og Unice/CEEP) om aktuel

politik er lidet kendt. Det har dog sandsynligvis været et værdifuldt bidrag til at øge de involveredes kendskab til hinandens politik og synspunkter vedrørende den økonomiske politik.

5.2 Disse diskussioner finder sted på to niveauer, et ekspertniveau og en gruppe på højt niveau. Møderne finder sted hvert halve år og drejer sig om, hvordan man ser på den aktuelle økonomiske situation og hvilken politik der kræves.

5.3 Fra diskussioner i løbet af 2005 kan man pege på, hvordan såvel analyse som forslag til foranstaltninger adskiller sig. Kommissionen nævner den forbedrede økonomiske situation. ECB understreger, hvor vigtigt det er at føre en tilbageholdende lønpolitik, hvilket naturligvis også er budskabet i Unices indlæg. CEEP taler om behovet for offentlige investeringer. UEAPME taler faktisk ikke kun om betydningen af at se på små virksomheder, men også om at man faktisk er nødt til at acceptere højere inflation. Behovet for generel økonomisk stimulering for at sætte fart i den hjemlige efterspørgsel fremføres af EFS, ligesom det påpeges, at lønninger ikke blot er en udgift men den vigtigste forudsætning for efterspørgslen, og at lønmodtagerne gennem flere år har gjort deres for at holde inflationen nede gennem lønstigninger, som er lavere end produktivitetstigningerne.

5.4 Med en sådan beskrivelse kan man spørge sig selv, om der ikke er brug for en ny start for Köln-processen. Hvordan kan den udvikles? Indtil nu har dialogen i Köln-processen handlet om at mødes og udveksle synspunkter. En mulig udvikling er, at man mellem møderne gennemfører fælles undersøgelser af økonomiske sammenhænge, effekterne af forskellige politikforanstaltninger og tilsvarende spørgsmål. Det skulle kunne føre til en tilnærmelse i synet på den økonomiske virkelighed, man er nødt til at tage udgangspunkt i. Forslaget kan også kædes sammen med EØSU's tidligere forslag om et organ for selvstændige økonomiske studier ⁽¹⁾.

5.5 Et spørgsmål uden samme ideologiske karakter, men som alligevel har afgørende betydning for den førte politik, er statistikens pålidelighed. At alle medlemsstater er i stand til at gøre den nødvendige statistik tilgængelig samtidig, burde være en selvfølge. En bedømmelse af, hvilken politik der skal føres på basis af fejlagtige statistiske oplysninger, er meningsløs. Måske er diskussionerne under Köln-processen det rette sted at understrege kravet til alle berørte parter om at opfylde deres forpligtelser, hvad angår økonomisk statistik. Også Europa-Parlamentet har flere gange fremsat krav om bedre statistik.

5.6 I den formelle struktur kan forandringer måske også føre til en mere aktiv diskussion. Europa-Parlamentets rolle kan eventuelt styrkes. Fra formel tilstedeværelse kunne man tage skridtet videre, således at Parlamentet inden hvert møde skal

⁽¹⁾ EUT C 88/2006, s. 68 — »Styrkelse af den økonomiske forvaltning — Reform af pagten om stabilitet og vækst».

fremlægge en resolution om den økonomiske situation og ønskede politik. En sådan gennemgang skulle kunne afvejes mod den mere formelle redegørelse, som Kommissionen sandsynligvis vil give. Både Økofin og Eurogruppen bør være til stede for at sikre repræsentation fra både den samlede kreds af finansministre og fra de finansministre, som har det direkte ansvar for den finanspolitik, som skal kombineres med ECB's monetære politik.

5.7 Selv om hver part fører sin selvstændige politik — ECB, finansministrene og arbejdsmarkedets parter — er der stærkt behov for det forbedrede samarbejde, vi slår til lyd for. At være selvstændig indebærer ikke, at man ikke deltager i den almene diskussion, og heller ikke, at man ikke skal kunne lytte til gode råd. Der går heller ikke skår af selvstændigheden, hvis man taler om dette offentligt i stedet for altid at hævde, at man foretager alle bedømmelser helt for egen regning og ikke påvirkes af nogen. Finansministrene skal være konsekvente og ikke sige én ting i Bruxelles og agere anderledes derhjemme. For ECB bør det være muligt at gøre som centralbankerne i Storbritannien og Sverige, nemlig offentliggøre referaterne fra deres møder.

6. Sammenhæng mellem inflation og vækst?

6.1 Europa-Parlamentet skrev følgende om de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse den 26. maj 2005: »Væksten i euroområdet og i EU-25 kan ikke varigt nå sit potentielle niveau og er alt for svag, især i de fire vigtigste økonomier i euroområdet. Husholdningernes forbrug er lavt og de økonomiske udsigter for 2005 og 2006 er utilfredsstillende, hvilket bidrager til en fortsat høj ledighed, som kun langsomt vil falde. Skønt renteniveauerne er de laveste siden Anden Verdenskrig, er investeringsviljen fortsat lav.«

6.2 Det klassiske modsætningspar i økonomisk litteratur er inflation og arbejdsløshed. Et godt resultat for den ene synes statistisk set at føre til dårlige resultater for den anden. Vi har, bl.a. med udgangspunkt i beskrivelser som den fra Parlamentet, valgt i stedet at forsøge at finde sammenhænge mellem inflation og vækst.

6.3 Man kan i en given økonomisk situation sammenligne væksten i lande med lav inflation og lande med høj inflation. Man kan også se på, hvordan væksten varierer i et land i forskellige situationer, når inflationen varierer. Vore tabeller kan måske ikke betegnes som videnskabelige, men de giver os et tydeligt fingerpeg om, at kendskabet til sammenhængen mellem inflation og vækst er vigtigt for at kunne finde frem til det rette polymix.

6.4 Når man ser på lande med relativt høj inflation og høj vækst og på den anden side lande med lav inflation og lav vækst, så bør en naturlig følge være at se, om der er mere end

en statistisk sammenhæng mellem inflation og vækst. For at se, om de sammenhænge, som findes, virkelig er årsagssammenhænge, må man først rense for, at man kan have forskellige økonomiske situationer, frem for alt forskellige udviklingsniveauer (BNP). Man må også undersøge, om det er en særlig type økonomisk politik, man har ført, som kunne fremme høj respektive lav vækst ved forskellige inflationsniveauer. Det gør, at man ofte må se på visse lande og måske ikke kan drage konklusioner om generelle sammenhænge mellem inflation og vækst.

6.5 Vækstraten er virkelig et problem, i hvert fald for de 15 »gamle« EU-lande. Ifølge statistikker fra Kommissionen kan man se, at disse lande har haft så lav en vækst, at de årligt har tabt ca. en halv procentenhed af BNP sammenlignet med andre i-lande (1995-2005) ⁽²⁾. I samme periode har den indenlandske efterspørgsel i disse lande tabt ca. 1 procentenhed i forhold til de andre i-lande. De forholdsvis gode år efter årtusindskiftet var helt afhængige af en øget efterspørgsel efter europæiske produkter fra andre lande. En analyse af årsagerne bag denne nærmest katastrofale udvikling i væksten er nødvendig for at finde en bedre politik i fremtiden.

6.6 Denne beskrivelse af »omkostningerne« ved lav inflation kan sammenlignes med en anden beskrivelse af omkostningerne ved høj inflation i et brev fra ECB's formand Wim Duisenberg til Parlamentet: »ECB's kvantitative definition af prisstabilitet afspejler sunde og veletablerede økonomiske kriterier. Ved bare at tage hensyn til lave stigningstakter i prisniveauet muliggør den en minimering af inflationens omkostninger, som er velkendte for offentligheden og som er dokumenteret grundigt i litteraturen.«

6.7 Når man søger efter det optimale mål for inflationen, er det vigtigt, at man både forhindrer de omkostninger, som kan opstå som følge af høj inflation, og de omkostninger, som skyldes vanskeligheden med at sikre tilstrækkelig vækst. Det er også nødvendigt at indse, at inflationen i sig selv hverken er løsningen eller problemet. Det er derimod den smidighed i økonomien, som en vis inflation tillader, henholdsvis de katastrofale konsekvenser for tilliden, den langsigtede planlægning og indkomstfordelingen, som kan opstå ved høj inflation.

6.8 Bilaget indeholder oplysninger om inflation (HICP og den »underliggende inflation«) og vækst (real forøgelse af BNP) for EU-landene. Tallene begynder det år, ECB indledte sin virksomhed.

6.8.1 Generelt har det været en periode med lav inflation og lav vækst. En næsten acceptabel vækst har man kun observeret i 2001 og 2002 samt for nogle lande fra og med 2004. For næsten alle disse lande følger inflationen og væksten hinanden. Efter de indledende års (1999-2000) vækst på grund af høj efterspørgsel fra resten af verden har EU's egen efterspørgsel

⁽²⁾ Kommissionens database AMECO (http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/annual_macro_economic_database/amecon_en.htm). EU-15's vækst i BNP jævnført med en referencegruppe af i-lande (nemlig USA, Canada, Japan, Korea, Australien, New Zealand, Norge og Schweiz).

ikke kunnet skabe en tilstrækkelig vækst. Både i disse år og i forbindelse med den seneste tids opsving er inflationen ikke nået særligt langt over 2 procent.

6.8.2 Man skulle kunne give forskellige kommentarer for alle lande, men vi vil blot nævne nogle få:

Nogle lande afviger fra situationen i flertallet af lande med lav inflation og lav vækst. Irland har med høj vækst og høj inflation kunnet fastholde en højere vækst samtidig med, at inflationen er faldet. Grækenland kombinerer en høj vækst med en høj inflation. Italien og Portugal ligger for højt med inflationen og har stort set ingen vækst. For Spaniens tilfredsstillende vækst har man fået en inflation på over 2 procent. I den spanske debat kan man se, hvordan væksten er det, borgerne har været optaget af, mens en så forholdsvis høj inflation kun bekymrer økonomerne. Et ekstremt resultat er Finlands høje vækst i 2004 kombineret med en ikke-eksisterende inflation (delvis som følge af en sænket alkoholskat). I Slovenien har man haft held med gradvist at mindske inflationen og samtidig fastholde en temmelig høj vækst. Litauen har haft en høj vækst og lav, men voksende inflation. Tjekkiet har øget sin vækst uden at øge inflationen, mens væksten i Estland nu ligger på et endnu højere niveau, men prisen for dette har været en stigende inflation. Letland har øget sin vækst, så den er den højeste i EU, men med en ekstremt forøgelse af inflationen. 6.8.3 Hvis man tolker inflationen som mål for den generelle efterspørgsel i en økonomi, så har begge størrelser altså med få undtagelser været for lave. Med de vanskeligheder, der er forbundet med at gennemføre tilstrækkelige omstillinger i økonomien, når de samlede prisændringer er små, har inflationen været en bremsekloks for væksten. En sådan påstand har ikke været *comme-il-faut*, skønt det er alment accepteret, at en vis inflation er nødvendig som smøremiddel i en dynamisk økonomi. I vor tids globaliserede økonomi er dynamiske ændringer blevet en forudsætning for at klare den internationale konkurrence.

6.8.4 Stabiliteten og tilliden til den monetære politik er ikke afhængig af et inflationsniveau på under 2 procent. Et noget højere niveau som mål for prisstabilitet bør ikke kunne rokke ved stabiliteten. Det afgørende er snarere, at man ved, at der er vilje og evne til at kontrollere inflationen, så det mål, man vælger, opfyldes.

6.9 En fortsat analyse kan gennemføres med tidsserier for den underliggende inflation. Bortset fra 2005 er forskellen mellem forbrugerprisindekset og prisudviklingen eksklusivt energipriser temmelig lille. En dybere undersøgelse af, hvilken politik der er blevet ført i lande med en god relation — lav

inflation i forhold til vækst — bør danne grundlag for en fremtidig benchmarking.

6.10 Bilaget indeholder også oplysninger om produktiviteten pr. arbejdstime. Tallene viser ikke udviklingen i hvert enkelt land, men landenes udvikling i forhold til den gennemsnitlige produktivitet i EU-15. Det, man kan læse ud af tallene, er altså, om et land har nærmet sig gennemsnittet.

6.10.1 Relationerne burde ikke kunne have ændret sig særlig hurtigt i løbet af seks år, og det stemmer da også for hovedparten af lande. Der er dog nogle, som afviger. Grækenland nærmer sig fra et lavt produktivetsniveau i hastigt tempo de andre. Irland ligger nu over gennemsnittet og fortsætter med at øge produktiviteten. Italien har i denne periode haltet bag efter de andre. Det samme gælder Portugal, som desuden lå på et meget lavt niveau i begyndelsen af perioden.

6.10.2 Også her kan det være interessant med mere tilbunds-gående undersøgelser. I hvor stor udstrækning har f.eks. ændringer i produktiviteten været årsag til forskellene i vækst? Hvor stor en del af forskellene i produktivetsstigning skyldes forskelle i investeringer og innovationer? Hvordan fører forskellene i uddannelsessystemerne til forskelle i innovationsgraden? Hvilke andre metoder er der til at øge produktiviteten? EØSU vil derfor opfordre Kommissionen til at studere sammenhængen mellem de overordnede mål for vækst og beskæftigelse og f.eks. produktivetsstigninger og inflationsniveauer.

6.11 En foreløbig konklusion om statistikken for inflation og vækst kan dog allerede nu være, at der er brug for en bedre samordning mellem penge- og finanspolitikken, hvor prisstabilitet, vækst og beskæftigelse bliver centrale mål for alle beslutningstagere i den økonomiske politik: ECB, Kommissionen, Økofin, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne. Når alle aktører har alle tre mål som udgangspunkt for deres politikforslag, tvinges de alle til at se på konsekvenserne af deres forslag. Foranstaltninger, som er udmærkede til at opnå prisstabilitet i en bestemt økonomisk situation, kan være helt forkerte i en anden. De kan i visse situationer styrke væksten og beskæftigelsen, men i andre situationer har de den modsatte effekt.

6.12 Et eksempel på en ny erkendelse inden for ECB, som kan danne udgangspunkt for en ny samlet politik, kan man læse i ECB's Monthly Bulletin fra februar 2004. Der nævnes som de vigtigste faktorer for at få investeringerne i gang: tilstrækkelig rentabilitet, adgang til tilstrækkelig finansiering og tilstrækkelige forudsætninger for efterspørgslen.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Centralbank »Tredje rapport om de praktiske forberedelser til den fremtidige udvidelse af euroområdet«

KOM(2006) 322 endelig

(2006/C 324/22)

Den 13. juli 2006 besluttede Europa-Kommissionen under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Den 4. juli 2006 henviste Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006, **Metka Rokсандič** til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 102 stemmer for, 1 imod og 4 hverken for eller imod.

1. Sammenfatning

1.1 EØSU finder, at Kommissionen i sin meddelelse præcist og udtømmende fremlægger de igangværende forberedelser til euroens indførelse i Slovenien samt de fremskridt, som er blevet gjort af de ti øvrige medlemsstater, der skal indføre euroen, når de har opfyldt kriterierne herfor.

1.2 EØSU henstiller, at Kommissionen under udarbejdelsen af sine fremtidige rapporter og anbefalinger vedrørende yderligere udvidelser af euroområdet tager hensyn til og så vidt muligt følger udvalgets henstillinger.

2. Kommissionens meddelelse

2.1 Kommissionens meddelelse er en regelmæssig årsrapport — den tredje af slagsen siden 2004 — om de fremskridt, der er gjort i de 11 medlemsstater ⁽¹⁾, som skal indføre euroen og tiltræde euroområdet, når de opfylder de hertil opstillede kriterier. Denne rapport er som følge af den planlagte udvidelse af euroområdet med Slovenien den 1. januar 2007 ⁽²⁾ blevet udfærdiget forud for den sædvanlige frist i november og omfatter en detaljeret evaluering af de igangværende forberedelser i denne medlemsstat. I rapporten gøres deres ligeledes status over de igangværende praktiske forberedelser på nationalt plan i de øvrige ti medlemsstater.

2.2 I forbindelse med udvidelsen af euroområdet, som henhører under medlemsstaternes politiske og økonomiske ansvarsområde, fremhæver Kommissionen betydningen af en omhyggelig planlægning samt dybtgående og omfattende praktiske forberedelser, hvori den offentlige og private sektor samt den brede offentlighed bør inddrages. Kommissionen anfører til slut, at der er behov for at fremskynde forberedelserne i de øvrige medlemsstater og styrke de fleste nationale planer for indførelsen af euroen.

⁽¹⁾ Alle de nye medlemsstater, som tiltrådte EU den 1. maj 2004, har dispensationsstatus i medfør af tiltrædelsestraktatens artikel 4. Sverige har haft dispensationsstatus siden maj 1998.

⁽²⁾ Rådets afgørelse 2006/495/EF og Rådets forordning (EF) nr. 1086/2006, begge af 11.7.2006.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Dette er den første rapport om de praktiske forberedelser til udvidelsen af euroområdet fra Kommissionen, som EØSU behandler, selv om der er tale om den tredje af slagsen siden oprettelsen af euroområdet i 2002. Det skal ikke desto mindre påpeges, at indførelsen af euroen ikke må betragtes og behandles som udelukkende et teknisk projekt, men derimod som en større forandringsproces med økonomiske, monetære og sociale følger.

3.2 Der hersker ingen tvivl om, at medlemsstaterne selv er ansvarlige for at sikre en vellykket indførelse af euroen. Det bør dog understreges, at det er nødvendigt at inddrage alle civilsamsfundsorganisationer, eftersom de repræsenterer specifikke samsfundsgrupper og deres aktiviteter i denne proces i samtlige de medlemsstater, som skal indføre euroen. Den aktuelle udvidelse af euroområdet vil foregå særskilt i de enkelte medlemsstater og ikke samtidig i de tolv medlemsstater, hvilket var tilfældet med indførelsen af euroen i 2002. EØSU konstaterede i 2001, at der ikke alene var blevet afsat mange midler til denne proces, men at de berørte parter også havde deltaget aktivt i processen, og at befolkningen havde været velforberedt og fuldt ud inddraget ⁽³⁾. Det er meget vigtigt og i særdeleshed nødvendigt at sikre de samme betingelser i Slovenien, nu hvor landet er blot tre måneder fra at skulle indføre euroen.

3.3 Opinionsundersøgelser ⁽⁴⁾ viser, at offentligheden i Slovenien er den, som er mest velinformeret om euroen i alle de medlemsstater, som skal indføre euroen. De oplysningskampanjer, som er blevet gennemført med national og europæisk økonomisk støtte, har i høj grad bidraget hertil. Det vækker

⁽³⁾ EFT C 155 af 29.5.2001.

⁽⁴⁾ Jf. bilag til Kommissionens tredje rapport, arbejdspapir, SEK(2006) 785, s. 25.

ikke desto mindre bekymring, at offentligheden i Slovenien ifølge den seneste undersøgelse foretaget af Eurobarometer i april 2006 også er den mest skeptiske omkring virkningerne af euroens indførelse på inflationen. Denne skepsis er endda større end den skepsis, som man finder i de medlemsstater, der er mest skeptiske omkring euroen ⁽⁵⁾.

3.4 En overvågning af priserne på varer og tjenesteydelser, navnlig inden for den offentlige sektor, i tiden op til indførelsen af euroen og i en vis periode efter indførelsen kan bidrage væsentligt til at mindske offentlighedens skepsis over for indførelsen af euroen. Man kan også på denne måde mindske risikoen for ubegrundede prisforhøjelser og afrunding opad ved omregningen til euro. I Europa-Parlamentets resolution om udvidelsen af euroområdet ⁽⁶⁾ nævnes lignende problemer.

3.5 Et frivilligt samarbejde mellem forbrugerorganisationerne og de erhvervsdrivende hilses velkomment, men er ikke i sig selv tilstrækkeligt. Offentliggørelsen af resultaterne af overvågningen af priserne på varer en gang i kvartalet frem til indførelsen af euroen synes ikke at være nok til at mindske den negative opfattelse, som offentligheden har af følgerne af euroens indførelse.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

4. Specifikke bemærkninger

4.1 EØSU foreslår, at Kommissionen anbefaler, at medlemsstaterne under deres forberedelser til euroens indførelse og som supplement til de nødvendige oplysningskampagner er særligt opmærksomme på at sikre, at alle interessegrupper bliver inddraget i processen med hjælp fra civilsamfundsorganisationerne. Til dette formål bør medlemsstaterne afsætte finansielle midler til at uddanne og forberede de forskellige interessegrupper til en tilværelse med den nye valuta.

4.2 Man bør gøre sig seriøse overvejelser om indførelsen af ordninger for overvågning af priserne på offentlige tjenesteydelser samt overvågning af månedlige prisændringer for varer og tjenesteydelser generelt i seks måneder forud for indførelsen af euroen og mindst et år efter dens indførelse. Medlemsstaterne vil således fremover kunne undgå at begå de samme fejl, som blev begået i 2002 og i de efterfølgende udvidelser af euroområdet.

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁵⁾ Ibid, s. 31.

⁽⁶⁾ Europa-Parlamentets resolution om udvidelsen af euroområdet af 1.6.2006, pkt. 12.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om de nærmere regler til gennemførelse af forordning (EF) nr. 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger«

KOM(2006) 16 endelig — 2006/0006 (COD)

(2006/C 324/23)

Rådet besluttede den 24. februar 2006 i henhold til artikel 149 i EF-traktaten at anmode Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om en udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede Wolfgang Greif til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. september 2006.

På grund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede Wolfgang Greif til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006, følgende udtalelse med 118 stemmer for, ingen imod og 3 hverken for eller imod:

1. EØSU'S vigtigste politiske budskaber

1.1 EØSU hilser forordningen om gennemførelse af den nye forordning nr. 883/2004 om koordinering af anvendelsen af de nationale sociale sikringsordninger velkommen som et vigtigt skridt hen imod bedre betingelser for den frie bevægelighed i EU.

1.2 EØSU finder det passende, navnlig i løbet af indeværende »Europæiske År for Arbejdstagernes Mobilitet« at opfordre medlemsstaterne til at tilstræbe, at den gennemførelsesforordning, Kommissionen her foreslår, snarest muligt træder i kraft. Først da bliver anvendelsen af den nye forordning nr. 883/2004 mulig, så de deri indeholdte forbedringer og forenklinger kan gennemføres.

1.3 En hurtig vedtagelse ville være mere end et symbol, da det jo i virkeligheden drejer sig om at gøre noget konkret for borgerne i Europa for at øge mulighederne for mobilitet. Anvendelsen af forordning nr. 883/2004 og den her behandlede gennemførelsesforordning vil føre til talrige forenklinger, præciseringer og forbedringer for samtlige brugere i form af socialretlig koordinering.

1.4 EØSU bifalder navnlig det udvidede personlige og saglige anvendelsesområde og samtlige bestemmelser til forbedring af samarbejdet mellem de sociale sikringsinstitutioner.

1.5 EØSU opfordrer Kommissionen til snarest muligt at tage skridt til at tilpasse samtlige de forordninger og aftaler, som udvider anvendelsesområdet for koordinering af de sociale sikringsordninger til også at omfatte EØS, Schweiz, Grønland samt tredjelandstatsborgere. De pågældende forordninger og aftaler har alle en reference til forordning nr. 1408/71 og gennemførelsesforordning nr. 574/72 hertil. De tilsvarende ændringer i den nye forordning nr. 883/2004 må vedtages, inden denne gennemføres.

1.6 Hvad angår implementering af bedre og hurtigere procedurer til udveksling af data, anerkender EØSU de muligheder, der ligger i besparelser i administrationsomkostninger, og fordelene i form af en hurtigere procedure for forsikringstagerne ved grænseoverskridende forhold. EØSU mener imidlertid ikke, at en hurtigere fremsendelse af data i sig selv vil medføre et gennembrud. Den ønskede effektivitet m.h.t. sagsbehandlingstid vil kun kunne opnås, hvis medlemsstaternes sociale sikringsinstitutioner samtidig sikres tilstrækkeligt og velkvalificeret personale og tilsvarende tekniske ressourcer.

1.7 I forbindelse med den elektroniske dataoverførsel mellem institutionerne i medlemsstaterne, som nu bliver en hovedregel, er EØSU endvidere betænkelig ved, at der i denne forbindelse er tale om en række følsomme personrelaterede data (om bl.a. sundhed, uarbejdsdygtighed og arbejdsløshed). Det skal derfor ubetinget være garanteret, at disse data er sikret tilsvarende og ikke kan komme i de forkerte hænder.

1.8 EØSU foreslår endvidere at gøre brug af erfaringerne ved implementeringen af det europæiske sygeforsikringskort, også hvad angår de aktuelle mangler i den praktiske anvendelse i de enkelte medlemsstater. De enkelte lande opfordres til at træffe passende foranstaltninger, som sætter EU-borgerne i stand til at drage fuld nytte af bestemmelserne, navnlig på sygeforsikringsområdet.

1.9 EØSU går helhjertet ind for de foranstaltninger i gennemførelsesforordningen, der skal give større retssikkerhed og gennemsigtighed for brugerne af den nye koordineringsforordning. Tidligere er det f.eks. forekommet mellem medlemsstaterne, at gæld som følge af afregning mellem institutionerne ikke blev betalt selv efter flere år. EØSU håber, at den mellemstatslige betalingsmoral vil blive højnet betydeligt. Der vil imidlertid fortsat være et gennemførelsesefterslæb for inddrivelse af fordringer mellem de sociale sikringsinstitutioner.

1.10 EØSU stiller det spørgsmål, om bestemmelserne i forordningen og gennemførelsesforordningen — navnlig inddragelsen af ikke-erhvervsaktive personer under forordningens personlige anvendelsesområde — ikke kunne udløse en udvikling hen imod en svækkelse af de veludviklede sociale ordninger i EU og en gradvis udhuling af ydelser. Udvalget anser det i den sammenhæng for nødvendigt, at der stilles sammenlignelige og tydelige data til rådighed, som viser den nuværende og fremover forventede grænseoverskridende forbindelse mellem sundheds- og socialydelser i EU. Forandringer, der har at gøre med anvendeligheden af forordning nr. 883/2004, er navnlig interessante.

1.11 EØSU opfordrer endelig Kommissionen og medlemsstaterne til at forstærke indsatsen for at bevidstgøre de potentielle brugere af forordningen om fordelene ved koordinering af de sociale sikringsordninger. Efter EØSU's mening må der omgående tages de nødvendige forberedende skridt til en sådan kampagne.

2. Indledning

2.1 Fællesskabsbestemmelserne om koordinering af de nationale sociale sikringsordninger er for nærværende fastsat i forordning (EØF) nr. 1408/71 og gennemførelsesforordningen (EØF) nr. 574/72. Disse to forordninger er i årenes løb flere gange blevet ændret og ajourført. Forordning 1408/71 skal erstattes af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 883/2004, som allerede blev vedtaget den 29. april 2004.

2.2 Disse forordninger om koordinering af de nationale sociale sikringsordninger tager sigte på at træffe de nødvendige foranstaltninger, således at personer, der er dækket, kan rejse til en anden medlemsstat, opholde sig dér eller bo dér uden at miste deres ret til social sikring. For at garantere, at denne ret bibeholdes, er der i forordningerne fastsat forskellige bestemmelser, der afspejler de specifikke behov inden for de forskellige grene af den sociale sikring samt generelle principper, der gør det muligt at få koordineringen til at fungere. Der er således tale om en koordinering og ikke en harmonisering af ordningerne.

2.3 I henhold til artikel 89 i den nye forordning 883/2004 fastsættes de nærmere regler for gennemførelsen af denne i en særskilt forordning. Først når denne gennemførelsesforordning (KOM(2006) 16 endelig), som har foreligget som udkast siden den 31. januar 2006 og er genstand for nærværende udtalelse fra EØSU, bliver vedtaget, kan den ikrafttrådte nye forordning 883/2004 anvendes. Indtil den bliver vedtaget, gælder forordning 1408/71 og gennemførelsesforordningen 574/72 fortsat ubegrænset.

2.4 Opsplitningen mellem grundforordning og gennemførelsesforordning har vundet indpas i den fællesskabsretlige behandling af koordineringen af de sociale sikringsordninger i medlemsstaterne. I grundforordningen fastlægges principperne, gennemførelsesforordningen omhandler mere det »tekniske«.

2.4.1 Det foreliggende udkast til en gennemførelsesforordning kan derfor betragtes som en slags brugsanvisning til forordning (EF) nr. 883/2004. Det gælder således her om at afklare alle verserende spørgsmål af administrativ og procedureteknisk art samt behandle bestemte aspekter ved den fælles koordinering, som kræver specifikke procedurer.

2.4.2 For eksempel skal det med hensyn til alderspensionerne præciseres, hvordan forsikringstagerne skal forholde sig for at ansøge om pension, hvilken institution de skal indgive ansøgningen til, hvis de har arbejdet i flere medlemsstater, hvordan institutionerne indbyrdes udveksler informationer for at tage højde for de pågældendes samlede forsikringsforløb, og hvordan institutionerne, hver for sin del, beregner den pension, som skal betales.

2.5 Alligevel er sondringen mellem det »princielle« og det »tekniske« i praksis ikke foretaget helt så klart. I den foreliggende gennemførelsesforordning kan man finde nogle punkter, som logisk set skulle høre ind under grundforordning 883/2004.

2.5.1 Forhandlingerne vedrørende forordning 883/2004, som varede i mere end seks år, blev heldigvis afsluttet med et positivt resultat i april 2004 inden den sidste udvidelsesrunde i EU, hvorved en yderligere udsættelse blev forhindret. Derved blev dele af forordning 883/2004 ufuldendt (f.eks. delvist tomme bilag, især bilag XI). Den nu fremlagte gennemførelsesforordning skal derfor også indeholde bestemmelser om nogle substantielle forhold, som egentlig burde høre ind under grundforordning 883/2004. Der er i den forbindelse især tale om aspekter vedrørende modregning mellem de sociale sikringsinstitutioner. Hvad angår borgernes rettigheder, findes der ingen uafklarede substantielle punkter.

2.5.2 Inden for rammerne af EØSU's udtalelse skal der især fokuseres på de omtalte substantielle spørgsmål.

3. Hovedpunkterne i gennemførelsesforordningen

3.1 Med nærværende gennemførelsesbestemmelser skal følgende opnås:

- Forenkling og »strømning« af lovbestemmelser og administrative regler;
- Afklaring af rettigheder og pligter for alle, der er involveret i koordineringen af de sociale sikringsordninger (sociale sikringsinstitutioner, kompetente myndigheder, arbejdsgivere og forsikringstager, arbejdstager og selvstændige erhvervsdrivende);
- Forbedring af koordineringspraksissen mellem de sociale sikringsinstitutioner for at undgå, at den administrative byrde primært ligger hos forsikringstagerne;

- Enklere procedurer for forsikringstagerne for refusion eller betaling af ydelser ved sager, som går på tværs af grænser, samt afkortelse af svar- og behandlingsfrister;
- Implementering af bedre og hurtigere procedurer til udveksling af data (især fremme af anvendelsen af elektroniske procedurer til informationsudveksling og arbejdet med elektroniske dokumenter);
- Nedsækering af de administrative omkostninger (bl.a. via mere effektiv refusion af fordringer mellem de sociale sikringsinstitutioner);
- Fremskridt i bekæmpelsen af svig og misbrug (bl.a. via effektive mekanismer til inddrivelse af fordringer på tværs af grænser).

3.2 Den nye gennemførelsesforordning adskiller sig i sin struktur væsentligt fra forordning 574/72 om gennemførelse af forordning 1408/71. Det skyldes især, at den nye gennemførelsesforordning i sin opbygning følger den nye grundforordning 883/2004, som på nogle punkter substantielt adskiller sig fra grundforordning 1408/71. Først og fremmest skal der her nævnes forskellene på de personer og sager, der er dækket. I begge tilfælde er anvendelsesområdet udvidet i den nye forordning 883/2004 i forhold til den p.t. gældende forordning 1408/71. Desuden fokuseres der i den nye forordning 883/2004 på almindelige bestemmelser og definitioner til forskel fra specielle bestemmelser i kapitlerne om de enkelte forsikringsgrene i forordning 1408/71.

3.2.1 Forordning 1408/71 var oprindeligt kun tænkt for arbejdstagere og deres familiemedlemmer. I begyndelsen af 1980'erne blev anvendelsesområdet udvidet til også at omfatte selvstændige erhvervsdrivende. I slutningen af 1990'erne også tjenestemænd og studerende.

3.2.2 En forudsætning for det personlige anvendelsesområde var et statsborgerskab i en medlemsstat eller som statsløs eller flygtning bopæl i en medlemsstat. Det omfatter også familimedlemmer og efterladte.

3.2.3 Efterladte er også omfattet, såfremt de har statsborgerskab i en medlemsstat; i dette tilfælde er det ikke statsborgerskabet for den person, hvorfra rettighederne afledes, som er relevant.

3.2.4 Forordning 883/2004 gælder nu for alle EU-borgere, som er forsikret inden for rammerne af national lovgivning, da også ikke-erhvervsaktive er omfattet fuldt ud.

3.2.5 Det saglige anvendelsesområde er også blevet udvidet i forhold til forordning 1408/71. Den nye forordning 883/2004 omfatter foruden de eksisterende ordninger også efterløn og ydelser ved faderskab, som ligestilles med ydelser ved moder-

skab. Til forskel fra forordning 1408/71 er ydelser i form af forskud på underhold dog ikke længere omfattet af forordning 883/2004.

3.2.6 Forordning 883/2004 gælder nu for alle retsregler, som vedrører følgende grene inden for social sikring: a) ydelser ved sygdom; b) ydelser ved moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab; c) ydelser ved invaliditet; d) ydelser ved alderdom; e) ydelser til efterladte; f) ydelser ved arbejdsulykker og erhvervsygdomme; g) ydelser ved dødsfald; h) arbejdsloshedsydelse; i) efterløn; j) familieydelse.

3.3 Udvidelsen af anvendelsesområdet gør det nødvendigt at indføre nye regler og procedurer, som er skræddersyet til disse persongrupper. Hertil hører f.eks. bestemmelserne om, hvilken lovgivning der skal anvendes ved medregning af børnepasningsperioder for så vidt angår personer, der aldrig har haft lønnet beskæftigelse eller udøvet selvstændig virksomhed, i de forskellige medlemsstater, hvor de har været bosat.

3.4 I sin opbygning følger den fremlagte gennemførelsesforordning opbygningen i grundforordning 883/2004: I afsnit 1 behandles de almindelige bestemmelser, i afsnit 2 den lovgivning, der skal anvendes, i afsnit 3 de særlige bestemmelser for de forskellige kategorier af ydelser efterfulgt af finansielle bestemmelser (afsnit 5) samt overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser. I de særlige bemærkninger til de enkelte artikler i forordningen vil EØSU fokusere på de almindelige bestemmelser samt på den lovgivning, der skal anvendes, og i mindre grad på detaljer i de enkelte ydelseskategorier.

3.4.1 Bilagene i gennemførelsesforordningen er for nærværende stadig tomme og skal fyldes ud. De omfatter: Gennemførelsesbestemmelser til bilaterale overenskomster, som forbliver i kraft, og nye gennemførelsesbestemmelser til bilaterale overenskomster (bilag 1), særlige ordninger for tjenestemænd (bilag 2), medlemsstater, der refunderer udgifter til naturalydelser på grundlag af faste beløb (bilag 3) og den allerede nævnte liste over de kompetente myndigheder og institutioner (bilag 4).

3.5 Derudover tilsigter mange foranstaltninger og procedurer i forordningen at skabe større klarhed over de kriterier, som skal anvendes af medlemsstaternes institutioner inden for rammerne af forordning 883/2004.

3.5.1 Således blev mange definitioner sammenfattet i de almindelige bestemmelser i afsnit 1 i forordning 883/2004, som i forordning 1408/71 er spredt over forskellige kategorier inden for social sikring, og hvor de i visse tilfælde reguleres inkonsekvent. Det giver mere vægt til de generelle definitioner og færre bestemmelser i de enkelte kapitler. Således behandles hver forsikringsklasse i den nye forordning ikke som en »verden for sig«, hvor de relevante bestemmelser skal behandles.

3.5.2 Også artikel 5 (assimilering af fakta) udgør et vigtigt skridt. I henhold til dette princip skal forhold eller begivenheder, som er indtrådt i en anden medlemsstat, behandles, som om de var indtrådt i eget land.

3.6 Indholdet i grundforordningen og gennemførelsesforordningen vedrører kun grænseoverskridende forhold mellem mindst to medlemsstater. Kun i disse situationer er der for forsikringstagerne eller arbejdsgiverne yderligere krav, f.eks. meddelelse om udsendelse til den sociale sikringsinstitution. Hvilke andre forpligtelser forsikringstagerne eller arbejdsgiverne har i den kompetente medlemsstat, er fortsat et anliggende for medlemsstaterne og berøres ikke af grundforordningen eller gennemførelsesforordningen.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU bifalder udkastet til forordning til gennemførelse af den nye forordning 883/2004 om koordinering af anvendelsen af de nationale sociale sikringsordninger. Dette forslag er et skridt hen imod bedre betingelser for den frie bevægelighed i Unionen. Det indeholder ingen større problemer for de forskellige brugere af lovbestemmelserne og de administrative regler om koordinering af de sociale sikringsordninger i medlemsstaterne og indeholder heller ikke tydeligt problematiske ordninger for forsikringstagerne.

4.2 Forslaget til forordning indeholder tværtimod mange forenklinger, afklaringer og forbedringer. EØSU bifalder især udvidelsen af anvendelsesområdet for personer og sager og alle bestemmelser, der forbedrer samarbejdet mellem de sociale sikringsinstitutioner.

4.2.1 Det udvidede personlige anvendelsesområde har især i de lande, hvor forsikringsbeskyttelsen er knyttet til bopælen, en markant indflydelse på antallet af omfattede personer. I lande, hvor forsikringsbeskyttelsen er knyttet til erhvervs-mæssig beskæftigelse, er virkningen mindre markant; her er der næsten ingen nye persongrupper, som deltager.

4.3 EØSU gentager derfor sit krav, som især er rettet til medlemsstaterne og allerede har været rejst i tidligere udtalelser, nemlig at behandlingen af det foreliggende forslag til gennemførelsesforordning fremmes så meget som overhovedet muligt, og at det tilstræbes, at den hurtigst muligt træder i kraft. Den nye koordineringsforordning og deri indeholdte forbedringer og forenklinger skal træde i kraft så hurtigt som muligt (¹).

4.4 Nærværende udkast til gennemførelse af forordning 883/2004 kommer med nogen tidsforskydelse først ca. halvandet år efter vedtagelsen af forordning 883/2004. Det har nu ligget på bordet siden begyndelsen af 2006. På grund af

kompleksiteten og bredden i de forhold, som skal behandles, men også på grund af de talrige uafklarede spørgsmål er der helt sikkert brug for yderligere nogen tid, indtil alle detaljespørgsmål om håndteringen og om procedurerne i de enkelte medlemslande og institutioner på rådsniveau og i De Administrative Kommissioner vil være afklaret.

4.4.1 Det er planlagt, at gennemførelsesforordningen træder i kraft i begyndelsen af 2008. Som fastlagt i artikel 91 træder forordningen først i kraft efter en frist på 6 måneder efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende. Denne frist forekommer nødvendig, men også tilstrækkelig til at tilpasse systemerne til de nye bestemmelser. En forlængelse af fristen på seks måneder mellem offentliggørelse og ikrafttræden bør under alle omstændigheder undgås.

4.4.2 Med henblik på hurtigt at kunne anvende grundforordningen opfordrer EØSU derfor medlemsstaterne til allerede nu at udstyre deres sociale sikringsinstitutioner med de nødvendige personalemæssige og tekniske ressourcer for at muliggøre denne hurtige omstilling. Eksisterende instrumenter (herunder navnlig TRESS-netværkene (²)), som står til rådighed for og samler aktører og brugere på nationalt plan, skal anvendes til at foretage en evaluering af den praktiske anvendelse af forordningen i de enkelte medlemsstater efter dens ikrafttræden. EØSU opfordrer Kommissionen til at støtte disse foranstaltninger. Det bør i hvert fald undgås, at fristen på seks måneder mellem offentliggørelse og ikrafttræden udvides.

4.5 Der arbejdes også stadig på selve forordningen 883/2004. Her skal specielt nævnes bilag XI. Dette bilag blev ved vedtagelsen i 2004 stående tomt og bliver nu drøftet og behandlet parallelt med udkastet til gennemførelsesforordningen i Rådets arbejdsgruppe.

4.5.1 Bilag XI refererer ikke kun til forordning 883/2004, men også til selve gennemførelsesforordningen. Man kan ikke betragte de to tekster løse fra hinanden. Bilag XI behandler »Særlige bestemmelser for anvendelsen af medlemsstaternes lovgivning«. Indholdet af bilaget fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet i fællesskab og skal senest være klar, når gennemførelsesforordningen træder i kraft.

4.5.2 I dette bilag kan der defineres bestemte procedurer for, hvordan visse lovbestemmelser skal anvendes. Medlemsstaterne forsøger deri at opretholde bestemte nationale bestemmelser. Med mulighed for et stort antal særlige bestemmelser kan bilag XI vise sig at være en særlig følsom del af forordningen. EØSU vil afgive en separat udtalelse herom i umiddelbar tilslutning til nærværende udtalelse.

(¹) Udtalelse fra EØSU om »Sociale sikringsordninger for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende« (ordfører: José Isaiás Rodríguez García Caro) CESE 1065/2005 (EUT C 24 af 31.1.2006).

(²) Training and Reporting on European Social Security (se også: www.tress-network.org).

4.6 En forfølgelse af særinteresser må bl.a. på baggrund af, at Kommissionen har udnævnt 2006 til Det Europæiske År for Arbejdstagernes Mobilitet, ikke yderligere forsinke en ikrafttræden af den nye koordineringsforordning 883/2004 og dermed anvendelsen af alle allerede vedtagne forbedringer. En hurtig vedtagelse ville være mere end et symbol, da det jo i virkeligheden drejer sig om at gøre noget konkret for borgerne i Europa for at øge mulighederne for mobilitet (3).

4.7 EØSU gør opmærksom på, at forordning 1408/71 og gennemførelsesforordningen 574/72 fortsat vil være gældende for bestemte persongrupper i tilfælde af ikrafttræden af forordning 883/2004, såfremt andre forordninger eller overenskomster ikke også ændres (se artikel 90 i grundforordningen og artikel 90 i gennemførelsesforordningen).

4.7.1 Anvendelsesområdet for koordinationsbestemmelserne inden for social sikring i 1408/71 blev i årenes løb udvidet til at omfatte flere persongrupper. Denne udvidelse med flere persongrupper skete imidlertid ikke i selve forordningen 1408/71 eller 574/72, men ved specifikke ekstra forordninger eller overenskomster.

4.7.2 Det vedrører på den ene side anvendeligheden af koordineringsreglerne for tredjelandstatsborgere, deres familiemedlemmer og deres efterladte, som er fastsat i forordning 859/2003. Siden 1. juni 2003 har tredjelandstatsborgere, som lovligt opholder sig i en medlemsstat, været omfattet af koordineringsreglerne på samme måde som EU-borgere. Det skal fastholdes, at inddragelsen af tredjelandstatsborgere under anvendelsesområdet kun vedrører grænseoverskridende forhold vedrørende disse forsikringstager mellem mindst to EU-lande og ikke grænseoverskridende forhold mellem deres hjemland og en EU-stat.

4.7.3 På den anden side har man allerede siden 1994 skullet anvende bestemmelserne i forordning 1408/71 og 574/72 på medlemsstaterne i EØS og på EØS-borgerne. Aftalen med Schweiz om fri bevægelighed, som har været gældende siden 1. juni 2002, udvider koordineringsbestemmelserne også i forhold til Schweiz. Grønland og dets borgere blev omfattet med forordning 1661/85.

4.7.4 Alt det indebar også for EU-borgerne et større geografisk anvendelsesområde. EØS-staterne og Grønland blev lige-stillet med EU-staterne. I tråd med ligebehandlingen af EU-borgere og tredjelandstatsborgere på det sociale område gælder det om at bevare denne tilstand. I disse forordninger er tilsvarende ændringer nødvendige, hvis denne udvidede binding på anvendelsesområdet også skal gælde for forordning 883/2004.

4.8 EØSU kræver med dette i tankerne, at de pågældende forordninger og aftaler, som alle har en reference til forordning 1408/71, så hurtigt som muligt — og senest inden anvendelsen af de nye koordineringsregler herfor — ændres. I fremtiden bør også forordning 883/2004 kunne anvendes med samme udvi-

dede geografiske og personlige gyldighedsområde. Ellers ville de pågældende tredjelandstatsborgere samt borgerne i EØS, Schweiz og Grønland ikke komme ind under denne beskyttelse, og også EU-borgere ville muligvis opleve ulemper ved bestemte grænseoverskridende forhold. I disse situationer skulle forordning 1408/71 fortsat anvendes.

4.8.1 Kommissionen opfordres til så snart som muligt at tage de nødvendige skridt i denne forbindelse. For det første vil der ske en ulige behandling af forskellige borgere med bopæl i EU. For det andet er det også for de sociale sikringsinstitutioner i medlemsstaterne en urimelig merbelastning at skulle anvende to så komplekse forordninger på samme tid.

4.8.2 Desuden skal det bemærkes, at forordning 1408/71 og gennemførelsesforordningen 574/72, hvis disse to forordninger fortsat skal have gyldighed, også fremover jævnligt skal ændres og tilpasses til forandringer, selv når de kun gælder for en lille gruppe begunstigede. Dette er en urimelig belastning for EU's administration og for alle brugere af forordningerne.

4.9 Forordning 883/2004 indeholder også bestemmelser om bedre procedurer med henblik på at opnå en hurtigere og mere pålidelig dataudveksling mellem de sociale sikringsinstitutioner i medlemsstaterne. Dette skal især ske gennem fremme af anvendelsen af elektroniske procedurer for informationsudvekslingen og arbejdet med elektroniske dokumenter.

4.9.1 Mens der hidtil har været fastlagt en afvikling via papirdokumenter, og den elektroniske afvikling kun har været en mulighed, hvis to medlemsstater var enige herom, skal den samlede dataudveksling mellem institutionerne nu som hovedregel foregå elektronisk.

4.9.2 Ud over besparelser i administrationsomkostninger håber man især også på at opnå fordele i form af en hurtigere procedure for forsikringstagerne og reducerede svar- og behandlingsfrister samt hurtigere refusion og betaling af ydelser ved grænseoverskridende forhold.

4.9.3 Forordningsforslaget fastlægger i den forbindelse på ingen måde, at enhver institution skal kommunikere elektronisk med enhver anden institution i EU. Tværtimod er det tilstrækkeligt med et kontaktpunkt i én institution pr. medlemsstat, som har udstyr til at modtage og sende elektroniske data om social sikring, og som sørger for videresendelse til de kompetente institutioner i hjemlandet. Med henblik på en identificering af kommunikationspartnerne skal der ganske vist i henhold til artikel 83 i forslaget etableres en offentligt tilgængelig database. Denne indeholder de »kompetente myndigheder«, de »kompetente institutioner« og »bopælsstedets institutioner« samt »opholdsstedets institutioner«, »kontaktpunkt« og »kontaktorgan« ifølge definition. Denne adgang gør det muligt at erstatte de hidtidige bilag til forordningen med tilsvarende ajourførte lister over institutionerne.

(3) Se også forslag til udtalelse om »ændring af forordning nr. 1408/71« (SOC/213, CESE 920/2006, ordfører: Rodriguez Garcia-Caro, pkt. 5).

4.9.4 EØSU foreslår i denne forbindelse at gøre brug af erfaringerne ved implementeringen af det europæiske sygeforsikringskort, herunder også aktuelle mangler i den praktiske gennemførelse i de enkelte medlemsstater. Især bør det undersøges, hvorvidt eksisterende databaser kan bruges af sygesikringsinstitutioner. Den Administrative Kommission vil her være egnet til at identificere de nødvendige data, som er essentielle for kommunikationen. Herudover bør medlemsstaterne opfordres til at træffe passende foranstaltninger for at sikre, at EU-borgerne, navnlig på sygeforsikringsområdet, fuldt ud kan udnytte fordelene ved de nye bestemmelser.

4.10 EØSU erkender, at den elektroniske videresendelse af data muliggør en hurtigere behandling, som er i forsikringstagerens interesse. I den henseende hilses denne ændring velkommen. EØSU er imidlertid samtidig betænkelig ved, at der i denne forbindelse er tale om en række følsomme personrelaterede data (om bl.a. sundhed, uarbejdsdygtighed og arbejdsløshed). Det skal derfor ubetinget være garanteret, at disse data er sikret tilsvarende og ikke kan komme i de forkerte hænder.

4.10.1 Her gælder ganske vist også alle garantier i eksisterende fællesskabsregler om beskyttelse af fysiske personer ved behandling af personrelaterede data og om fri datatrafik. Disse var fastsat i forordning 1408/71 i artikel 84 og findes i forordning 883/2004 i artikel 77. EØSU kræver alligevel — især på baggrund af den elektroniske dataoverførsel mellem institutionerne i medlemsstaterne, som nu bliver en hovedregel — at der i gennemførelsesforordningen udtrykkeligt bliver gjort opmærksom på, at der er tale om følsomme data, og at der tilvejebringes velegnede mekanismer til at garantere sikkerheden.

4.10.2 EØSU savner under alle omstændigheder en formulering som i artikel 84(5) b i forordning 1408/71, der udtrykkeligt forbyder, at dataene bliver brugt til andre formål end social sikring. En sådan passus skal eksplicit indføres i gennemførelsesforordningens artikel 4.

4.11 Man bør imidlertid ikke overvurdere fordelene ved anvendelse af elektroniske midler til udveksling af data mellem de sociale sikringsinstitutioner. Der vil uden tvivl ske en hurtigere fremsendelse af data. Til dette formål er det ofte nødvendigt at foretage en omstrukturering af de nationale institutioner.

4.11.1 Det er dog tvivlsomt, om en hurtigere fremsendelse af data faktisk medfører væsentlige fordele for forsikringstagerne. For fremsendelsestiden er som regel relativt ubetydelig i forhold til den samlede tid, det tager at behandle en sag. Visse sager vil på grund af deres kompleksitet (især på pensionsforsikringsområdet: mellemstatslige delydelser, pro rata-metode osv.) fortsat kræve specifik behandling og ikke eller ikke kun kunne klares med en uforholdsmæssig anvendelse af EDB-programmer. Det vil være nødvendigt, at disse sager behandles manuelt, dvs. af sagsbehandlere.

4.11.2 EØSU mener således ikke, at en hurtigere fremsendelse af data og fakta i sig selv vil medføre et gennembrud. Den ønskede effektivitet med hensyn til sagsbehandlingstider vil kun kunne opnås ved at sikre institutionerne i medlemsstaterne tilstrækkelig dækning med velkvalificeret personale samt passende tekniske ressourcer.

4.11.3 EØSU opfordrer derfor medlemsstaterne til straks at forberede personalet i de sociale sikringsinstitutioner på de nye bestemmelser i grundforordningen og gennemførelsesforordningen. En sådan undervisning og træning af personalet er bydende nødvendig. EØSU opfordrer Kommissionen til inden for rammerne af sine beføjelser at iværksætte passende initiativer, som understøtter medlemsstaterne i dette forehavende. Der er navnlig behov for fællesskabsmidler til træningsprogrammer og eventuelt også medvirken i uddannelsesstatlag.

4.12 Da de sociale sikringsordninger, som er omfattet af forordning 883/2004, er baseret på solidaritet mellem alle forsikringstagerne, bør der indføres mekanismer til en mere effektiv inddrivelse af fordringer vedrørende uberettiget modtagne ydelser eller af bidrag, som forsikringstagerne eller de, der har pligt til at betale bidrag, ikke har indbetalt.

4.12.1 EØSU er enig med Kommissionen i, at strammere procedurer til afkortning af fristerne for betaling af disse fordringer mellem medlemsstaternes institutioner forekommer at være af afgørende betydning for at bevare tilliden til udvekslingerne.

4.12.2 Gennemførelsesforordningen indeholder således bestemmelser om fælles frister til at opfylde visse forpligtelser eller fuldføre visse administrative trin, som skal bidrage til at strukturere forholdet mellem forsikringstagerne og institutionerne og gøre det klarere.

4.12.3 Derudover er der — analogt med direktiv 76/308/EØF om gensidig bistand ved inddrivelse af fordringer i forbindelse med visse bidrag, afgifter, skatter og andre foranstaltninger — planlagt procedurer for gensidig bistand mellem institutionerne. Desuden indføres der renter på bidragsgæld, hvilket skal højne betalingsmoralen.

4.12.4 EØSU bifalder udtrykkeligt alle disse foranstaltninger, som er fastsat i gennemførelsesforordningen for at give større retssikkerhed og gennemsigtighed for brugerne af den nye koordineringsforordning. Tidligere er det f.eks. forekommet mellem medlemsstaterne, at gæld som følge af afregning mellem institutionerne ikke blev betalt selv efter flere år. EØSU håber, at den mellemstatslige betalingsmoral bliver højnet betydeligt. Der vil imidlertid fortsat være et gennemførelsesefterslæb for inddrivelse af fordringer mellem de sociale sikringsinstitutioner.

4.13 EØSU bifalder desuden den større fleksibilitet i den nye gennemførelsesforordning i forhold til forordning 574/72 om gennemførelse af 1408/72, som fortsat gør det muligt for medlemsstaterne at gennemføre noget bedre på bilateralt plan end krævet i gennemførelsesforordningen, såfremt den begunstigedes interesser og koordineringsfunktionen i den forbindelse ikke bringes i fare. I overensstemmelse med dette princip, ifølge hvilket denne fleksibilitet ikke må være på bekostning af de begunstigede, går EØSU imidlertid ind for en anden og skarpere formulering i artikel 9 end den, der går ud på, at »ydelsesmodtagernes rettigheder ikke må forringes«. Det skal især eksplicit fastholdes, at en anderledes gennemførelse for eksempel ikke kan medføre længere frister eller yderligere administrative procedurer.

4.14 EØSU opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at styrke de foranstaltninger, der informerer alle brugere af forordningen om ordningerne og fordelene ved koordinering af de sociale sikringsystemer, herunder ændringer i anvendeligheden af forordning 883/2004. Disse informationer skal gives til virksomheder samt alle forsikrede, herunder beskæftigede inden for alle mulige forskellige områder, fra lønmodtagere til beskæftigede i den uformelle sektor. EØSU mener, at de nødvendige forberedelser hertil omgående bør indledes.

4.15 Forordning 883/2004 bestemmer, at procedurerne skal imødekomme kravet om en afbalanceret udgiftsfordeling mellem medlemsstaterne. EØSU stiller alligevel i denne forbindelse det spørgsmål, om bestemmelserne i forordningen og gennemførelsesforordningen ikke kunne udløse en udvikling hen imod en svækkelse af de veludviklede sociale ordninger i EU og en gradvis udhuling af ydelser. EØSU fastholder specielt i forbindelse med, at ikke-erhvervsaktive personer kommer ind under forordningens personlige anvendelsesområde, og den frie bevægelighed for personer, at koordineringsbestrebelseerne ikke må medføre en nivellering i nedadgående retning og en svækkelse af sociale standarder.

4.15.1 EØSU anser det i denne sammenhæng for nødvendigt, at der stilles sammenlignelige og tydelige data til rådighed, som viser den nuværende og fremover forventede grænseoverskridende forbindelse mellem sundheds- og socialydelser i EU. Forandringer, der har at gøre med anvendeligheden af forordning nr. 883/2004, er navnlig interessante.

5. Yderligere særlige bemærkninger til nogle artikler

5.1 Artikel 2: Bestemmelser om udveksling af oplysninger mellem institutionerne

EØSU kræver, at klare frister for svar og behandling indføres. Hvis disse frister overskrides, skal der være en kompensation til forsikringstagerne, såfremt der opstår en skade. Forsikringsta-

gernes rettigheder skal kunne gennemføres, de pågældende retsmidler skal etableres. Ulemper, som måtte opstå, må ikke overføres til forsikringstagerne. Der skal betales kompensation af den institution, under hvis ansvarsområde skaden blev forårsaget. En sådan passus skal indsættes i artikel 2 i gennemførelsesforordningen.

5.2 Artikel 3: Udveksling af oplysninger mellem ydelsesmodtagerne og institutionerne

Artikel 3, stk. 4: Med henblik på at opnå hurtigere procedurer skal der skabes incitament til, at både afsendelse af dokumenter og især afsendelse af kvitteringer for modtagelse sker i elektronisk form. Papirformen skal kun anvendes i undtagelsestilfælde.

5.3 Artikel 4: Format og metode i forbindelse med udveksling af oplysninger

Hvad angår den elektroniske kommunikation, skal det foruden den i punkt 3.10.2. omtalte datasikkerhed også sikres, at elektronisk kommunikation med forsikringstageren kun kan ske med dennes tilladelse. Især hvad angår de berørte inden for pensionsforsikring, er der mange personer, som har levet hele deres liv uden at gøre brug af elektronisk kommunikation. De kan ikke tvinges til det nu. Mange har heller ikke adgang til elektroniske midler. Der må tages tilsvarende hensyn til andre grupper med reduceret eller vanskelig adgang til EDB (f.eks. handicappede). Offentlig og, så vidt muligt, universel adgang til de relevante teknologier må fremmes.

Med dette for øje opfordrer EØSU til at føje følgende formulering til forordningens artikel 4 stk. 2: »Alle foranstaltninger og regler for elektronisk udveksling af data skal opfylde kravet om almindelig adgang«. EØSU har endvidere problemer med formuleringen i artikel 4.3, ifølge hvilken institutionerne fortrinsvis skal anvende elektroniske teknikker, når de kommunikerer med ydelsesmodtagerne. EØSU kræver her følgende tilføjelse: »såfremt ydelsesmodtagerne erklærer sig indforstået hermed«.

5.4 Artikel 5: Den retlige status for dokumenter og anden dokumentation, der er udfærdiget i en anden medlemsstat

Artikel 5, stk. 2: Her hedder det, at en statsinstitution kan henvende sig til den institution i en anden medlemsstat, som har udfærdiget dokumentet, for at få uddybende forklaringer om dokumenter. Hvis der som i artikel 5, stk. 1 er tale om et dokument fra en skattemyndighed, skal en stats sociale sikringsinstitution så henvende sig til skattemyndigheden i en anden stat for at få uddybende forklaringer? Det forekommer at være upraktisk og omstændeligt.

Hvad er formålet med »kontaktorganerne«? EØSU foreslår, at kontaktorganernes informations- og hjælpebeføjelser styrkes, så de kan udøve en tilsvarende rolle. Institutionerne skal så kun henvende sig til kontaktorganet for at få afklaret spørgsmål.

Artikel 5, stk. 3: Det synes ikke at være en forenkling og forbedring af koordineringen mellem de sociale sikringsordninger, at Den Administrative Kommission kan bruge seks måneder til at forlige synspunkter mellem to eller flere institutioner fra to eller flere lande. Denne frist er alt for lang. EØSU kræver, at behandlingen af en ansøgning inkl. al kommunikation mellem institutioner højst må vare tre måneder i alt.

5.5 Artikel 8: Administrative ordninger aftalt af to eller flere medlemsstater

Her bemyndiges medlemsstaterne til at indgå fælles overenskomster med hinanden, såfremt de ikke forringer ydelsesmodtagernes aftaler og rettigheder. Med henblik på gennemsigtighed og retssikkerhed for de berørte parter kræver EØSU, at disse overenskomster skal anmeldes til Kommissionen og deponeres dér. En liste over disse aftaler i et bilag til gennemførelsesforordningen ville skabe mere retssikkerhed.

5.6 Artikel 11: Elementer til brug ved fastsættelse af bopæl

I artikel 11 anføres i litra 1 a) –e) objektive beslutningskriterier til fastsættelse af bopælen, hvor personens hensigt betragtes som et lige så afgørende kriterium. EØSU er af den opfattelse, at en sådan fastsættelse af bopælen allerførst skal ske efter objektive fakta. Kun hvis dette ikke er muligt, skal der tages hensyn til personens hensigt, dvs. i et underordnet kriterium i pkt. 2.

EØSU spørger sig desuden, om en undersøgelse af de individuelle årsager til, at den pågældende er flyttet, ikke kan betragtes som et ulovligt indgreb i borgernes privatsfære.

5.7 Artikel 12: Sammenlægning af perioder

I artikel 12, stk. 3 bliver det fastlagt, at man kun skal tage hensyn til den tvungne forsikringsperiode, når en tvungen forsikringsperiode i en medlemsstat falder sammen med en frivillig forsikringsperiode i en anden medlemsstat. Dette må efter EØSU's opfattelse under ingen omstændigheder føre til, at eventuelle bidrag, som måtte være betalt til den frivillige forsikring, derved mister deres værdi. For en sådan situation skal gennemførelsesforordningen indeholde en bestemmelse om, at betalte bidrag værdisikret refunderes forsikringstageren.

5.8 Artikel 16: Procedure ved anvendelsen af artikel 12 i forordning (EF) nr. 883/2004

Her kræves der for en udsendelse af arbejdstagere, at arbejdsgiveren på forhånd skal underrette den kompetente institution — når det er muligt — om udsendelsen. EØSU kræver, at denne passus »når det er muligt« slettes, da den giver plads til for mange fortolkningsmuligheder.

Det skal sikres, at institutionen normalt skal forhåndsunderrettes for at skabe retssikkerhed for forsikringstagerne ved udsendelsen og for at undgå problemer, som disse har ved indtræden af en forsikringsbegivenhed under udsendelsen, hvis institutionen i den medlemsstat, som arbejdstageren er udsendt til, ikke er underrettet.

5.9 Artikel 21: Arbejdsgiverens forpligtelser

Artikel 21 åbner mulighed for, at forpligtelsen til at betale bidrag til sociale sikringsordninger varetages af arbejdstageren, såfremt arbejdsgiveren ikke har et forretningssted i den medlemsstat, hvis lovgivning finder anvendelse for arbejdstageren. Arbejdsgiveren skal aftale dette med arbejdstageren.

For EØSU er det vigtigt, at arbejdsgiverens ansvar i dette tilfælde opretholdes. Muligheden for at overføre forpligtelsen til betaling af bidrag må således ikke føre til, at eventuelle arbejdsgiverbidrag væltes over på arbejdstageren, og at dennes nettoløn derved mindskes. Arbejdstageren skal have fuld kompensation af arbejdsgiveren for eventuelt betalte arbejdsgiverbidrag.

For at undgå retsikkerhed kræver EØSU, at den i artikel 21, stk. 2, omtalte aftale under alle omstændigheder skal foreligge i skriftlig form. Arbejdsgiverens forpligtelse til at underrette den kompetente institution om denne aftale skal efter EØSU's opfattelse fremhæves mere. En sådan underretning skal ske omgående (inden for en kort periode, som nærmere skal defineres) og i skriftlig form.

5.10 Artikel 25: Ophold i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat

Artikel 25 A), stk. 1, foreskriver, at der ved ophold i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat skal fremsendes et dokument, der attesterer, at vedkommende person har ret til naturalydelse. EØSU mener, det bør gøres klart, at det europæiske sygeforsikringskort opfylder disse betingelser, og at der ikke er behov for yderligere dokumentation. Hvis der på et tidspunkt i fremtiden foreligger en anden type bevis, kan denne artikel altid ændres.

Det fremgår ikke klart af ordlyden i artikel 25 B), om den forsikrede kan vælge, om han vil anmode opholdsstedets institution eller den kompetente institution om godtgørelse af udgifter.

5.11 Artikel 26: Planlagte behandlinger

Formuleringen i artikel 26 B) »Overtagelse af udgifter til naturalydelse som led i planlagt behandling« kan efter EØSU's opfattelse føre til fejlfortolkninger og bør ændres. I overensstemmelse med Kommissionens intention foreslår EØSU følgende i begyndelsen af afsnittet: »Når en forhåndstilladelse er givet, og den forsikrede selv afholder udgifterne ved behandlingen, overtager den kompetente institution udgifterne til den højeste sats og betaler dette beløb til forsikringstageren ...«

Ellers kunne det fortolkes derhen, at institutionen på opholdsstedet får udgifterne refunderet af den kompetente institution, og at forsikringstager derefter kan forlange at få en eventuel forskel udbetalt. Dette er ikke hensigten med overtagelse af udgifterne ved planlagte behandlinger.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

5.12 Artikel 88: Ændring af bilagene

Som allerede nævnt i pkt. 4.5 behandles det stadig tomme bilag XI, som skal definere bestemte procedurer for, hvordan en specifik national lovgivning skal anvendes, parallelt med gennemførelsesforordningen på rådsniveau. Medlemsstaterne forsøger deri at opretholde visse nationale bestemmelser. Med muligheden for et stort antal særlige bestemmelser kan bilag XI vise sig at være en vanskelig del af forordning 883/2004.

EØSU går ind for, at man ved tilføjelser til dette bilag strengt lægger vægt på kravet om nødvendighed. EØSU vil afgive en separat udtalelse herom.

5.13 Artikel 91: Afsluttende bestemmelser

Da det er meget vigtigt for borgerne, at gennemførelsesforordningen gennemføres hurtigt, opfordrer EØSU — som allerede anført i pkt. 4.4 — medlemsstaterne til at fastsætte en klar frist for, hvornår forhandlingerne i Rådet om gennemførelsesforordningen senest skal være afsluttet. Et sådant politisk aftalt tidspunkt var også formålstjenligt og gennemførligt inden for rammerne af det europæiske sygeforsikringskort. Grundforordning 883/2004 skal hurtigst muligt træde i kraft.

Dimitrios DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Meddelelse fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: En ny rammestrategi for flersprogethed«

KOM(2005) 596 endelig

(2006/C 324/24)

Kommissionen besluttede den 22. november 2005 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Beskæftigelse, Sociale og Arbejdsmarkedsmæssige Spørgsmål og Borgerrettigheder, som udpegede **An Le Nouail-Marlière** til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 6. september 2006.

På grund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede An Le Nouail-Marlière til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 105 stemmer for, 1 imod og 5 hverken for eller imod:

1. Konklusion:

1.1 EØSU henstiller:

- at Kommissionen *bistår medlemsstaterne* ved at give dem nærmere oplysninger om, hvilke *forbindelser og supplerende foranstaltninger, der bør iværksættes i de nationale handlingsplaner, der er bedt om*. Kommissionen skal ligeledes slå klart fast, at flersprogethed kan bidrage til EU's politiske og kulturelle integration, og at den er en katalysator for forståelse og social integration,
- at *undervisningsudbuddets størrelse* koordineres på europæisk plan, hvis man vil opnå et holdbart resultat, og at færdighedspotentialet ikke reduceres til et begrænset antal sprog,
- at al flersproget praksis på det erhvervmæssige, kulturelle, politiske, videnskabelige og sociale område fremmes og understøttes,
- at *de inddragede eksperter ikke alene tæller sagkyndige på det sociale og videnskabelige område, men også omfatter sprogfolk som lingvister, tolke, oversættere, undervisere og sprogsagkyndige,*
- at *de nuværende generationer* af unge og mindre unge voksne i tilstrækkelig og i endnu højere grad tilgodeses i disse retningslinjer gennem *livslang læring og via deres kulturelle rettigheder*, når Kommissionen indleder programmeringsfasen,
- at Kommissionen ikke alene tager udgangspunkt i akademisk arbejde, men også trækker på aktiviteterne i de *sammenslutninger*, som er aktive på området, og at den støtter borgerinitiativerne inden for rammerne af civilsamfundet.

2. Indledning: Resumé af Kommissionens meddelelse

Kommissionen fastsætter i sin meddelelse en ny rammestrategi for flersprogethed og understreger på ny sin vilje til at fremme flersprogethed. Meddelelsen betegnes som Kommissionens første meddelelse nogensinde om dette emne. I meddelelsen behandles forskellige aspekter af de europæiske politikker på dette område, og der foreslås specifikke foranstaltninger.

Medlemsstaterne opfordres til at varetage deres opgave og fremme sprogundervisning, -indlæring og -anvendelse. Kommissionen har vakt opsigt ved at oprette en ny institutionel høringsportal på 20 sprog.

Kommissionen præsenterer i dette første politiske dokument om flersprogethed en ny rammestrategi, som indeholder forslag til specifikke foranstaltninger inden for områderne samfund, økonomi og kontakten med borgerne. Den har opstillet tre mål: at tilskynde til sproginlæring og fremme sproglig mangfoldighed i samfundet, at fremme en sund flersproget økonomi samt at give borgerne adgang til EU-lovgivning, -procedurer og -informationer på deres eget sprog. Under henvisning til, at Det Europæiske Råd i Barcelona i 2002 understregede behovet for at fremme undervisning i mindst to fremmedsprog, opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at vedtage handlingsplaner for flersprogethed, forbedre uddannelsen af undervisere i fremmedsprog, mobilisere de nødvendige midler til tidlig fremmedsprogundervisning og styrke undervisningen i de forskellige fag ved at inddrage et fremmedsprog. Kommissionen minder om, at de europæiske virksomheder har brug for kompetencer i EU-sprogene og i de øvrige samhandelslandes sprog, samt at de sprogligrelaterede sektorer af økonomien er i rivende udvikling i de fleste europæiske lande. Den foreslår på denne baggrund en række foranstaltninger, som skal styrke det flersprogede aspekt i EU's økonomi. For så vidt angår dens flersprogede kommunikationsstrategi, agter Kommissionen at styrke den flersprogede

karakter af dens mange web-sider og publikationer ved at oprette et internt netværk, som skal sikre en konsekvent intern sprogpolitik i dens tjenestegrene. Kommissionen foreslår ligeledes, at der nedsættes en arbejdsgruppe på højt plan om flersprogethed bestående af uafhængige eksperter, som skal bistå den med at analysere medlemsstaternes fremskridt, tilrettelægge en kommende ministerkonference om flersprogethed, hvor medlemsstaterne vil få mulighed for at gøre status over deres hidtidige fremskridt på området, og forberede en ny meddelelse, hvori denne globale strategi for flersprogethed i EU vil blive videreudviklet.

3. Generelle bemærkninger

3.1 EØSU bakker op om initiativet og bemærker, at rammestrategien betegnes som værende »ny«, og at meddelelsen anses for at være det »første politiske dokument om flersprogethed«. I den henseende fremstår der trods de mange henvisninger til den tidligere rammestrategi (1) ikke noget klart billede af den aktuelle situation. Udvalget finder det hensigtsmæssigt, hvis Kommissionen kort kunne redegøre for, hvad den venter sig af den nye rammestrategi både med hensyn til dens merværdi og komparative effekt. Vil der blive udarbejdet en konsekvensundersøgelse som fastsat i den interinstitutionelle aftale mellem Kommissionen og EØSU (2) samt som led i forenklingen af lovgivning og styreformer? Ifølge EØSU kan meddelelsen måske ikke i sig selv få medlemsstaterne til at godkende programmer, der i øvrigt ikke er obligatoriske. Selv om det er Rådet, som har anmodet om rammestrategien, forudsætter den en harmonisering med henblik på at optimere de midler, der eventuelt vil blive afsat af medlemsstaterne eller af EU selv. Denne harmonisering kan kun gennemføres, hvis der foreligger et godt kendskab til de foranstaltninger, som medlemsstaterne eller EU allerede har iværksat.

3.2 Kommissionen bekræfter på ny sit eget engagement. Udvalget kan således udlede, at dette engagement er af længere dato. EØSU bemærker, at Kommissionens nuværende interne praksis med hensyn til flersprogethed ikke møder udelt begejstring hverken inden for Kommissionens tjenestegrene eller i dens forbindelser udadtil.

3.3 EØSU noterer sig problemerne med og manglen på lige behandling mellem på den ene side institutionerne og på den anden side det europæiske civilsamfund i alle dets konstellationer (autonom social dialog og civil dialog). En uforholdsmæssig stor del af alle de notater, undersøgelser og dokumenter, som er nyttige og nødvendige i forbindelse med udarbejdelsen af, høringer om og drøftelser af EU-lovgivning affattes og foreligger på engelsk. Det samme gør sig i stadig større grad gældende for interne møder eller møder afholdt af Kommissionen. For at kunne arbejde som ekspert for Kommissionen er man således nødt til at kunne tale engelsk. Det samme er tilfældet, hvis man vil repræsentere civilsamfundet i Bruxelles. Mange af de statistiske eller kvalitative undersøgelser, som der henvises til i denne udtalelse, foreligger ligeledes kun på engelsk (3).

3.4 Nogle dokumenter foreligger ikke altid på de institutionelle ordføreres eller de sædvanlige høingspartners eget sprog, hvilket viser, at der langt fra tages hensyn til aftalen om tre arbejdssprog i EU-institutionerne, hverken i den institutionelle eller i den uformelle kommunikation. Det skal bemærkes, at det således er nemt at udelukke en hel række indlægsholdere fra at deltage i et stigende antal debatter. Det er således ikke overraskende, at de adspurgte i forskellige statistiske undersøgelser foretrækker at gennemføre deres undersøgelser på engelsk, eftersom det er det sprog, der reelt giver flest fordele i et stigende antal afgørende situationer. Netop dette har ført til, at flere generationer af forældre har prioriteret engelskundervisning, og at vi nu står i denne situation.

3.5 Som det i øvrigt fremgår af bilaget til meddelelsen, er det mest udbredte »fremmedsprog« i EU ikke det sprog, som den største befolkningsgruppe har som modersmål. Det mest udbredte fremmedsprog skulle (der står her »skulle«, da Eurostat ikke giver nogen præcis definition af, hvor stort kendskabet til et sprog eller et ordforråd skal være, før man kan siges at tale et sprog) være talt af 47 % af de adspurgte, selv om det kun er modersmål for 13 % af dem.

3.6 Dette anser EØSU for at være en konkret hindring for borgernes og disses repræsentanters direkte og indirekte udøvelse af deres demokratiske rettigheder til at deltage — inden for såvel Europa-Parlamentet som de rådgivende udvalg (EØSU og Regionsudvalget) — i udarbejdelsen af den lovgivning, som vedrører dem. Når institutionernes ordførere og repræsentanter for civilsamfundet høres inden for rammerne af demokratiske og retlige instanser eller institutioner, kan de ofte kun få et omtrentligt indblik i Kommissionens tanker ved at gøre sig nogle urimelige anstrengelser. Hvordan kan man overse, at den enkelte borger på intet tidligere tidspunkt har haft nogen reel adgang til oplysningerne? Og det giver slet ingen mening i forbindelse med udarbejdelsen af en meddelelse om dette emne. For at komme væk fra denne kollektive, intellektuelle og kulturelle mangel på logik og denne økonomiske afhængighed, som hæmmer den nødvendige høje deltagelse, er der brug for midler og politisk vilje.

Udvalget noterer derfor med tilfredshed, at Kommissionen påtænker at bøde på disse ulemper ved at oprette en mere effektiv portal. Portalen vedrører imidlertid flersprogethed og ikke alle aspekter af Kommissionens kommunikation. De mål, som Kommissionen formulerer vedrørende sin institutionelle kommunikation i kapitlet »Flersprogethed i forbindelse med Kommissionens kontakt med borgerne«, er ikke særligt klare. Nærværende meddelelse kunne opfattes som blot en forlængelse af plan D. Dette at kommunikere på 20 officielle sprog ændrer ikke på karakteren af den efterfølgende institutionelle kommunikation vedrørende beslutninger, som borgerne ikke inddrages i, og styrker således ikke borgerdeltagelsen.

3.7 Mange observatører fremhæver, at de første sider af de institutionelle portaler og web-sider ved første øjekast ser ud til at indeholde dokumenter på flere sprog, men at dokumenterne ved en mere dybtgående søgning viser sig kun at foreligge på engelsk.

(1) KOM(2002) 72, KOM(2003) 449, KOM(2005) 24 af 2.2.2005, 2005/29/EF, KOM(2005) 356, KOM(2005) 229 og 465.

(2) Samarbejdsprotokollen mellem EØSU og Kommissionen (november 2005).

(3) Fodnote [2], [12], [17], [19], [24], [25], [26], [30], [31], [32], [37] osv. i nærværende meddelelse KOM(2005) 596.

3.8 EØSU understreger, at alle sprog har deres berettigelse i deres tilhørsforhold til den menneskelige kulturarv, og bemærker, at engelsk risikerer at lide under en intensiv anvendelse og dårlig beherskelse, der skal ses i lyset af det forhold, at anvendelsen af engelsk er obligatorisk på det tekniske område, og at dette sprog ikke værdsættes på det kulturelle område. Udvalget henviser i den sammenhæng til sine nedenstående specifikke bemærkninger vedrørende sprogenes status og anvendelse.

3.9 EØSU konstaterer en uligevægt i den valgte tilgang, der bygger på flersprogethedens økonomiske aspekter (forbrug, information, erhverv og industri samt videnbaseret økonomi). Der kunne rettes op på denne uligevægt til fordel for menneskelige, sociale, sociologiske, kulturelle og politiske hensyn. Hvis kernen i det, der adskiller mennesker fra dyr — som anført på den pressekonference, der blev afholdt i forbindelse med lanceringen af Kommissionens meddelelse — er sproget og den interaktion, som dette skaber mellem mennesker, bør der i meddelelsen tages behørigt hensyn til det forhold, at den menneskelige interaktion ikke udelukkende er af merkantil eller kommerciel karakter eller relateret til forsvaret af et territorium og dets ressourcer. Kommissionen kunne således med fordel trække på UNESCO's relevante arbejde med hensyn til at fremsætte konstruktive henstillinger ⁽⁴⁾.

3.10 EØSU støtter den forbindelse, der er knyttet mellem Lissabon-strategien, dens gennemførelse, den europæiske beskæftigelsesstrategi og den nye ramme-strategi, men foreslår, at Kommissionen i meddelelsen udbyder, hvilke konkrete foranstaltninger den selv bør træffe (med henblik på et tættere samarbejde mellem de interne tjenestegrene og generaldirektorer, (beskæftigelse, kultur osv.). Udvalget henstiller, at Kommissionen bistår medlemsstaterne ved at give dem præcise oplysninger om, hvilke forbindelser og supplerende foranstaltninger, der bør iværksættes. Den skal ligeledes gøre det klart, at flersprogethed er et muligt bidrag til EU's politiske og kulturelle integration samt en katalysator for forståelse og social integration. En sektorspecifik konsekvensundersøgelse bør indeholde oplysninger om antallet og kvaliteten af både bevarede og oprettede arbejdspladser og den forventede reelle indvirkning på lønningerne.

EØSU støtter opfordringen til medlemsstaterne om at »udarbejde nationale planer, som kan strukturere, koordinere og styre aktioner til fremme af flersprogethed ...«, men påpeger, at det er nødvendigt at koordinere undervisningsudbuddets størrelse på europæisk plan, hvis man vil opnå et holdbart resultat, hvor færdighedspotentialet ikke bliver reduceret til et begrænset antal sprog.

I forbindelse med »strategien om at gøre EU til den mest konkurrencedygtige videnbaserede økonomi i verden« synes det hensigtsmæssigt, at tænke globalt med hensyn til antallet af sprog i EU — anskuet som ressourcer — så dette overstiger antallet af disponible og anvendte sprog i det indre marked, hvis EU ikke vil se sig selv fastlåst i sproglige barrierer.

⁽⁴⁾ UNESCO's verdenserklæring om kulturel mangfoldighed af 2. november 2001 og konvention om beskyttelse og fremme af de kulturelle udtryksformers mangfoldighed af 10. december 2005, der fremhæver behovet for sproglig mangfoldighed og udtryksformer med henblik på at indføre kulturel mangfoldighed og pluralisme som ufravigelige, uadskillelige og indbyrdes afhængige universelle rettigheder. Her er det ligeledes relevant at nævne den universelle erklæring om sproglige rettigheder, der blev proklameret i Barcelona på verdenskonferencen om sproglige rettigheder den 6.-8. juni 1996, og som er undertegnet af 66 nationale og internationale ikke-statslige organisationer og netværk af jurister.

Indvandreres ret til at lære værtslandets sprog bør ledsages af retten til at vedligeholde deres eget sprog og egen kultur ⁽⁵⁾. EU bør betragte disse sprog som en ekstra menneskelig ressource, der vil kunne bidrage til at skabe »global konkurrenceevne«. Nogle virksomheder har allerede gjort sig overvejelser herom, men man må ikke glemme, at man i disse overvejelser bør inddrage arbejdstagerne og disses fagforeningsrepræsentanter samt de berørte forbrugerorganisationer. Man bør også tænke på de lokale myndigheder, som har iværksat konkrete aktioner, f.eks. modtagelse med henblik på »integration« på de blandt de seneste indvandrere mest gængse sprog.

3.11 Et andet område af økonomien, der er værd at udbyde i meddelelsen, er arbejdstageres behov og bevæggrunde i udøvelsen af deres hverv eller inden for de høringsorganer, herunder de europæiske samarbejdsudvalg. EØSU finder det beklageligt, at der i meddelelsen slås til lyd for harmoniserede programmer, der ikke tager hensyn til disse særlige behov. I en meddelelse af en sådan rækkevidde bør der foreslås emner, som giver virksomhederne og arbejdstagerne udsigten og midler til at blive den største drivkraft for denne mest konkurrencedygtige videnbaserede økonomi i verden, idet der tages fuldt hensyn til den sociale dialog's kompetenceområder og de grundlæggende rettigheder ⁽⁶⁾.

3.12 EØSU anerkender, at flersprogethed gør EU til noget særligt ⁽⁷⁾, selv om Europa ikke er den eneste verdensdel, det eneste område eller den eneste politiske enhed, hvor der tales en lang række forskellige sprog.

4. Specifikke bemærkninger

4.1 Debatterne og Europarådets europæiske charter om regionale sprog og mindretalsprog ⁽⁸⁾ må ikke få os til at overse andre vigtige spørgsmål såsom:

a) Sprogenes status: Et sprog kan være et officielt sprog, arbejdssprog, EU-sprog, mindretalsprog, et dominerende sprog, et sprog for kulturel, videnskabelig, handelsmæssig, institutionel eller diplomatisk udveksling, et hverdagsprog eller et erhvervsprog (inden for sundhed, undervisning, bygningssektoren, industri, mode osv.). Respekt for sproglig mangfoldighed, som EU er fortalere for og forsvare, er

⁽⁵⁾ Jf. pkt. 1.10 i Regionsudvalgets udtalelse (CdR 33/2006), der blev vedtaget på udvalgets 65. plenarforsamling den 14. juni 2006, ordfører: Seamus Murray.

⁽⁶⁾ Artikel 21 i Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder forbyder forskelsbehandling på grundlag af sprog. I artikel 22 hedder det, at Unionen respekterer den kulturelle, religiøse og sproglige mangfoldighed. Der kan allerede nævnes søgsmål i forbindelse med arbejds-situationer, hvor disse rettigheder, som er sikret ved national lov, ikke er blevet overholdt (General Electric Medical Systems — GEMS, dom afsagt af appelretten i Versailles (Frankrig) den 2. marts 2006).

⁽⁷⁾ Jf. pkt. IV.2 i Kommissionens meddelelse.

⁽⁸⁾ Det europæiske charter om regionale sprog og mindretalsprog af 5. november 1992, der er ratificeret af 21 medlemmer af Europarådet, hvoraf de 13 er medlem af EU.

forudsætter, at man også foreslår forskellige og passende løsninger som svar på de talrige situationer og behov, hvor et specifikt forslag om at reducere sprogsprogsområdet til et spørgsmål om undervisning, ansættelsesmuligheder og beskæftigelse eller sågar til et spørgsmål om sprogteknik, marked for nye produkter og det indre marked ikke ville gøre det muligt at nå målsætningen om, at alle EU-borgere skal kunne tale to fremmedsprog ud over deres modersmål, men derimod ville kunne få den modsatte effekt og reducere antallet af reelt kendte eller talte sprog i det europæiske kulturrum. EØSU henstiller, at enhver erhvervs-, kulturel, politisk, videnskabelig og øvrig anvendelse på det respektive sprogområde muliggøres og fremmes, og bakker op om de mange borgerinitiativer, der er iværksat inden for rammerne af civilsamfundet. Enhver mundtlig eller skriftlig kommunikation, som tillades og støttes på de oprindelige sprog, øger det offentlige frihedsrum, uden at den dog af den grund absolut skal oversættes eller tolkes. Spørgsmålet om, hvor mange sprog der anvendes, afhænger således ikke af omkostningerne til oversættelse/tolkning eller til undervisning i sproget.

b) Der er en vis social magt forbundet med evnen til at anvende et eller flere sprog. Adgangen til og tildelingen af midler til sprogindlæring har en vis betydning for social udstødelse eller integration samt materiel eller kulturel fattigdom, eftersom kendskabet til et sprog giver adgang til netværk af erhvervs- og interesseorganisationer og især til kultur- og solidaritetsnetværk. Det at *tilhøre et netværk* bidrager til at øge den individuelle uafhængighed og er samtidig hermed en integrationsfremmende faktor i det moderne samfund. Hvis man ikke allerede nu sørger for at sikre denne flersprogede ambition på alle relevante niveauer i samfundet, herunder blandt de mest sårbare og de dårligst stillede grupper, vil man udstøde visse befolkningsgrupper,

c) Demokrati: EØSU støtter målet om, at alle borgere skal kunne tale eller anvende to fremmedsprog ud over deres eget modersmål, men sætter spørgsmålstegn ved, hvor mange borgere der i dag reelt har mulighed for at nå dette mål i deres levetid. For så vidt angår den nuværende voksne generations erhvervs-, politiske og økonomiske »eliter«, vil både EU-institutionerne og de nationale institutioner allerede nu få vanskeligt ved at gennemføre dette mål inden for rammerne af *handlingsplanen (2004-2006) for fremme af sprogindlæring og sproglig mangfoldighed* og *Kultur 2007-programmet*⁽⁹⁾, og holdes der fast i denne ambitiøse målgruppe omfattende »alle borgere«, vil der ifølge EØSU's vurdering blive tale om et omfattende projekt. Man ved f. eks., hvilket sprog der er slået igennem som første fremmedsprog på det tidligste stadium af fremmedsprogindlæringen. De såkaldte sjældne eller mindre udbredte sprog⁽¹⁰⁾ beherskes af et mindre antal personer, da indlæringen af disse begynder på et senere tidspunkt i skole- eller universitetsforløbene. EØSU bakker derfor op om henstillingen om at bane vej for fremmedsprogindlæring i en så tidlig alder som muligt, forudsat at der ved valget af *udbudte sprog* tænkes globalt, hvilket bør være det centrale spørgsmål i medde-

lelsen. Det gælder fremtiden og den type samfund, som overlades til de fremtidige generationer,

d) Sprogenes overlevelse som europæisk sproglig arv: Ønsket om, at et stort antal borgere kan tale et andet eller tredje sprog, er ikke det samme som at ville bevare et stort antal europæiske sprog i Europa og i verden. Disse to mål er ikke modstridende, men forudsætter to særskilte tilgange og gennemførelsesmetoder. Navnlig i den sammenhæng bør Kommissionens initiativ vedrørende standardisering, som sigter på at gøre anvendelsen af sprog forenelig med de nye informations- og kommunikationsteknologier, tage hensyn til risikoen for sproglig forarmelse i de tilfælde, hvor indsatsen koncentrerer uforholdsmæssigt på dette specifikke område⁽¹¹⁾. EØSU henstiller, at gruppen af inddragede eksperter ikke alene tæller sagkyndige på det sociale og videnskabelige område, men også omfatter sprogfolk som lingvister, tolke, oversættere, undervisere og sprogspecialister. I de ovennævnte erklæringer og konventioner fra UNESCO slås det f.eks. klart fast, at der anvendes et utilstrækkeligt antal sprog på Internettet set i forhold til den samlede sprogmasse, og at denne begrænsede anvendelse har indvirkning på kvaliteten og antallet af de sprog, der endnu eksisterer,

e) En fortsat anvendelse af mindretalssprog og/eller regionale, endda lokale sprog i Europa bør ikke ansues i forhold til omkostningerne til undervisning i dem. Den intellektuelle fleksibilitet, som sprogindlæring i en meget tidlig alder skaber, udvikler ikke alene — som det ofte anerkendes i litteraturen — kognitive kompetencer, der er nyttige for fremtidige indlæringsprocesser, men bygger også broer til andre beslægtede sprog. Det vil således på længere sigt ikke være tilstrækkeligt at muliggøre bevarelsen af sprogmassen ved at videregive den i en meget tidlig alder eller ved at styrke den i såvel det private som offentlige rum. Man må ikke glemme, at et sprog — for at kunne bevares — skal tales og bruges i et miljø, som fremmer dets offentlige og således sociale eksistens. For det hjælper ikke noget at lære sprog tidligt i skoleforløbet for derefter at opgive det i slutningen af skoleforløbet som følge af manglende kontinuitet i undervisningsudbuddet⁽¹²⁾. Der kan tages hensyn til den økonomiske vækst i uddannelsessystemerne, hvis man bygger de nødvendige broer til andre sprog, og indlæringen af et mindretalssprog eller et regionalt sprog kan udnyttes som et hjælpemiddel til indlæring af et andet sprog senere i skoleforløbet. En undersøgelse af sproglægtsskaber er i den henseende lige så vigtig som en beregning af antallet af talte sprog⁽¹³⁾.

f) Nærhed: Dette vil ikke alene sige at gøre officielle eller institutionelle tekster tilgængelige på Internettet, men også at gøre det muligt for EU-borgere i nabolande at lære hinanden bedre at kende og få et bedre kendskab til deres respektive sprog samt at kommunikere med hinanden, da sprog både er et kommunikationsmiddel og et spejlbillede af verden. Sproget deler denne egenskab med andre udtryksformer som f.eks. malerkunst, musik, grafik, mime, dans og bildende kunst. Det er vigtigt, at disse borgere får mulighed for at lære og kommunikere på sprog, der tilhører forskellige sprogfamilier med respekt for de kulturer og identiteter, der udgør

⁽¹¹⁾ »Les processus de modernisation dans l'enseignement des langues pour adultes« (Moderniseringsprocesser i sprogundervisningen for voksne), afhandling af Judith Barna, Université Charles de Gaulle, Lille (Frankrig), 2005.

⁽¹²⁾ Udtalelse fra det regionale økonomiske og sociale råd i Aquitaine (Frankrig), som blev vedtaget af rådets plenarforsamling den 14. december 2005, *Langues et cultures d'Aquitaine (Sprog og kulturer i Aquitaine-regionen)*, ordfører: Sérgi Javaloyes.

⁽¹³⁾ Rådets konklusioner vedrørende den europæiske indikator for sprogkundskaber (EUT C 172, 2006, s.1).

⁽⁹⁾ KOM(2004) 469.

⁽¹⁰⁾ »små sprog«.

en del af den europæiske identitet og de europæiske værdier. EØSU fremhæver fordelene ved de af Regionsudvalget omtalte udvekslinger og partnerskaber ⁽¹⁴⁾ og understreger, at udbuddet og efterspørgslen inden for sprogindlæring er lige vigtige faktorer uanset den valgte strategi. Bevæggrundene for sprogindlæring bør derfor anskues ud fra andre aspekter end nytteaspektet (dvs. økonomi og beskæftigelse) alene,

- g) Behovene med hensyn til samhørighed og den europæiske identitet er ikke udelukkende handels- og identitetsrelaterede. Der findes reelle behov for indbyrdes forståelse blandt mennesker fra forskellige geografiske, sociale og kulturelle områder, der er præget af en både fælles og forskellig udvikling. Der er ikke blevet udarbejdet nogen konsekvensanalyse af, hvorledes der tages hensyn til selv mindre aspekter, som kan vise sig at være af betydning på lang sigt. Den nødvendige tidshorisont for udbud og efterspørgsel inden for sproguddannelse kan dog måles i år og generationer,

Mere generelt mangler det i meddelelsen omtalte engagement en tidsreference, dvs. er der tale om et engagement i fortiden, i den nære fremtid, på mellemlang sigt eller i forhold til de kommende generationer?

Det samme gør sig gældende i relation til de humanitære og kulturelle aspekter, asyl- og indvandringsspørgsmål, de lokale og regionale myndigheders behov og rolle på dette område samt de sociale og erhvervs-mæssige aspekter. De socioøkonomiske partnere (UNICE, CEEP, EFS), de ngo'er, som er aktive inden for menneskerettigheder samt sociale og kulturelle rettigheder, universiteterne og forvaltningerne bør høres på lige fod, således at de kommer til at gennemføre en strategi, som de selv har været med til at udforme. Det ville være den bedste garanti for en bred inddragelse, der er en nødvendig betingelse for disse ambitiøse retningslinjers succes. En forudsætning for en vellykket gennemførelse af Rådets »1+2«-strategi ⁽¹⁵⁾ er, at der stilles midler til rådighed, som overstiger den institutionelle ramme, og at så mange borgere i EU som muligt deltager og føler sig berørt og motiveret.

EØSU bifalder handlingsrammen for sprogundervisning og —indlæring og bemærker, at dens succes vil afhænge af, om den får opbakning fra de mest berørte personer, dvs. underviserne selv og eleverne.

Kommissionen og Rådet bør derfor — inden de træffer nye foranstaltninger — styrke deres strategi ved at fortælle den brede offentlighed og de unge om de direkte bevæggrundene for deres valg af denne specifikke diversificering i stedet for at fremme beherskelsen af kun ét EU-sprog, det være et levende eller oldtidssprog, et moderne eller kunstigt sprog.

De vigtigste bevæggrundene kan kort og skematisk opsummeres som følger:

- En tilskyndelse til at anvende og udbrede brugen af et enkelt moderne dominerende sprog giver oprindelseslandet urimelige økonomiske fordele og risikerer at indskrænke de kulturelle rettigheder og den fælles arv,
- Omkostningerne til indlæring og udbredelse af et videnskabeligt og kunstigt konstrueret europæisk sprog som *esperanto* ville være lavere (indlæringstid og omstilling fra det eksisterende sprog) ⁽¹⁶⁾ end ved indlæring af et eksisterende moderne sprog, men de politiske og kulturelle betingelser herfor i EU er indtil videre ikke blevet opfyldt ⁽¹⁷⁾,
- Overgangsscenarioet, som består i at *øge antallet af beherskede og anvendte sprog* i Europa og i europæisk politik, bør styrkes ved at *øge antallet af personer, som reelt taler disse sprog*.

På den baggrund henstiller udvalget, at de nuværende generationer af unge og mindre unge voksne i tilstrækkelig og i endnu højere grad tilgodeses i disse retningslinjer gennem livslang læring og via deres kulturelle rettigheder, når Kommissionen indleder programmeringsfasen.

De unge bør bevidstgøres og motiveres til at tage fat i det 21. århundredes kommunikationsfag på en flersproget basis ⁽¹⁸⁾. De fagområder, der indebærer et fagligt og indgående kendskab til sprog (lingvister, tolke, oversættere og undervisere) bør få større anerkendelse. Dette kan bedst ske ved, at man anerkender deres sociale rolle og inddrager de aktuelle udøvere af disse fag.

⁽¹⁴⁾ »L'enseignement des langues étrangères comme politique publique« (Fremmedsprogundervisning som offentlig politik), François Grin, 2005.

⁽¹⁷⁾ Ifølge Grin, 2005, op.cit., pkt. 59 og 84, har alle glemt, at mange lande under Folkeforbundet støttede vedtagelsen af *esperanto* som internationalt sprog, eller at der på UNESCO's plenarforsamlinger i 1954 og 1985 blev vedtaget resolutioner til fordel for *esperanto*. Processen blev dengang (september 1922) blokeret af Frankrig, der havde forbudt indlæringen og udbredelsen af dette sprog, da det blev opfattet som en farlig drivkraft for internationalisme og en trussel mod det franske sprogs rolle i verden. Desuden henvises der til Umberto Eco's tiltrædelsesforelæsnings »La Quête d'une langue parfaite dans l'histoire de la culture européenne« (Jagten på det perfekte sprog i den europæiske kulturhistorie) på Collège de France, hvor han i 1992 beklædte et professorat i Europa-anliggender. EØSU påpeger, at man lidt efter lidt er holdt op med at undervise i de såkaldte »døde« sprog. Ud over forsøget på at finde frem til, hvilket lingua franca (fælles sprog) der eventuelt ville være det mest hensigtsmæssige i dagens Europa, må man konstatere, at de »døde« sprog indeholder kimen til en bedre indbyrdes forståelse mellem europæerne, eftersom de er kilde til en lang række europæiske sprog (fordelt på gruppen af indoeuropæiske sprog og gruppen af finsk-ugriske sprog), og at kendskabet til dem fremmer indlæringen af andre sprog.

⁽¹⁸⁾ Der findes flere definitioner af flersprogethed. Nogle (f.eks. fransk) skelner mellem »plurilinguisme« (den enkeltes evne til at tale flere sprog) og »multilinguisme« (forskellige sprogsamfund sameksistens inden for et givet geografisk område) (Den europæiske konference om flersprogethed, 2005). Andre definerer de to begreber omvendt (Grin, 2005). Ifølge Kommissionen omfatter flersprogethed (fransk: multilinguisme) begge aspekter, såvel de individuelle færdigheder som de forskellige sprogsamfund.

⁽¹⁴⁾ Jf. den tidligere nævnte udtalelse (CdR 33/2006).

⁽¹⁵⁾ Et *modersmål og to fremmedsprog*, konklusionerne af Det Europæiske Råds møde i Barcelona den 15.-16. marts 2002, del I, pkt. 43.

En tidlig indlæring som anbefalet af Kommissionen forudsætter — hvilket Kommissionen i øvrigt indrømmer — midler og et tilstrækkeligt uddannet personale, men også forældrenes opbakning til den foreslåede sprogpakke, dvs. diversificeringen af valgmulighederne.

EØSU mener desuden, at familien yder et positivt bidrag ved at fremme tidlig indlæring, og fremhæver den kulturelle støtte, der findes i familier fra »blandede« kulturer, herunder i familier, hvor forældrene stammer fra forskellige lande. Disse familier har oftest en tradition for åbenhed og tolerance, som går flere generationer tilbage, hvilket bekræftes i flere europæiske og canadiske undersøgelser.

- h) Angående kapitlet *oversættere og tolke* understreger udvalget, at behovene ikke alene er af institutionel, faglig eller økonomisk karakter, og at også andre deltagende aktører bør høres. De sociale og kulturelle behov bør tages i betragtning i både i relation til de grundlæggende menneskerettigheder og til gennemførelsen af det indre marked.

Man hører f.eks. overalt, at oversættelses- og tolkningsbehovene ikke kan dækkes, dels på grund af manglende tolke og oversættere, dels af finansielle årsager. I lyset heraf foreslår udvalget, at man gør sig nogle overvejelser over medlemsstaternes og EU's ansvar: uddannelse i utilstrækkeligt omfang, diversificering af sprogene, uddannelsesudgifter, lønninger og vedtægter. EØSU henviser på ny til alle de ovennævnte aspekter og tilføjer, at sektoren ikke er den eneste, der lider under manglen på fagfolk, og at man ikke kan give det demografiske underskud skylden for alle manglerne. Balancen mellem udbud og efterspørgsel i dette arbejdsmarkedssegment er bestemt ikke blevet tilstrækkeligt foregrebet, selv om man skulle tro, at man i forbindelse med den europæiske integration, de på hinanden følgende udvidelser og globaliseringen af samhandlen havde gjort nyttige erfaringer.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

EØSU henstiller, at medlemsstaterne bidrager aktivt til at forme fremtiden på dette område, og støtter Kommissionen på dette punkt.

4.2 Endelig ser EØSU gerne, at Kommissionen udnytter den viden, som den enten har eller kunne få vedrørende opfølgningen af medlemsstaternes tidligere sprogpolitikker, for derigennem at blive i stand til at bedømme de foranstaltninger, som den forpligter medlemsstaterne til at gennemføre.

4.3 EØSU er tilfreds med Kommissionens bestræbelser og godkender dens innovative fremgangsmåde. Det støtter sproglig mangfoldighed som løftestang for forskelligartethed samt kulturel, social og politisk pluralisme, og er bevidst om de mulige negative følger af i endnu højere grad at institutionalisere anvendelsen af et begrænset antal sprog. Udvalget forventer, at der i forbindelse med den næste bebudede meddelelse om emnet vil blive afholdt en bredere høring af civilsamfundet.

4.4 EØSU bakker op om Kommissionens initiativ om at øge støtten til forskning på de højere læreanstalter inden for rammerne af det 7. rammeprogram for forskning og henstiller, at man ikke alene tager udgangspunkt i det akademiske arbejde, men også i aktiviteterne i netværkerne af de sammenslutninger, der er aktive på området ⁽¹⁹⁾.

Udvalget giver i bilaget til denne udtalelse en nærmere redegørelse for arbejdet på Den europæiske konference om flersprogethed (ASEDIFRES), der blev afholdt i november 2005 af sammenslutninger i det organiserede civilsamfund ⁽²⁰⁾, hvor ligeledes Forummet for kulturinstitutter ⁽²¹⁾ deltog. Denne konference førte til udarbejdelsen af et »charter om flersprogethed«, som støttes og debatteres på ASEDIFRES' webside. Sidstnævnte har tilbudt at videreformidle det til de europæiske og institutionelle parlamentarikere. Udvalget støtter og fremmer som »bro mellem civilsamfundet og institutionerne« dette initiativ, som det finder er en god praksis.

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁹⁾ F.eks. Lingua Mon, Casa de les llengües, projektet »Maison des langues en danger«, linguamon@linguamon.cat, Babel-netværket af frivillige tolke og oversættere, som arbejder i sociale fora på internationalt og regionalt plan samt ASEDIFRES, www.europe-avenir.com, en sammenslutning, der var medarrangør af »Den europæiske konference om flersprogethed« i november 2005.

⁽²⁰⁾ Oplysninger om deltagere, resultater og fuldstændige referater af arbejdet er tilgængelige på den i fodnote 20 omtalte webside.

⁽²¹⁾ Medlemmerne af dette forum er: Alliance française, det svenske kulturinstitut, center for italiensk sprog og kultur, Londons universitets institut i Paris, Camoes-instituttet, Cervantes-instituttet, det finske institut, Goethe-instituttet, det ungarnske institut, det nederlandske institut, <http://www.forumdeslangues.net>.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Grøn bog om et europæisk åbenhedsinitiativ

KOM(2006) 194 endelig

(2006/C 324/25)

Kommissionen besluttede den 12. maj 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 262 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om: *Grøn bog om et europæisk åbenhedsinitiativ*

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 19, stk. 1, at nedsætte et underudvalg til forberedelse af dette arbejde.

På baggrund af udvalgets nybeskikkelse besluttede plenarforsamlingen at tage stilling til denne udtalelse på plenum i oktober og udpegede María Sánchez Miguel til hovedordfører i overensstemmelse med forretningsordenens artikel 20.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 følgende udtalelse med 132 stemmer for, 7 imod og 12 hverken for eller imod:

1. Baggrund

1.1 Kommissionen er klar over, at der er behov for at skabe nogle rammer, der yderligere kan fremme åbenheden mellem EU-institutionerne og lobbyisterne og samtidig garantere bedre information til offentligheden om modtagerne af de midler, som EU udbetaler via sine forskellige politikker.

1.2 Kommissionen lancerede i den forbindelse »Det Europæiske Åbenhedsinitiativ«, selv om dette spørgsmål allerede blev rejst i hvidbogen om styreformer i EU og efterfølgende er blevet uddybet i:

- Forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter.
- Et særligt register over dokumenter, der vedrører arbejdet i udvalgene.
- Databaser med information om rådgivende organer og ekspertgrupper, der rådgiver Kommissionen.
- Kommissionens kodeks for god administrativ adfærd, der fastlægger betingelserne for dens forhold til borgerne.

1.3 Grønbogen fremlægger således tre aspekter, der skal tages med i betragtning i en offentlig debat om åbenhed omkring EU-institutionernes virke, og som nærmere betegnet er:

- Behovet for mere strukturerede rammer for interesserepræsentanters (lobbyisters) aktiviteter,
- Feedback om Kommissionens minimumsstandarder for høring,
- Obligatoriske oplysninger om modtagere af EU-støtte i forbindelse med delt forvaltning.

2. Resumé af grønbogens målsætninger

2.1 Åbenhed og interesserepræsentation (lobbyvirksomhed)

2.1.1 Kommissionen mener, at der bør udarbejdes en klar definition af, hvad der forstås ved »lobbyist« og »lobbyvirk-

somhed«, således at man bedre kan vurdere resultaterne af de gældende regler, og så Kommissionen kan opnå større åbenhed i sine forbindelser til lobbyisterne og til enhver anden borger, der henvender sig til EU-institutionerne.

2.1.2 De grundlæggende rammer for forbindelserne mellem EU-institutionerne og lobbyisterne bør efter Kommissionens mening indeholde et antal vigtige elementer, som, hvis man går ud fra, at lobbyvirksomhed er en legitim aktivitet, fremmer åbenhed i forbindelserne. Således bør man ikke tillade nogen form for tvivlsom indflydelse eller økonomisk pres i beslutningstagningen og ej heller under nogen omstændigheder tilbud om økonomisk, materiel eller personlig støtte. Det er nødvendigt at forhindre udbredelse af tvivlsomme, overløbet tvetydige eller forkerte oplysninger. I alle sammenhænge bør man tilgode Fællesskabets generelle interesse frem for lobbyisternes særinteresser.

2.1.3 Frem for alt bør enhver form for lobbyvirksomhed, som kunne føre til svig eller korrupsion, eller som kunne være vildledende, enten mht. de oplysninger, der formidles, eller mht. lobbyisternes legitimitet, erklæres for ulovlig. Et vigtigt punkt er lobbygruppernes repræsentativitet.

2.1.4 De eksisterende foranstaltninger, navnlig vedrørende ekstern kontrol, kan fremme åbenheden i forbindelserne mellem institutionerne og lobbyisterne. Derfor blev der udarbejdet nogle »generelle principper og minimumsstandarder for høring af interesserede parter«, som fremmer kommunikationen ved hjælp af CONECCS-databasen vedrørende europæiske civilsamfundsorganisationer, som indeholder de nødvendige oplysninger til at bevise de pågældende organisationers repræsentativitet.

2.1.5 Under alle omstændigheder forekommer det nødvendigt at indføre en styrket ekstern kontrol, selv om nogle af de foranstaltninger, Kommissionen foreslår for at opnå dette, allerede er iværksat i mange medlemsstater. Den første foreslåede foranstaltning vedrører oplysningerne om lobbyisterne, som skulle blive bedre takket være et særligt spørgeskema på Kommissionens web-sted.

2.1.6 Det vigtigste redskab er den frivillige internetbaserede registrering, som skulle gøre det lettere at give de oplysninger, der er nødvendige for at vurdere de erklærede mål og finansieringskilder. Det bør her fremhæves, at mange af Kommissionens generaldirektorater har et system til at genkende de akkrediterede organisationer, hvilket hjælper til at fremme forbindelserne til disse.

2.1.7 Et andet punkt, som det er værd at fremhæve, er adfærdskodekserne, som skal være gældende for såvel alle lobbygrupperne som lobbyisterne uafhængigt af, hvilken kategori de tilhører. Ideen er, at disse kodekser, som skal accepteres på frivillig basis og udarbejdes af de pågældende grupper selv, skal indeholde nogle fælles mindstekrav.

2.2 Feedback om gennemførelse af minimumsstandarder for høring

2.2.1 Det skal bemærkes, at Kommissionen i forbindelse med sine årlige arbejdsprogrammer har udarbejdet nogle minimumsstandarder for høring med det formål at forbedre kvaliteten af lovgivningsforslagene. De endelige resultater er derfor vigtige for konsekvensanalysen. Ikke desto mindre er der en række beslutninger, som falder uden for denne høring, som f.eks. komitologiproceduren og den sociale dialog, som er fastlagt i EF-traktatens artikel 137 og 139, som omtales senere.

2.2.2 Siden denne procedure blev iværksat, har Kommissionen været tilfreds med resultaterne, ikke kun hvad angår antallet af forslag, der har været til høring, men også hvad angår resultaterne heraf, specielt via Internet-portalene.

2.3 Oplysning om navne på støttemodtagere af EU-midler

2.3.1 Hidtil har størstedelen af medlemsstaterne haft informationskanaler, som de har brugt til at offentliggøre listerne over de modtagere af EU-støttemidler, som de medfinansierer. Det mest bemærkelsesværdige eksempel er offentliggørelsen af modtagerne af støtte under den fælles landbrugspolitik. Alligevel er der fra det ene land til det andet forskel på dels de indhentede oplysninger dels oplysningerne om anvendelsen af midler i politikker, der finansieres direkte af EU.

2.3.2 Det foreslås, at Kommissionen gør disse oplysninger centralt tilgængelige. Problemet er vanskelighederne med at kategorisere de forskellige støttemodtagere og de administrative omkostninger, som det kunne afstedkomme. En løsning kunne være at opstille nogle minimumskrav til oplysningerne på baggrund af reglerne for databeskyttelse.

3. De vigtigste spørgsmål, der stilles i grønbogen

3.1 I forbindelse med det første emne, gennemsigtighed og interesserepræsentation, stilles følgende spørgsmål:

3.1.1 Bør der gøres en indsats for at gøre lobbyvirksomhed mere gennemsigtig?

3.1.2 Skal lobbyister høres automatisk, hvis de er opført i et register?

3.1.3 Skal dette register være offentligt tilgængeligt, uden forbehold? Hvem skal forvalte registeret?

3.1.4 Skal de eksisterende adfærdskodekser ændres?

3.1.5 Burde der føres tilsyn med overholdelse af adfærdskodekserne, og burde der også være mulighed for at sanktionere overtrædelser?

3.2 Der er kun ét spørgsmål om feedback i forbindelse med høring:

3.2.1 Har Kommissionen anvendt de generelle principper og minimumsstandarderne for høring på en tilfredsstillende måde?

3.3 Oplysning om navne på støttemodtagere af EU-midler giver anledning til følgende spørgsmål:

3.3.1 Bør samtlige EU-lande forpligtes til at fremlægge oplysninger om modtagere af EU-støttemidler?

3.3.2 Skal der i bekræftende fald fremlægges bestemte oplysninger på nationalt plan?

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU hilser Kommissionens offentliggørelse af grønbogen om åbenhed velkommen. Tilstedeværelsen af mange interesser, der forsøger at påvirke EU's politik, gør det nødvendigt, at Kommissionen opstiller nogle regler, som på den ene side regulerer, hvordan der kan øves indflydelse, og på den anden side fastsætter nogle krav, som skal overholdes af de personer eller organisationer, der repræsenterer de pågældende interesser.

4.2 Imidlertid bør man først og fremmest give en utvetydig definition af, hvad der forstås ved »lobbyister«, og hvad deres forhold til Kommissionen omfatter.

4.2.1 Grønbogens ⁽¹⁾ definition af »lobbyister« er mildest talt forvirrende, eftersom den nævner de socioprofessionelle organisationer, ngo'erne, handelsorganisationerne osv., da de gennemfører aktiviteter »med det formål at øve indflydelse på formulering af politikker og beslutningstagning i EU's institutioner«. EØSU har allerede udviklet begrebet »civilsamfundsorganisationer« ⁽²⁾ for at skelne mellem disse og lobbygrupperne. Desuden fastlægger EF-traktatens artikel 137 og 138 betingelserne for, hvordan dialogen mellem »arbejdsmarkedets parter« skal føres ⁽³⁾. Organisationer, der driver lobbyarbejde i EU, adskiller sig fra hinanden i deres målsætning, struktur og med hensyn til

⁽¹⁾ Grønbogen II, 1. s. 5.

⁽²⁾ Se specielt EØSU's udtalelser om »Det organiserede civilsamfunds opgaver og bidrag i det europæiske samarbejde« af 23. september 1999 (EFT C 329 af 17.11.1999), »Det organiserede civilsamfund og nye styreformere i EU — ØSU's bidrag til udarbejdelse af hvidbogen« af 26. april 2001 (EFT C 193 af 10.7.2001), »Nye styreformere i EU — En hvidbog« af 21. marts 2002 (EFT C 125 af 27.5.2002) og »De europæiske civilsamfundsorganisationers repræsentativitet i den civile dialog« af 14. februar 2006 (EUT C 88 af 11.4.2006).

⁽³⁾ Der bør tages hensyn til EU-forfatningen, eftersom art. 1-48 fastlægger arbejdsmarkedets parter funktion og den uafhængige dialog mellem disse, som den adskiller fra høringen af de såkaldte berørte parter i de foregående artikler.

de interessegrupper, de repræsenterer. Organisationer, som f. eks. industri-, arbejdsgiver- eller fagforbund, der repræsenterer tusinder eller sågar millioner af europæiske virksomheder eller arbejdstagere, bør ikke sidestilles med lobbyorganisationer eller interessegrupper med snævre kommercielle eller andre interesser, for de repræsenterer brede, generelle og offentlige samfundsmæssige interesser og fremmer udvikling af industri og handel, såvel som det økonomiske og sociale fremskridt. Disse organisationer er ikke profitorienterede. I offentligheden er der opmærksomhed om disse organisationers aktiviteter, som tager sigte på almenvellet, pressen beretter udførligt om disse aktiviteter og organisationerne er selv interesserede i, at der informeres mest muligt om deres aktiviteter. Det drejer sig for disse organisationers vedkommende om arbejdsmarkedsparter, som sammen med statslige institutioner tager del i den sociale dialog på europæisk niveau.

4.2.2 Det ville derfor være hensigtsmæssigt at sige klart, hvem der er omfattet af begrebet »lobbyister«, og frem for alt at anerkende, at deres tilstedeværelse er en del af EU's deltagelsesdemokrati.

4.2.3 I udkastet til traktat om en forfatning for Europa sigter artikel 1-45, stk. 3, mod at sikre princippet om deltagelsesdemokrati, og fastsætter, at »Enhver borger har ret til at deltage i Unionens demokratiske liv. Beslutningerne træffes så åbent som muligt og så tæt på borgerne som muligt.«, og artikel 1-46, stk. 3, anerkender, at »Kommissionen foretager brede høringer af de berørte parter for at sikre sammenhæng og gennemsigtighed i Unionens handlinger.«

4.2.4 Hvad angår »lobbyisternes« aktiviteter, bør der skelnes mellem adgang til oplysninger og høring. Alle EU-borgere har ret til information; det er en vigtig del af den åbenhed, som bør herske i alle EU-institutionerne. Høring er derimod forbeholdt dem, der har en berettiget interesse i EU's politikker.

4.2.5 Kommissionen har vedtaget »nogle minimumsstandarder for høring«⁽⁴⁾, som har til formål at fastlægge gennemsigtige og sammenhængende generelle rammer for høring, som samtidig var så fleksible, at det er muligt at foretage høringsarbejde om politikker på specifikke områder, og specielt på de områder, der kræver konsekvensanalyser. Grønbogen genoptager og forbedrer nogle af de betingelser, som skal være gældende for inddragelse og høring af de interesserede parter, således at de kommer til at afspejle et gennemsigtigt resultat.

5. Særlige bemærkninger til spørgsmålene i grønbogen

5.1 **Register.** Registrering af de berørte parter bør anses for obligatorisk, hvis de skal opnå ret til at blive hørt i spørgsmål, der vedrører dem. EØSU mener i den forbindelse, at kravet om

registrering bør være et minimumskrav, som skal sikre åbenhed omkring høringen om EU's politikker og især, at man bør sørge for, at formålet ikke er at opnå fordele, som ville stride mod almenvellet.

5.1.1 Der kan ikke herske tvivl om, at ethvert register skal være offentligt. Desuden bør registret forvaltes af Kommissionen, da dets offentlige karakter udelukker enhver anden forvaltningsmulighed. Endelig skal, og det uanset hvilket system med obligatorisk registrering der vælges, omfanget af de oplysninger, som de berørte parter skal meddele, stå i forhold til det forfulgte mål, som er at sætte EU's borgere i stand til at holde sig informeret om, hvilke interessegrupper der søger at påvirke EU's politikker og beslutninger.

5.1.2 På denne baggrund bør det være klart, hvilket bidrag lobbyister yder EU's organer og institutioner, hvem de repræsenterer, hvilke mål de forfølger og hvordan de finansieres. Som et minimum bør disse oplysninger udover organisationens navn og hjemsted også omfatte dens formål, forstået som de målsætninger som den pågældende organisation forfølger, navnet på de personer der er beføjet til at repræsentere den og udtale sig på dens vegne, samt alle relevante oplysninger, som gør det muligt at få kendskab til dens vedtægter og reviderede finansielle regnskaber.

5.2 **Adfærdskodeks.** Eksistensen af en adfærdskodeks bør kobles sammen med overholdelse af nogle mindstebetingelser for erhvervelse af en given status, det være sig faglig eller politisk. Denne betingelse bør ses i tilknytning til kravet om registrering. De interessegrupper, som anmoder om optagelse i registret, skal overholde adfærdskodeksen og dette skal sikre, at Kommissionen og andre fællesskabsinstanser hører dem.

5.2.1 EØSU mener, at det ville være en god idé, hvis Kommissionen sikrer de berørte parter retlig og faktisk ligebehandling og vedtager en bindende adfærdskodeks, som er knyttet sammen med en obligatorisk registreringsordning, i stil med, hvad Europa-Parlamentet har indført⁽⁵⁾, og tilpasser dens indhold til den anvendte høringsform og specielt til konsekvenserne af ikke at overholde adfærdskodeksen.

⁽⁵⁾ Europa-Parlamentets forretningsorden, bilag IX, artikel 3, Adfærdskodeks

- »1. I forholdet til Parlamentet skal de personer, der er opført i det i artikel 9, stk. 2, omhandlede register, overholde følgende bestemmelser:
- a) De skal rette sig efter bestemmelserne i forretningsordenens artikel 9 og dette bilag
 - b) De skal over for medlemmer af Parlamentet, disses medarbejdere eller institutionens tjenestemænd redegøre for, hvilken interessegruppe eller hvilke interessegrupper de repræsenterer
 - d) De må ikke påberåbe sig et formelt tilknytningsforhold til Parlamentet over for tredjemand
 - e) De må ikke for vindings skyld videregive kopier af dokumenter, som de har fået adgang til gennem Parlamentet, til tredjemand
 - f) De skal nøje overholde bestemmelserne i bilag I, artikel 2, stk. 2
 - g) De skal sikre sig, at enhver form for bistand, der ydes inden for rammerne af bestemmelserne i bilag I, artikel 2, opføres i det pågældende register
 - h) De må ikke ansætte tidligere tjenestemænd fra institutionerne uden at overholde bestemmelserne i vedtægten for tjenestemænd
 - i) De skal overholde Parlamentets bestemmelser om tidligere medlemmers rettigheder og ansvar
 - j) De skal med henblik på at undgå mulige interessekonflikter på forhånd indhente tilladelse fra det eller de pågældende medlemmer til ethvert kontrakt- eller ansættelsesforhold for medlemmers medarbejdere, og bagefter sikre sig, at der gives oplysninger derom i det i artikel 9, stk. 2, omhandlede register.
2. Overtrædelse af adfærdskodeksen kan medføre, at det adgangskort, der er udstedt til de pågældende personer og eventuelt til deres virksomhed, inddrages.«

⁽⁴⁾ KOM(2002) 704 endelig — 11. december 2002.

5.3 Feedback om gennemførelse af minimumsstandarder for høring: Hvert generaldirektorat har pligt til at foretage en konsekvensanalyse af høringer og vedlægge en liste over, hvem der er blevet hørt. Men pligten hertil gælder kun for Kommissionens strategiske politikforslag. EØSU mener, at denne analyse eller dette feedback bør udvides til samtlige forslag, som er genstand for en offentlig høring. Af hensyn til en bedre afvikling af høringerne bør Kommissionen overveje en række vigtige spørgsmål såsom:

- hvilke sprog, der benyttes
- neutrale spørgsmål
- afvejning af betydningen af synspunkter og kommentarer fra de organisationer, der deltager i høringerne, afhængigt af organisationernes repræsentativitet.

5.3.1 Vi mener ikke det er nok at give generelle oplysninger om en høring. De enkelte hørte organisationer bør modtage specifikke oplysninger og bør have tilstrækkelig tid til at foranstalte en intern debat i organisationen. Alt for brede høringer på internettet indebærer den risiko, at enkeltpersoners eller ikke-repræsentative organisationers synspunkter tillægges samme vægt som udtalelser fra organisationer, der afspejler en holdning, som deles af medlemsorganisationer fra flere forskellige lande.

5.4 Oplysninger om modtagere af EU-støttemidler. EØSU foreslår, at oplysningspligten, som i dag kun gælder for midler, der forvaltes af Kommissionen, udvides til at omfatte samtlige EU-institutionernes midler og til samtlige medlemsstaternes midler, hvis der er tale om delt forvaltning, idet det jo er medlemsstaterne, der leverer midlerne, og således har beføjelser på området.

5.4.1 Nogle medlemsstater er forbilledlige, når det gælder pligten til at offentliggøre oplysninger om støttemodtagerne (bl. a. for landbrugsstøtte i EU), mens det samme ikke kan siges om visse andre. EØSU går ind for at påbyde samtlige medlemsstater en pligt til oplyse om støttemodtagerne af EU-midler, hvor der er tale om delt forvaltning, og at lægge disse oplysninger ud på internettet.

5.5 EØSU så gerne, at Kommissionen undersøger, om kontrollen af resultaterne af høringsproceduren ikke bør udvides til også at omfatte de medlemmer af Kommissionen, der varetager disse funktioner, jf. EF-traktatens artikel 213, stk. 2, og anmoder om, at tjenestemandsvedtægtens artikel 11 og 16 overholdes nøje. Medtagelse af alle de parter, der deltager i hørings- og beslutningsprocessen, er nødvendig for åbenhed og for, at institutionerne kan fungere efter hensigten.

Bruxelles, den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om fastlæggelse af et handlingsprogram for toldvæsenet i Fællesskabet (Told 2013)

KOM(2006) 201 endelig — 2006/0075 (COD)

(2006/C 324/26)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 22. juni 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs præsidium henviste det forberedende arbejde til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug.

På grund af sagens hastende karakter udpegede Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg på sin 430. plenarforsamling den 26. oktober 2006 Laure Batut til hovedordfører og vedtog følgende udtalelse med 108 stemmer for og 4 hverken for eller imod:

1. Indledning

1.1 I alle lande værner toldtjenesterne om nationale økonomiske interesser og standser traditionelt på stedet varer, som er i bevægelse, med afsæt i procedurer baseret på øjeblikkelig intervention. Efter indførelsen af den eksterne toldtarif i 60'erne bevirkede etableringen af det indre marked i 1993, at kontrollen ved grænserne mellem EU-landene blev afskaffet, og det blev muligt for varer og tjenester at bevæge sig frit. Den interne EF-vareshandel, hvis omfang næsten er fordoblet efter de indre grænsers ophævelse, udgør den største del af de enkelte medlemsstaters samhandel.

1.2 I årevis forblev de nationale toldadministrationer i EU stort set uændrede. Organiseringen af toldorganerne og –personalet var et rent nationalt anliggende i de enkelte medlemsstater.

1.3 Imidlertid har EU, den digitale revolution og netværker delvis »af-materialiseret« toldindsatsen, og sidstnævnte kender ingen grænser. Kommissionens forslag »Told 2013« skal sætte skub i en større integration af toldpraksis under iagttagelse af Lissabon-målene, uden at gå i retning af en integration af administrationerne, hvis nationale rolle er grundlæggende. De interesser, der skal beskyttes, er EU's, EU-borgernes og EU-forbrugernes.

2. Baggrund for forslaget til beslutning

2.1 Told 2000

2.1.1 **Allerede i 1995** foreslog Kommissionen et femårsprogram »Told 2000«, som efterfulgtes af »Told 2002«. På sigt skulle de nationale toldvæsenet fungere som én enkelt administration, hvad procedurer angik: »Etablering af et handelsområde uden indre toldgrænser i EU's 15 medlemsstater kræver, i hele toldområdet, en ensartet toldprocedure for ækvivalente transaktioner«. Midlerne hertil er samarbejde, ensartet anvendelse af toldlovgivningen inden for og ved Fællesskabets

grænser, et kommunikationsnet, som er tilgængeligt for de økonomiske aktører, uddannelse af administrationer og deres embedsmænd samt udvikling af informatiseringen og computer-baseret fortoldning ⁽¹⁾.

2.2 Told 2002

2.2.1 »**Told 2002**« førte til oprettelse af en toldpolitikgruppe og et told 2002-udvalg, som samler Kommissions- og medlemsstatsrepræsentanternes tilgang til metoder, målinger, evalueringer, investeringer, computer-platforme, modernisering af procedurer, kontrolstandarder, samarbejde mod efterligninger, støtte til kandidatlandene og udveksling af embedsmænd.

2.2.2 EØSU godkendte dengang indførelsen af et informatiseret toldkommunikationssystem på EU-plan med aktiv inddragelse af erhvervslivet — berørte virksomheder, sammenslutninger, rådgivende toldudvalg og ØSU — i de administrative beslutningsprocesser, som tilskynder til gensidig forståelse og gør det muligt at forhindre unødige vanskeligheder ved gennemførelsen. Det pegede på de muligheder for forenkling, som dette ville medføre. Udvalget mente på daværende tidspunkt, at en centralisering af informationen fra Kommissionens side, og indførelse på mellemlangt sigt af en fælleseuropæisk tjeneste for bekæmpelse af svig (Eurotold svarende til Europol) burde undersøges nærmere, ligesom det fremførte et behov for ensartet uddannelse inden for toldlovgivning og toldprocedurer for medlemsstaternes toldembedsmænd, under hensyntagen til ikke blot subsidiaritetsprincippet, men også toldernes karriere ⁽²⁾. Udvalgets henstillinger blev ikke efterkommet.

⁽¹⁾ EFT L 33 af 4.2.1997 og EFT L 13 af 19.1.2000.

⁽²⁾ EFT C 174/14 af 17.6.1996.

2.3 Told 2007

2.3.1 Dernæst blev der vedtaget et nyt femårsprogram »**Told 2007**«⁽³⁾, som forlænger og udvider det foregående. Målet vedrører ikke blot handel og toldaktiviteter, men også den nødvendige beskyttelse af EU's finansielle interesser og skabelse af et sikkert miljø uden risiko for borgerne. Verdensøkonomiens globalisering er i fuld gang og det afføder store omvæltninger. Told spiller her en vigtig rolle for regulering af det handelsrelaterede miljø. Den eksponentielle digitale udvikling danner baggrund for ambitionen om at integrere toldprocedurerne. Målet med Told 2007 er at sørge for, at den fælles lovgivning om toldpolitikken gennemføres konsekvent og professionelt i samtlige EU-lande. Derfor indtager god praksis, udveksling af embedsmænd og seminarer samt overvågning en fremtrædende plads tillige med styrkelse af informatiseringen.

2.3.2 Udvalget har for sit vedkommende anbefalet, at »Kommissionen spiller en mere proaktiv rolle i forbindelse med kontrol af medlemsstaternes standarder. Dette kunne til dels ske ved at udnævne toldkontrollører, der opererer på hele EU's område«⁽⁴⁾.

2.3.3 EØSU erkendte dengang i sin udtalelse, at bedre toldtjenester kan forbedre konkurrencevilkårene for erhvervslivet og fremme beskæftigelsen samt være til gavn for lovlige aktiviteter inden for samhandelen. Det finder det nødvendigt at råde over et instrument, som gør det muligt at vurdere de fremskridt, der er gjort i de indledende faser, og for at kunne foretage de fornødne ændringer. Udvalget er blevet hørt⁽⁵⁾.

2.3.4 **Midtvejsevalueringen** viser, at der alt i alt herskede generel tilfredshed med programmet Told 2007 fra operatørernes og aktørernes side, men at det ville være nødvendigt at forlige sikkerhedsforpligtelserne med EU's ønske om at lette handelen og at man var en del bekymrede for toldtjenesternes informatisering. Programmet bidrager i høj grad til de nationale toldorganisationers mål om at fungere som én enkelt administration.

2.4 Told 2006

2.4.1 **I 2006 blev der udsendt tre vigtige EU-dokumenter** om told:

- forordningsforslaget om »en moderniseret toldkodeks«
- forslaget om »papirløse rammer for told og handel«
- og det forslag, som nu er forelagt EØSU til udtalelse.

2.4.2 **EF-toldkodeksen**, som moderniseres med EP's og Rådets forordning og som EØSU afgav udtalelse om den 5. juli 2006, har også grundlæggende betydning for programmet told 2013, der bebudes at skulle bringe lovteksterne i overensstemmelse med markedernes og teknologiernes udvikling og med

EU's successive udvidelser. Informatiseringen skrider fremad, og administrationerne er *nødt* til at være online; den nye kodeks gør elektroniske procedurer, som hidtil var frivillige, *obligatoriske*, hvilket letter opgaven for store aktører, men rammer måske de mindre. Ikke-toldmæssige tiltag såsom bekæmpelse af efterligninger, sikkerhed, kontrol med ulovlig indvandring, pengevidvaskning og smugleri af narkotika, hygiejne og sundhed, miljø- og forbrugerbeskyttelse samt tiltag vedrørende opkrævning af moms og punktafgifter er også blevet særdeles vigtige. Medlemsstaterne er krumtappen i systemet, afholder udgifterne, herunder til it-interoperabilitet, og deres toldmyndigheder kan foretage enhver form for kontrol, men Kommissionen øger sine egne reguleringsbeføjelser (forordningsforslagets artikel 196) over for toldsystemerne, medlemsstaterne og internationale aftaler. Den moderniserede kodeks omdefinerer samtlige toldprocedureaktørernes roller og vilkår.

2.4.3 Pligten til at være online fører selvsagt til **papirløse rammer for told og handel**.

2.4.3.1 Forslaget til beslutning om elektronisk told indeholder en række foranstaltninger og frister, som skal gøre medlemsstaternes elektroniske toldsystemer indbyrdes kompatible og dermed skabe én enkelt, delt elektronisk portal. Det vil gøre kommunikationen mellem operatører og toldmyndigheder mere effektiv og hurtigere. Papirversioner bliver en undtagelse. Kommissionen lægger også op til indførelse af et »single window«, som gør det muligt for operatører, der anses for »pålidelige« (brugere og »autoriserede operatører«, art. 2, 4, 13 og 16 i forslaget til forordning om den moderniserede toldkodeks), kun at have at gøre med ét enkelt organ og ikke længere, som tilfældet er i dag, med flere forskellige grænsekontrolmyndigheder. Oplysningerne, herunder toldoplysninger, skal kun fremsendes én gang. Varerne skal så kontrolleres af told- og andre myndigheder (politi, grænsevagter, veterinær- og miljøtjenester) samtidig og på samme sted, efter princippet »one-stop-shop«.

2.4.4 I sin udtalelse af 13. september 2006 skriver EØSU, at »fælles toldadministration bør være et af Unionens langsigtede mål. Fælles administration vil indebære fordele i form af forenkling, pålidelighed og færre omkostninger for ikke at tale om muligheden for sammenkobling med andre systemer i EU og tredjelandene«.

3. Programmet Told 2013

3.1 Interoperabilitet, omkostningsreduktion, bedste praksis: det foreliggende program »Told 2013« er en forlængelse af de tidligere programmer, som er omtalt ovenfor, og er efterfølger for Told 2007. Det skal, idet der kan konstateres en stærk kohærens mellem de forskellige elementer, bidrage til at gennemføre moderne toldtjenester, som fremskynder varebevægeligheden og letter samhandelen og den frie vareudveksling, samtidig med at

⁽³⁾ KOM(2002) 26 endelig — 2002/0029 (COD).

⁽⁴⁾ EFT C 241/8 af 7.10.2002.

⁽⁵⁾ Se fodnote 4.

kontrollen bibeholdes. Kommissionen ⁽⁶⁾ vurderer, at told er det eneste værktøj, der giver et overordnet og tværgående billede af økonomien. Situationen er langt mere kompleks end tidligere og der optræder et samspil mellem mennesker og varer. Styring af disse komplekse forhold kræver ifølge dens repræsentanter, at reaktioner og værktøjer er fleksible, så EU-virksomhedernes konkurrenceevne kan sikres på både det indre marked og verdensmarkedet.

3.1.1 Det nye program skal gælde fra 1. januar 2008 til 31. december 2013, dvs. seks år svarende til varigheden af de flerårige finansielle overslag.

3.1.2 Programmets mål (art. 4, stk. 1) er ifølge forslaget, via støtte til målgrupperne:

- a) Sikring af, at aktiviteterne på toldområdet opfylder det indre markeds behov, herunder for forsyningskædesikkerhed
- b) lige så effektivt samspil mellem og opgaveløsning hos toldadministrationerne som var de én myndighed
- c) sikring af den nødvendige beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser
- d) styrkelse af borgernes sikkerhed og sikring
- e) forberedelse af udvidelsen, herunder erfarings- og videndeling med de berørte landes toldadministrationer.

3.1.3 Midler: fælles tiltag og færdiggørelse af informatiseringen.

Midlerne til programmets gennemførelse (art. 2) indbefatter og uddyber dem, der blev indført med Told 2007, og omfatter to aspekter, nemlig materiel (hard- og software) og personer (fælles tiltag og uddannelse):

- a) kommunikations- og informationsudvekslingssystemer
- b) benchmarking
- c) seminarer og workshops
- d) projektgrupper og styringsgrupper
- e) arbejdsbesøg
- f) uddannelsesaktiviteter
- g) overvågning
- h) alle andre aktiviteter, der er nødvendige for at opfylde programmets mål.

De skal resultere i, at der etableres et computerbaseret, fælleseuropæisk toldvæsen.

3.1.4 **Deltagerne** i tiltagene (art. 3) er i første række medlemsstaterne og, som følge af toldindsatsens betydning for verdensøkonomien, desuden i forskelligt omfang EU-kandidatlande, potentielle kandidatlande, visse lande som er partnere i

⁽⁶⁾ Høring den 18.9.2006 foretaget af Kommissionens generaldirektorat for beskatning og toldunionen — A/2 — Direktoratet beskatning og told.

den europæiske naboskabspolitik, og tredjelande.

3.1.5 Diverse **aktører** defineres i flere af forslagens artikler.

3.1.5.1 Det hedder i betragtning 6 ⁽⁷⁾, at toldadministrationerne skal »styrke deres forbindelser med Fællesskabets toldadministrationer, samt med erhvervsliv, juridiske og videnskabelige kredse eller andre operatører, der er engageret i udenrigshandel«. 2013-programmet bør give personer, som repræsenterer sådanne kredse eller administrationer, mulighed for at deltage i programaktiviteter, når dette er hensigtsmæssigt.

3.1.5.2 Aktører er i første række de nationale administrationer (art. 2), som i stk. 2 defineres som »de offentlige myndigheder og organer i de lande, der deltager i programmet, som er ansvarlige for forvaltning af told eller aktiviteter i forbindelse med told« og dernæst på EF-plan **Kommissionen bistået af »Told 2013-udvalget« (art. 19) og Toldpolitikgruppen**, som består af nationale repræsentanter; i henhold til art. 14 kan **»repræsentanter fra internationale organisationer, tredjelands administrationer samt erhvervsdrivende og disses organisationer** deltage i programmets aktiviteter, når det er væsentligt for at nå« programmets konkrete mål (art. 4 og 5); endelig kan »Kommissionen gøre kommunikations- og informationsudvekslingssystemerne tilgængelige for andre offentlige tjenester til toldmæssig brug og anden brug, forudsat at der betales et bidrag til programbudgettet« (art. 7, stk. 6). Alt i alt et meget stort antal aktører, hvilket kan henføres til den rolle som international handelstilsynsmyndighed, som toldvæsenet spiller.

3.1.5.3 Endelig forbeholder Kommissionen sig fremover muligheden for at undersøge, hvorvidt visse dele af dette fællesskabsprogram kunne »overdrages til et forvaltningsorgan eller gennemføres ved hjælp af kontrakter for teknisk og administrativ bistand med tjenesteudbydere« ⁽⁸⁾, hvilket næppe kan undgå at volde problemer for den administrative tilrettelæggelse i nogle medlemsstater.

3.1.6 Budgettet

3.1.6.1 Interoperabiliteten vil gøre det muligt for forvaltninger i forskellige lande at udveksle oplysninger. I kraft af sine grænseflader med erhvervslivet bidrager Told 2013 til gennemførelsen af to beslutninger: »EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks)« og »Papirløse rammer for told og handel«. Når det er fuldt operationelt, vil det nye elektroniske system sikre virkeliggørelse af et samlet indre marked, hvis eneste grænser er eksterne grænser. 2013-programmet tager hensyn til markedernes globale dimension og forbindelserne til de tredjelande, der som »deltagende lande« kan være støtteberettigede.

⁽⁷⁾ KOM(2006) 201 endelig, s. 9.

⁽⁸⁾ Jf. Begrundelse, 4) Budgetmæssige konsekvenser.

3.1.6.2 Det påhviler først og fremmest de deltagende lande at føre programmet ud i livet (ellefte betragtning). Det samlede beløb, der skal afholdes over Fællesskabets budget er på 323,8 mio. EUR (begrundelsen, pkt. 4, og artikel 16, stk. 1), men dette udgør ikke de samlede omkostninger, hvoraf en stor del afholdes af medlemsstaterne. Den støtte, der tildeles via Told 2013-programmet, udgør i teorien 2 mio. EUR pr. medlemsstat pr. år i seks år, men der vil være et større antal »deltagende lande« end de 27 medlemsstater.

3.1.6.3 Fordelingen mellem EU og de deltagende lande er som følger: (artikel 17):

— »2. Fællesskabet afholder følgende udgifter:

- a) Udgifter til erhvervelse, udvikling, installering, vedligeholdelse og daglig drift af fællesskabssementerne i de kommunikations- og informationsudvekslingssystemer, der er beskrevet i artikel 7, stk. 3«

samt udgifter til afholdelse af møder i forbindelse med fælles tiltag;

— »6. De deltagende lande afholder følgende udgifter:

- a) Udgifter til erhvervelse, udvikling, installering, vedligeholdelse og daglig drift af ikke-fællesskabssementerne i de kommunikations- og informationsudvekslingssystemer, der er beskrevet i artikel 7, stk. 4;

- b) udgifter til grund- og videreuddannelse, herunder sprogundervisning, af deres embedsmænd.«

3.1.7 Personale

3.1.7.1 I forslaget lægges der vægt på **behovet for** en solid **uddannelse** og solide kundskaber for at den fælles struktur skal kunne fungere. I artikel 12 behandles uddannelsen af de nationale toldembedsmænd. Et »struktureret« samarbejde mellem nationale tolduddannelsesinstitutioner vil føre til en kædereaktion: der udarbejdes uddannelsesprogrammer og »uddannelsesstandarder« på fællesskabsplan »med henblik på at etablere en fælles uddannelseskerne for embedsmænd, således at disse kan erhverve de nødvendige fælles faglige færdigheder og kundskaber« (artikel 12, litra a)). Adgangen til disse uddannelseskurser kunne åbnes for embedsmænd fra andre lande (artikel 12, litra b)), idet de nationale toldmyndigheder sikrer, at den centrale del af reglerne integreres fuldt ud i deres egne uddannelsesprogrammer (artikel 12, stk. 2). Toldmyndighederne skal endvidere sørge for, at »deres embedsmænd får den nødvendige grund- og videreuddannelse til at kunne erhverve de fælles faglige færdigheder og kundskaber« samt den nødvendige sprogundervisning (artikel, stk. 2).

3.1.7.2 Det er således uddannelsens indhold, og ikke selve uddannelsen der skal være fælles. Kommissionen vælger en forgenet struktur uden at udelukke udviklingen af »den nødvendige infrastruktur og de nødvendige værktøjer til fælles tolduddannelse

og styring af tolduddannelse, når det er hensigtsmæssigt« (artikel 12, stk. 1, litra c)).

3.1.7.3 Endvidere foreslår Kommissionen for at sikre komplementaritet: »at overveje mulighederne for at udvikle uddannelses tiltag i samarbejde med andre offentlige myndigheder« (art. 12, litra d)), hvilket EØSU allerede har ytret sig om. Herudover kunne udgifter til erhvervelse, udvikling, installering og vedligeholdelse af uddannelsessystemer og –moduler, forudsat at de er fælles for alle deltagende lande, finansieres over programmet (artikel 17, litra d)).

3.1.8 Kommissionens rolle

3.1.8.1 Kommissionen er centralt placeret i forgreningen. Der er ingen fællesskabsstruktur, men Kommissionen er en central aktør. Det er Kommissionen, der afgør, hvem der skal være autoriserede operatører, skønt kriterierne herfor endnu ikke ligger fast (artikel 196 i EF-toldkodeksen (moderniseret toldkodeks), hvilke andre offentlige tjenester ud over toldmyndighederne der kan gives adgang til sikre data og uddannelse med henblik på ikke-toldmæssig brug (begrundelse til artikel 7), og det er Kommissionen, der afgør, hvilke nye operatører i den private sektor (juridiske og videnskabelige kredse), der kan inddrages.

4. Generelle bemærkninger

4.1 EØSU beklager, at ovennævnte sager trods den klare sammenhæng, der er mellem dem, og deres store betydning for såvel forvaltningerne som de borgere, der betjener dem, er blevet fremlagt af Kommissionen i løbet af 2006 i spredt rækkefølge, skønt det drejer sig om spørgsmål, som hverken er hastende eller helt nye, men derimod alle indbyrdes forbundne.

4.2 EØSU beklager således endnu mere det tidspres, hvorunder det har måttet udarbejde denne udtalelse af hensyn til tidsplanen for den igangværende forberedelse af budgettet, skønt der som sagt er tale om et forslag, som indgår i et meget stort sagsområde, hvis konsekvenser for budgetproceduren har været ganske forudsigelige.

4.3 EØSU mener, at Toldunionen, som har været spydspidsen for den europæiske økonomiske integration, ikke uden at lide skade i dag kan sakke bagud i forhold til den internationale handelsverden, som det var meningen, den skulle regulere, og som er under konstant forandring. Informationsteknologien indgår naturligt i dens egne værktøjer og de dermed forbundne eksponentielle muligheder bør komme såvel operatørerne som kontrolmyndighederne til gavn. Følgelig godkender EØSU toldprogrammet for 2013 og forhøjelsen af budgettet, som gør det muligt fortsat at bistå deltagerlandene især med at modernisere deres værktøjer, ansvarliggøre aktørerne og uddanne deres toldembedsmænd.

4.4 Videnudveksling, fælles tiltag og overvågning vil bidrage til såvel en velfungerende interoperabilitet som et gensidigt kendskab aktørerne imellem, men vil være forbeholdt en lille del af toldadministrationernes personale.

4.5 EØSU noterer, at der — således som det havde ønsket i forbindelse med tidligere programmer — er fastlagt en evalueringsprocedure, hvilket det bifalder, skønt det beklager, at der endnu intet foreligger om, hvilke indikatorer der vil blive anvendt.

4.6 EØSU tager dog forbehold med hensyn til følgende:

4.6.1 *»Der er behov for en indsats på toldområdet, som prioriterer forbedring af kontrollen af svig«, men samtidig for en »mindskelse af omkostningerne til at overholde toldlovgivningen for erhvervsdrivende«, »en effektiv styring af kontrollen af varer ved de ydre grænser og beskyttelse af de europæiske borgere med hensyn til sikkerhed og sikring hvad angår den internationale forsyningskæde« (tredje betragtning).*

4.7 EØSU mener dog:

4.7.1 At målet om at sørge *»for samme beskyttelsesniveau for Fællesskabets borgere og erhvervsdrivende overalt i Fællesskabets område«* (se anden betragtning) er prisværdigt, men utilstrækkeligt for de afgiftspligtige, operatørerne og først og fremmest borgerne, hvis *»samme«* niveau ikke er synonymt med *»allerhøjeste«* niveau. Produktsikkerhed handler for eksempel om bams, som man har kunnet underkaste kontrol og som derfor har fået tilladelse til at komme ind i EU, fordi tolderne har konstateret, at børnene ikke kan rive deres øjne ud og blive kvalt. Forslaget opstiller principielt målet om kontrol og sikkerhed uden at præcisere det nærmere; kontrollen og sikkerheden bør være ens overalt i EU og desuden den bedst mulige.

4.7.2 At målet om at mindske de administrative byrder og indføre dyre IT-systemer til løsning af opgaverne kombineret med kravet om, at medlemsstaternes budgetmyndigheder skal overholde de traktatfæstede grænser for budgetunderskud og offentlig gæld, kan tilskynde de nationale forvaltninger til at nedskære deres personale uden af konferere med hinanden, så samarbejdet vanskeliggøres, og til at eksternalisere deres udgifter gennem en vis grad af privatisering, hvilket kan medføre juridisk usikkerhed for operatørerne og borgerne i almindelighed over for indgreb fra toldmyndigheder med store beføjelser.

4.7.3 At den tilstræbte lettelse for handelen kan føre til øget svig (lovlige handelsvarer) og smugleri (ulovlige varer), som stadig sjældnere underkastes fysisk kontrol; det ville have været nyttigt at vise, om bekæmpelsen af svig efter kriterier for

elektronisk kontrol kan fungere effektivt og med ligebehandling i alle deltagerlandene med kun lidt personale. EØSU mener, at kontrolniveauet altid afhænger af politiske beslutninger og af det ønskede forhold mellem fri handel og borgernes sikkerhed, men er klar over, at udførelsen afhænger af toldembedsmændene og deres aktionsmuligheder. I øvrigt kan der ikke være balance mellem frihed og sikkerhed, hvis ønsket om at lette handelen ved rent faktisk at reducere kontrolniveauet og det personale, som udfører kontrollen, skubber kravet om sikkerhed, som EØSU konstaterer, at forslaget ikke gør så meget ud af, i baggrunden. EU fastlægger toldpolitikken, men det er op til de nationale forvaltninger at oprette deres egne strukturer, som de med fordel kan omlægge, men ikke opløse.

4.7.3.1 EØSU understreger, at det to gange tidligere i forbindelse med tidligere forslag vedrørende told, som er nævnt oven for, har gjort sig til talsmand for en vis grad af centralisering af indsatsen og strukturerne; men Kommissionen har siden 2005 ⁽⁹⁾ lagt sig fast på et netværkskoncept baseret på et tættere samarbejde mellem nationale elektroniske toldsystemer ud fra den opfattelse, at man herigennem kan styrke kontrollen og samtidigt forenkle procedurerne. Interoperable papirløse procedurer kræver store omstruktureringer af toldvæsenet på nationalt plan med afskaffelse af toldkontorer, hvor man kunne henvende sig, hvilket uvægerligt svækker toldvæsenets handleevne i nødsituationer på sundheds- (kogalskab) eller sikkerhedsområdet (terrorisme) og skaber forstyrrelser for personalet.

4.7.3.2 EØSU gentager også den kritik, det har fremført af tidligere forslag ⁽¹⁰⁾ på området, nemlig *»at der ikke er nogen egentlig forståelse for de forskellige offentlige myndigheders indbyrdes afhængighed i bekæmpelsen af kriminalitet«*, skønt denne kritik kan nuanceres lidt her, eftersom systemerne bliver tilgængelige for andre offentlige tjenester (art. 7, stk. 6).

4.7.3.3 Generelt burde anerkendelsen af den centrale rolle, som Toldunionen og dens forlængede arm — de nationale forvaltninger — spiller for reguleringen af den internationale handel, have fået Kommissionen til at præcisere, at denne opgave kun kan påhvile offentlige myndigheder.

4.7.3.4 Midtvejsevalueringen af 2007-programmet pegede på sprogproblemerne, som hæmmer toldpersonalets indsats uden for de nationale grænser; EØSU mener, at der ikke tages tilstrækkeligt hensyn hertil i 2013-programmet, som overlader denne opgave til medlemsstaterne, skønt det burde være et europæisk anliggende.

⁽⁹⁾ Kommissionens meddelelse om Told 2013- og Fiscalis 2013-programmer. KOM(2005) 111 endelig af 6.4.2005.

⁽¹⁰⁾ KOM(2005) 608 endelig.

4.7.3.5 I vor globaliserede økonomi kunne Kommissionen have rejst spørgsmålet om en indsats over for tredjelande og lagt vægt på forebyggelse og uddannelse af toldpersonalet i visse lande, som er kendt for at levere smuglervarer (især piratkopier), så de sættes i stand til at indse, i hvor høj grad dette er til skade for deres egen økonomi, med det mål at lære dem teknikker til intern kontrol af dette fænomen.

5. Særlige bemærkninger

5.1 Forslagets artikel 3: Deltagere i programmet (målgruppe)

5.1.1 Kommissionens forslag lægger op til foranstaltninger både ved EU's gamle og nye grænser samt grænserne til landene i den europæiske naboskabspolitik og til øget samarbejde med tredjelande, der på visse betingelser vil kunne deltage i bestemte aktiviteter. EØSU finder, at dette har afgørende betydning for, at disse lande ved eventuel indtræden i EU hurtigst muligt kan overholde princippet om samme behandling. Det præciseres imidlertid ikke i forslaget, hvilke betingelser der skal være opfyldt for, at de kan modtage støtte under Told 2013-programmet.

5.2 Artikel 5, stk. 1, litra i): Samarbejdets udvikling

5.2.1 Kommissionen henviser med rette til, at det er nødvendigt »at fortsætte med at udbygge det internationale toldsamarbejde mellem toldadministrationerne i EU og tredjelandes toldmyndigheder«. Blandt de internationale organisationer, der kunne være parter i programmet, kunne Kommissionen eventuelt have nævnt Verdenstoldorganisationen (art. 14).

5.3 Artikel 3, 10, 14, 19, sjette betragtning

5.3.1 Her indkredses de aktører, der skal få programmet til at fungere i fortsættelse af de allerede gennemførte foranstaltninger, i Kommissionens, Told 2013-udvalgets (art. 19) eller de nationale administrations regi. Det er ikke klart defineret i teksten, hvilket bidrag de skal yde, ej heller hvilken type forbindelse, der skal være mellem disse aktører. Samtidig med, at de kan levere ekspertise, vil nogle af disse aktører stadig være afgiftspligtige. De deltagende lande befinder sig ikke alle på det samme niveau. Repræsentanter fra internationale organisationer, tredjelandes administrationer samt erhvervsdrivende og disses organisationer (art. 14) kan deltage i programmet, men det er kun »medlemsstaterne«, der kan indgå i »projektgrupper (...) og styringsgrupper, som skal udføre opgaver af koordinerende art« (art. 10).

5.3.2 I de tilfælde, hvor teksterne ikke er tilstrækkeligt klare, er det Kommissionen, der træffer afgørelse. Kommissionen fastlægger i overensstemmelse med den moderniserede toldkodeks betingelserne for at være autoriseret operatør, og i overensstemmelse med artikel 194 i samme kodeks træffer Kommissionen alene beslutning om at ændre standarderne for interoperabilitet

af toldsystemerne og fastlægger i hvilke tilfælde den kan anmode medlemsstaterne om at ændre en beslutning. Kommissionen træffer beslutning om, hvilke offentlige og private tjenester der deltager i Told 2013-programmet, og som mod eller uden vederlag kan få adgang til programmets databaser og komme i betragtning til støtte (deltagende lande).

5.3.3 EØSU, der er klar over, at et sådant foretagende kræver en effektiv styring, spørger, om det er muligt at indføre borgerkontrol med det integrerede system og håber, at der vil blive gjort alt for at undgå, at man havner i en situation, hvor netværket styres af superteknikere og bliver for uklart til, at borgerne og deres repræsentanter kan føre blot et minimum af »kontrol« hermed. EØSU finder, at en opsplitning af toldopgaverne til fordel for uafhængige eller private organer som f.eks. agenturer eller underleverandører vil medføre en yderligere risiko.

5.4 Artikel 17 — Budget

5.4.1 Det påhviler først og fremmest de deltagende lande at føre programmet ud i livet (ellefte betragtning). Det samlede beløb, der skal afholdes over Fællesskabets budget er på 323,8 mio. EUR (begrundelsen, pkt. 4, og artikel 16, stk. 1), men dette udgør som tidligere nævnt i teorien kun 2 mio. EUR pr. EU-medlemsstat og pr. år i en seksårig periode. Medlemsstaterne, som forvalter personale og infrastruktur, vil bidrage mest til den endelige gennemførelse af et integreret europæisk toldsystem — her tænkes både på den offentlige og private sektor.

5.4.2 EØSU bemærker, at forslaget ikke kommer nærmere ind på den tekniske allokering af de bevilgede midler, der ifølge Kommissionens konsekvensanalyse⁽¹⁾ lød på omkring 259,6 mio. EUR til IT og kun 57,4 mio. EUR til sociale initiativer.

5.5 Art. 8 og 12, stk.1, litra d) — Uddannelse af personale

5.5.1 EØSU vurderer, at de virksomhedsansatte i medlemsstaterne, hos de erhvervsdrivende og i de offentlige administrationer, vil komme til at opleve en fremskyndelse af allerede iværksatte reformer, og at visse ansatte, bl.a. tjenestemænd, trods den uddannelse, de vil blive opfordret til at deltage i, vil kunne omfattes af planer af delvis social art, hvis ikke de kan tilpasse sig omstruktureringerne, i en overgangsperiode, der tager højde for den historiske periode, som dette program spænder over (baby-boom-generationens afgang fra arbejdsmarkedet).

5.5.2 For at sikre komplementaritet nævnes i forslaget »at overveje mulighederne for at udvikle uddannelsesinitiativ i samarbejde med andre offentlige myndigheder« (art. 12, litra. d)), hvilket EØSU allerede har ytret sig om. Det ville have været hensigtsmæssigt, om Kommissionen havde præciseret, hvilke tjenester der er tale om, og fra hvilke programaktører de kommer.

⁽¹⁾ Arbejdsrapport fra Kommissionens tjenestegrene: *Told 2013 — Impact Assessment*, s. 30 — Kommissionens forslag SEK(2006) 570.

5.6 Artikel 13: Overvågningsaktiviteter

5.6.1 Eftersom kendskabet til partnerne i grænseoverskridende forbindelser muliggør større tillid og effektivitet, mener EØSU, at disse fælles besøg i vidt omfang bør aflægges af toldembedsmænd, og ikke kun af toldmyndighederne, sådan som det f.eks. var tilfældet i det tidligere Mattheus-program.

6. EØSU's henstillinger

6.1 I 2005 vurderede Kommissionen i sin meddelelse, der annoncerede Told 2013-programmet, at »der i det kommende program (bør) åbnes mulighed for samfinansiering fra programmer under både første og tredje søjle«, eftersom toldforanstaltningerne ikke kan begrænses til en bestemt søjle. Det er dog ikke tilfældet i Told 2013. Dette synes imidlertid at være i modstrid med den opgave, der delvis påhviler toldvæsenet, og som vedrører bekæmpelse af smugleri i stor målestok og fremme af den menneskelige og territoriale sikkerhed på RIA-området. EØSU ser gerne, at man undersøger den finansieringsmulighed, der også findes under den tredje søjle, for at fremme komplementariteten mellem de forskellige tjenestegrene, der er ansvarlige for bekæmpelse af svig, og undgå dobbeltomkostninger.

6.2 Det bør efter EØSU's opfattelse undersøges, hvordan de juridiske toldbegreber — hvis fællesskabslovgivningens begreber ikke er tilstrækkelige — kan tilpasses de nye toldkonfigurationer, navnlig hvad angår begreberne »it-bedrageri«, »piratkopiering« og »sanktion«. EU har et marked, et interoperabelt toldnet, samarbejdende administrationer, fælles begreber for overtrædelser, men forskellige toldsanktioner, hvilket kun kan give anledning til fordrejninger i samhandlen, og dermed en anderledes behand-

ling, afhængigt af indgangsstedet i toldområdet, hvilket er i modstrid med sigtet med alle regler.

6.3 Erstatningen af Mattheus-programmet med arbejdsbesøg viser, at man har skippet begrebet embedsmænds »bevægelighed« i det europæiske område, der lå til grund for det tidligere program. Mobiliteten vil fremover ske på nettet, men arbejdsbesøgene bør efter EØSU's opfattelse ikke være kortere end de tidligere udvekslinger og bør desuden foretages af alle ansatte for, at de kan få et bedre menneske- og metodekendskab.

6.4 Det bør efter EØSU's opfattelse undersøges, hvordan programmet i overgangsperioden 2008-2013 kan bidrage til indførelse af støtteforanstaltninger for ansatte, der berøres af de »omstruktureringer«, som følger af udviklingen af et definitivt elektronisk toldmiljø i medlemsstaterne, og om nødvendigt i form af delvist sociale planer.

6.5 EØSU ønsker af hensyn til borgerne en afklaring af følgende i Told 2013-programmet:

- a) toldindsatsens position, med en præcisering af de offentlige tjenester, der kan få adgang til toldvæsenets oplysninger af kommerciel og anden art, mod eller uden vederlag;
- b) toldindsatsens position i forhold til andre toldsystemer i verden (i tilknytning til sikkerhedsspørgsmål);
- c) den grad af samarbejde (kvalitativt eller kvantitativt), der forventes af potentielle ansøgerlande, nabolande og tredjelande, samt den budgetandel, der vil gå hertil;
- d) karakteren af de internationale institutioner, der kan deltage i de aktiviteter, der arrangeres inden for rammerne af programmet, og den rolle, som de forventes at spille i den forbindelse.

Bruxelles den 26. oktober 2006

Dimitris DIMITRIADIS
Formand for
Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg